

TURİZM ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

TOKAT TİCARET ve SANAYİ ODASI
TOKAT TURİZM ve TANITMA DERNEĞİ

İÇİNDEKİLER

- **Çalıştay Sonuç Raporu**
-
- **Beklentiler / İstekler**
-
- **Jeoturizm Projesi**
- **Tokat Turizminin Geliştirilmesinde Stratejik Ortaklık**

1. Giriş

Tokat'ta turizm geliştirme çalışmalarına altlık oluşturmak üzere, turizme yönelik sorun ve çözüm önerilerini saptamak için 11 Ocak 2012, 18 Ocak 2012 ve 28 Ocak 2012 tarihlerinde üç etaptan oluşan "Turizm Çalıştayı", Tokat Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) ve Tokat Turizm ve Tanıtma Derneği (TUDER) işbirliğinde gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu çalıştayın 11 Ocak 2012 tarihinde yapılan birinci etabı; on kişiden oluşan Çalıştay Danışma Komisyonu üyeleri, 18 Ocak 2012 tarihinde yapılan ikinci etabı; on kişiden oluşan Çalıştay Danışma Komisyonu üyeleri, il ve ilçe belediye başkanları ile il ve ilçe sanayi ve ticaret odası başkanları, 28 Ocak 2012 tarihinde yapılan üçüncü etabı ise kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla tamamlanmıştır. Çalıştay'a toplam 60 kişi davet edilmiş, 40 kişilik katılımı ile çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Bu çalıştayda Tokat'ta turizmin geliştirilmesinin önündeki sorunlar ve çözüm önerileri katılımcılar tarafından dile getirilmiş, tartışılmıştır. Çalıştay sonucunda ortak nokta olarak saptanan bilgiler, bu bilgilerden çıkarılabilecek çözüm önerileri, çözümde yer alması ve çözüm için gerekli parasal kaynakları temin etmesi gerekenler, anket sonuçları ve saha çalışmalarınıyla birleştirilerek bu rapora taşınmaya çalışılmıştır.

Çalıştay Sonuç Raporu, Çalıştay Danışma Komisyonu üyelerinin değişiklik ve ekleme önerileriyle son haline almıştır.

2. Tokat'ın turizm potansiyeli

Tokat, sahip olduğu tarihi, kültürel, jeolojik mirası, doğal güzellikleri ve değerleriyle, turizm açısından değerlendirilebilecek çok zengin bir potansiyele sahiptir.

Bu potansiyeli içinde barındıran Tokat'ta, tarih, kültür, jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora (botanik), yamaç paraşütü, okçuluk, dağcılık, av, termal, kuş gözlemciliği, İpek Yolu, inaç, akarsu ve eko-turizm çeşitleri, turizm çeşitlendirilmesi bağlamında da önemli avantajlar sunmaktadır.

Öne çıkarılması gereken değerler (farklılıklarımız):

Tokat, TR83 bölgesinde yer alan şehirlere (Amasya, Çorum, Samsun) oranla en fazla tarihi mirasa sahip bir şehir olarak ortaya çıkmasının yanında, kendine özgün farklılıkları olan "kimlikli bir kent" olarak da öne çıkmaktadır. Tokat'ın hemen her bölgede, şehirde bulunabilen tarihi, kültürel mirasın, doğal güzelliklerin dışında da özgün farklılıkları bulunmaktadır.

Bu farklılıklar nelerdir?

- Tokat (Niksar İlçesi) dünyada endüstrinin ilk başladığı yerdir. Niksar, insan ve hayvan gücü kullanmadan, teknolojinin yardımıyla (dikey milli su değirmenleri) suyu kullanarak buğdaydan un elde edilen ilk yerdir. Romalılar bu teknolojiyi Roma'ya götürmüşler ve "Buğday İmparatorluğu" olarak anılmışlardır. Oluşan su kültürüne bilim adamlarının, kültür gezginlerinin ve yeni nesil turistlerin ilgi duyması turizme hareket sağlayacak önemli bir farklılıktır. Mart 2012' de İstanbul'da

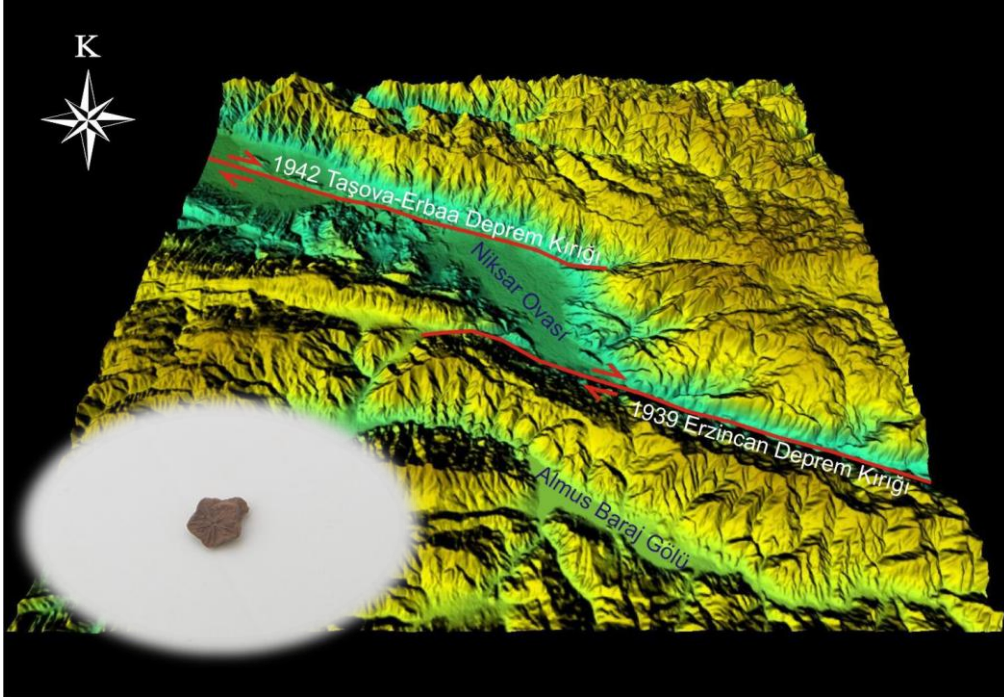
düzenlenecek “Dünya Su Günü” için dünyanın dört bir yanından gelen bilim adamlarından otuzu, Dünya Su Günü öncesi Niksar’a gelmek için şimdiden kayıt yaptırmışlardır. Bu sayının daha da artması beklenmektedir.

- b) Tokat-Niksar Danişmendli Devleti’ne başkentlik yapmış, Taceddinoğlu Beyliği’nin merkezi olmuş bir şehirdir. Bilindiği gibi tarih boyunca başkentler yüksek kültür üretilen yerler olmuşlardır. Bu yüksek kültür nedeniyledir ki, Türklerin Anadolu’ya gelişlerinden itibaren 1210 yılında ilk idareci mektebi Niksar’da açılmıştır. Yine bu kültür nedeniyledir ki, Anadolu’daki ilk tıp eğitimini veren Yağıbasan Medresesi buradadır. Bu yüksek kültür Milli Mücadele yıllarında da ortaya çıkmış ve Niksarlılar memleketimizi işgal eden düşmanlara karşı Anadolu’daki ilk mitinglerden birini gerçekleştirmişlerdir. Bu yüksek kültürün yansımaları bugün de eğitim alanında devam etmektedir.
- c) Tokat, doğa, doğa eğitimi, jeolojik mirasın varlığı ve korunması ihtiyacını birlikte karşılayan olağanüstü bir turizm çeşidi olan jeoturizm varlıklarının en ilginç olanlarını barındıran bir şehirdir. Niksar’dan başlayarak Ballıca Mağarası’na kadar jeoturizm objesi noktalar / jeositler göreceli ilgi çekicidir. Örneğin, Ayvaz maden suyu, Efkerit mağarası, 1939 ve 1942 deprem kırıklarının uçları, Çamiçi Yaylası, Ballıca Mağarası... Bütün dünyanın tanıdığı; Jeolojik Miras listemizdeki “Kuzey Anadolu Fayı-KAF” pek çok il ve ilçeden geçmekle beraber en iyi gözleendiği yer Niksar’dır. Tüm dünyada ender bulunan “fay boyu volkanizması” nın ürünleri de buradadır. Bu sonucusu adeta “aytaşı” gibi bir bilimsel çekiciliğe sahiptir. Bu jeolojik oluşumun içinde yer alan Efkerit Vadisi’sindeki Mühür Kesen Türbesi’nde bulunan ve mührü benzeyen oluşumların da bu mirasın kalıntıları olduğu bilim adamları tarafından ifade edilmektedir.

Bu jeolojik miras Erbaa'dan başlayarak Ballica Mağarası'na kadar uzanmaktadır. Söz konusu jeolojik mirasın gezginlerin deneyimine sunulabilmesi için TUDER tarafından, Ankara Üniversitesi ve onun bünyesinde kurulan Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO)'ne hazırlattırılan avan proje bu rapor ekinde sunulmuştur.

(EK-1)

- d) Tokat, çok kısa bir güzergâhta yaklaşık 30 eseri aynı anda görebileceğiniz bir mekâna sahip ender kentlerden birisidir. Hatuniye Camii, Gök Medrese, Taşhan, Pervane Hamamı, Yazmacılar Hanı, Halit Sokak, Ebubekir Paşa Türbesi, Ulu Cami, Katırcılar Hanı, Sulu Han, Sık Dişini Helâsı, Arastalı Bedesten, Takyeciler Camii ve çeşmesi, Hisariye Medresesi, Çukur Medrese, Deveciler Hanı, Alaca Mescid ve Çeşmesi, Rüstem Çelebi Camii, Paşa Han, Paşa Hamamı, Tatar Hacı Camii, Kadı Hasan Camii, Ahi Paşa Mescidi güzergâhından başlayarak, Sulu Sokak'ta bir "Π" çizerek Sultan Hamamı, Kazancılar Mescidi, Ali Tusi Türbesi, Ali Paşa Camii ve Türbesi, Burgaç Hatun Türbesi, Ebu Şems Hanegahı Camii ve Ali Paşa Hamamı'nda son bulan bu güzergâh yapılan yenileme çalışmalarının ardından, "900 Adımda 900 Yıllık Tarih" sloganıyla gezginlerin deneyimlerine sunulmayı beklemektedir.

Sulu Sokak için kim ne diyor?

Tıp hocası, tıp tarihçisi, sanat tarihçi, minyatür ve tezhip üstadı, ebru zen, ressam, yazar, tarih araştırmacısı Ordinaryüs Prof. Dr. Süheyl Ünver Hoca İstanbul'da, Konya'da, Bursa'da ve Edirne'de bulunmayan en güzel eserler inanın bana Tokat'ta... Vaktiyle İbni Kemal, Molla Hüsrev, Molla Lütfi, Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa, Şeyh Emin Efendi gibi büyüklerin vatanı olan Tokat, meğerse ne imiş?! Anadolu'da en çok abidesi olan bir şehir... Hani Selçuklularla Osmanlılar adeta yarışa girmişler. Birinden birisi bir tane fazla ama hangisi doğrusu sayamadım. Açık konuşayım bu eserler 300 ile 800 yaş arasında birer Tokat azizi.

Sulu Sokak destinasyonundaki en eski eser 861 (1157) yıllık Çukur Medrese'dir

- f) Yine Tokat Zile ilçemiz tarihi ve kültürel anlamda özgün farklılıkları olan bir ilçemizdir. Roma İmparatoru Sezar'ın "Veni Vidi Vici" sözüyle anlattığı savaş ve bu kısa deyiş'in Zile'de yapılıp, söylenmesi, işlenmesi gereken önemli bir özellik olarak ortaya çıkmaktadır. Yine Zile Uzun Çarşı'da sürdürülen musalla geleneği ve 3000 binin üstündeki restore edilmeyi bekleyen sivil mimari yapı örnekleri, Anadolu'nun ilk üç ressamından biri olan Zileli Nakkaş Emin ve kalemkari süslemeleri bir turizm potansiyeli olarak değerlendirilmeyi beklemektedir.

- g) Tokat Pazar ilçemizde bulunan Ballica Mağarası dünyanın sekizinci harikası olarak, kuşların göç yolları üzerinde bulunan Kaz Gölü ile birlikte turizm yoluyla ekonomik bir değere dönüştürülmeyi beklemektedir.

- h) Tokat'ın Sulusaray ilçesinde bulunan ve iki Efes büyüklüğünde olduğu tahmin edilen Antik Sebastopolis şehri gün ışığına çıkmayı bekliyor. Bu tarihi mirasın yapılacak kazı çalışmalarısıyla ortaya çıkması Tokat'ta turizme büyük bir ivme kazandıracaktır.

- i) 700 yıllık geçmişe sahip olan Tokat El Baskı Yazmacılığı, “gelenekten geleceğe” sloganıyla modern giyime yeni bir ufuk getirmektedir.

Potansiyelimiz

Bu özgün farklılıklarımız yanında Tokat ve ilçelerinin zengin bir turizm potansiyeli bulunmaktadır.

KÜLTÜR -TARİH- MAĞARA TURİZMİ

Tokat: Tokat Kalesi, Çördük Kalesi, Gümenek (Komana) Kaya Mezarı, Gümenek Höyük, Kızıl Köyü kaya Mezarı, Garipler Camii, Behzad Camii, Mahmut Paşa Camii, Hamza Bey Mescidi, Hacı Turhan Mescidi, Nureddin İbn Sentimur Türbesi, Pir Ahmet Bey Türbesi, Sevdakar Murad Türbesi, Çöreği Büyük Tekke, Şehy Meknun Tekkesi, Sümbül Baba Darü's-Sülehası, Halef Gazi Zaviyesi, Ahi Muhyiddin Zaviyesi, Pir Ahmed İmareti, Mevlevihane Hamamı, Yeşilirmak Köprüsü, Çamlıbel Köprüsü, Latifoğlu Konağı, Yağcıoğlu Konağı, Tahtoba Kilisesi, Tokat Saat Kulesi, Atatürk Evi, Mevlevihane,

Zile: Ulu Camii, Hoca İshak Camii, Boyacı Hasan Ağa Camii ve Mektebi, Zile Alaca Mescit, Elbaşoğlu Camii, Bedesten Camii, Bayezid Camii ve Şehy Ethem Türbesi, Şeyh Eylük Türbesi, Şeyh Nasreddin Zaviyesi, Taceddin İbrahim Paşa Hamamı, Tekke Hamamı, Yeni Hamam, Maşat Höyük, Kaya Mezarı, Hanboz Köprüsü, Evler ve konaklar,

Niksar: Niksar Kalesi, Yağbasan Medresesi ve Türbesi, Cin Camii, Ulu Camii, Melik Gazi Türbesi, Kulak Kümbeti, Kırk Kızlar Kümbeti, Ak Yapı Kümbeti, Hüseyin Gazi, Erzurumlu Emrah Türbesi, Çöreği Büyük Camii (Tekkesi), Sungur Bey Tekkesi, Hacı Çıkrık Medresesi, Roma Arsenali, Mahfel Kahvehanesi, Arasta, Büyük Hamam, Kale Hamamı, Matori Hamamı, Çavuş Hamamı, Leyekli Köprü, Talazan Köprüsü, Çilhane Köprüsü, Seymenli Köprüsü, Hamidiye Köprüsü, Taş Köprü, Lülecizade Kardeşler Çeşmesi, Arasta Çeşmesi, Halil Efendi Çeşmesi, Ulu Cami Çeşmesi, Hoca Sultan Çeşmesi, Tis Köyü Kaya Mezarı, Kale Kilisesi, Taş Mektep, Tahsin Çavuşoğlu Evi, Çoroğlu Konağı, Eski Hükümet Konağı, Softoğlu Konağı, Dağdelen Konağı,

Pazar: Mahperi Hatun Kervansarayı, Pazar Köprüsü, Halil Bey Camii, Sinan Bey Camii, Üzümlören Köyü Ulu Cami, Beyobası Hamamı, Halil Bey Hamamı

Turhal: Turhal Kalesi, Kesikbaş Camii, Ulu Camii, Dazya Köyü Ali baba Türbesi, Aziz Baba Türbesi, Şehit Mehmet Nurullah Türbesi, Ahi Yusuf Türbesi, Dazya Gümüştöp Köyü Zaviyesi

Erbaa: Boğazkesen Kalesi, Silahtar Ömer Paşa Camii, Hacı Ahmed Hamamı,

Almus: Ormandibi Camii,

Reşadiye: Kızılcaören Camii

DOĞA TURİZMİ

Kaz Gölü, Almus Baraj Gölü, Zinav Gölü, Selemen Yaylası, Çam İçi yaylası, Topçam Yaylası, Dumanlı Yaylası, Çevreli (Muhat) Yaylası, Kızılcaören Yaylası, Batmantaş Yaylası,

TERMAL TURİZM

Sulusaray Kaplıcası, Reşadiye Kaplıcası

TURİZM ÇEŞİTLİLİĞİ

Jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora (botanik), yamaç paraşütü, dağcılık, av, sağlık ve termal turizmi, kuş gözlemciliği, ipek Yolu, inanç, akarsu ve eko-turizm türleri

AKARSU ZENGİNLİĞİ

Tozanlı Çayı, Kelkit Çayı, Çekerek Çayı, Yeşilırmak

EL SANATLARI

El Baskı Yazmacılık, Bakırcılık, Tokat Seramikçiliği, Dericilik, Saraçlık, Çarıkcılık, Mutaflık, Semercilik, At Arabacılığı, Nalıncılık, Yayıkcılık, Zurnacılık-Kavalcılık, Organcılık, Süpürgecilik, Sandıkçılık, Sele-Sepet örmeciliği, İğne oyacılığı, halıcılık, kilim-cicim-peşkir-çarşaf dokumacılığı, hasır dokumacılığı

Bu özgün farklılıklarımız, diğer tarihi, kültürel mirasımız, doğal güzelliklerimiz ne kadar değerlendirilebilmektedir

Tokat merkez ve ilçeleri Türkiye içerisinde turizmden büyük pay alamamaktadır. 2008 yılı T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizm İstatistiklerine göre TR83 bölgesi turistlerin bölge illeri tesislerine giriş sayılarında Türkiye'nin % 1,17'sini oluşturması, çok düşük bir orandır. Geceleme sayısında bu oran %0,58'e kadar düşmekte, bu oran gelen, turisti de Türkiye rakamlarıyla karşılaştırdığımızda pek fazla konaklatamadığımızı göstermektedir.

Elbette Tokat, sahip olduğu tarih, kültür, jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora (botanik), yamaç paraşütü, dağcılık, av, sağlık ve termal turizmi, kuş gözlemciliği, ipek Yolu, inanç, akarsu ve eko-turizm türleri açısından da eşsiz imkânlarla sahip bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu potansiyel rasyonel anlamda kullanılamamaktadır.

Özgün farklılıklarımızın öne çıkarılması, zengin turizm potansiyeli bulunan şehrimizin diğer alternatif turizm türleriyle bütünleştirilmesi cazibesini daha da artırılabilecektir. Tokat turizminin bu yönde bir çalışmayla geliştirilmesi, yöremizdeki turizm gelişim aksları üzerinde turizm yatırımı yapmayı planlayan yatırımcılar veya diğer alternatif turizm türlerinden de yararlanarak bu alanlarda yatırım yapmak isteyenlere de fırsatlar sunacaktır.

Söz konusu çalıştayda katılımcılar tarafından doldurulan anket sonuçları bize bu konuda önemli ipuçları vermektedir.

Ankette yer alan “Sizce bölgemizin turizm potansiyeli, kültürel değerleri turizm sektörüne yansıtılmış mıdır?” sorusuna katılımcıların % 96'sı “yansıtılmamıştır” yanıtı vermişlerdir.

Buna karşılık katılımcıların %100'ü “Turizm, yerleşkenizin kalkınmasında fırsat yaratabilir mi? Yaratabilirse buna inancınız var mı?” sorusuna “yaratabilir / inancım var” yanıtını vermişlerdir.

Bütün bunlar da göstermektedir ki, yöre halkının büyük bir çoğunluğu, turizmin kalkınma için Tokat'ta büyük bir fırsat yaratacağına inanmakla birlikte, sahip olunan bu potansiyel, değer yaratan çıktılara dönüştürülemediği görülmüştür.

3. Tokat turizminde saptanan (eksik görülen) sorunlar ve çözüm önerileri

a) Tanıtım eksikliği

Tanıtım eksikliği, yapılan çalıştayda en çok şikâyet edilen, en önemli sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Gerek çalıştayda yapılan ankete verilen yanıtlarda, gerekse TUDER'in Niksar ilçesinde yaptırdığı 3 aylık saha çalışmalarında tanıtım eksikliğini en sık ve başta dile getirildiği saptanmıştır. Çalıştay katılımcılarının %93'ü, çalıştayda yapılan anketteki *“Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme sürecinde gördüğümüz en büyük eksiklik sizce nedir?”* sorusuna *“tanıtım”* yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların % 89'u, *“Bölgemiz için hazırlatılan tanıtım materyallerini yeterli buluyor musunuz?”* sorusuna verdikleri yanıtta *“yeterli bulmuyorum”* demişlerdir.

Niksar'a gelen yerli gezginler, davet edilen bilim adamları ve tur operatörlerinin gezileri TUDER Başkanı tarafından 3 ay boyunca izlenmiş ve gelen gezginlere değişik sorular yöneltilmiştir. Gerek gezginler, gerek bilim adamları, gerekse tur operatörleri çok şaşırdıklarını, etkilendiklerini belirterek, buldukları eksiklikler içerisinde tanıtım yetersizliğini listenin başına almışlardır.

Çözüm önerisi:

- **Tanıtım materyalleri:** Tanıtım materyallerinin hazırlanmasında üç yol izlenmelidir Birinci yol, uzun vadeli olanıdır. Tanıtım materyalleri bütüncül bir yaklaşımla hazırlanmalı, şehirlerimiz tanıtım materyalleri tasarımlarını ayrı ayrı değil, bütüncül bir yaklaşımla ve karma konularla tek merkezde (İl Kültür Müdürlüğü ya da bu müdürlükçe onaylı kuruluşlarda) hazırlattırarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtım Dairesi'nce çok sayıda bastırılmasını sağlamalıdır.
- İkinci yol kısa vadeli olanıdır. Tanıtım materyalleri bütüncül bir yaklaşımla hazırlanmalı, şehirlerimiz tanıtım materyalleri tasarımlarını ayrı ayrı değil, bütüncül bir yaklaşımla ama sadece kendi şehirlerini kapsayacak şekilde tek merkezde hazırlattırarak bastırılması sağlanmalıdır.
- Üçüncü yol orta vadeli olanıdır. Tanıtım materyalleri bütüncül bir yaklaşımla hazırlanmalı, şehirlerimiz tanıtım materyalleri tasarımlarını ayrı ayrı değil, bütüncül bir yaklaşımla ve sadece kendi şehirlerini kapsayacak şekilde tek merkezde hazırlattırarak, masraflarını birlikte oluşturacakları bir fonla karşılamak üzere tek bir merkeze bastırılmalıdırlar.
- **Tanıtım kitapçıkları:** İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün, tanıtım kitapçılarının hazırlanması konusunda başarılı olduğunu ve fayda-maliyet ilkesini göz önüne aldığını söylemek olanaklı değildir. İl Kültür Müdürlüğü tarafından hazırlanan tanıtım materyalleri ne için yapıldığı, kimin için yapıldığı, ne anlatılmak istendiği, ne kadar bastırılacağı, ne kadar bütçe ayrılacağı, hedef kitleye nasıl ulaşılacağı gibi sorulara cevap verememektedir. Tasarım ilkelerine uyun değildir. Basit sayfa düzeni (mizanpaj) ilkelerine de uygun değildir Amaçlara uygun değildir. Okunma ve ilgi düzeyi yüksek değildir.

- Tanıtım materyallerinde, kopyala yapıştır şeklinde sayfa düzeni (mizanpaj) yapmaktan öte, yüksek çözünürlükteki görsel öğelerin alabildiğince kullanıldığı yüksek düzeyde tasarım yapılmalıdır.
- Tasarımda görsel öğelerin alabildiğince öne çıkarıldığı, hatta tipografinin (metin ve yazı fontlarının) de bir görsel tasarım öğesi olarak seçildiği bir tanıtım materyali hazırlanmalıdır.
- Tasarımda görsel öğelerin kullanılabilmesi için, tanıtım materyalleri hazırlanmadan önce, bu tanıtım materyallerinde kullanılacak, profesyonel ve güncelleştirilmiş resim arşivi oluşturulmalıdır.
- Hazırlanacak tanıtım materyalleri adam akıllı ağır olmamalıdır. Okuru sıkmamalıdır. Tarihi ve kültürel mirasımızı, doğal güzelliklerimizi okurlara anlatırken onları bir yolculuğa çıkarmalıdır. Okunululuk ve ilgi düzeyi yüksek olmalıdır.
- Bu nedenle özellikle tarihi miras ve doğal güzelliklerimizle ilgili tanıtım bilgileri, ilgi düzeyini yüksek tutacak kısa ve özlü metinler ya da hikâyeler eşliğinde verilmelidir.
- Tanıtım materyali tüm yöreyi kapsayacak bir bütünlük içinde hazırlanmamalıdır. Bu oldukça kalın bir materyalin ortaya çıkmasına neden olur ve amaca uyun değildir. Bunun yerine her önemli tanıtım olgusu gruplandırılarak sunulmalıdır.
- Gerektiğinde tüm tarihi mekânların, kültürel değerlerin, doğal güzelliklerin en önemli olanlarının harmanlandığı materyaller de hazırlanabilir.
- Tanıtım materyalleri Türkçe diline hâkim olanlar tarafından hazırlanmalı ya da hazırlanan metinler ciddi bir editoryal denetimden geçmelidir
- Tanıtım materyallerinin en az bir yabancı dilde (İngilizce) hazırlanması sağlanmalıdır.
- **Fuarlar:** Yurtiçi ve yurtdışı fuarlara tüm şehirlerimizin (il ve ilçeler) , en az beş şehrin(Tokat-Niksar-Zile-Pazar-Sulusaray) birlikte katılması, tanıtım materyallerinin yukarıda belirtildiği şekilde bütüncül yaklaşımla hazırlanması bölgemizin tanıtımı açısından daha avantajlı olacak, hem de maliyet avantajı sağlayacaktır. Bu konular OKA, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve İl Özel İdaresi'nin desteği alınarak hayata geçirilmelidir.
- **Turizm profesyonelleri:** Yerli ve yabancı turizm yazarlarının, tur operatörleriyle birlikte bölgemize davet edilerek yurtiçi ve yurtdışı gazete ve dergilerde; ulusal ve bölgesel televizyon kanallarında bölgenin tanıtımının sağlanması ve tur operatörlerinin bölgemize tur düzenlemeleri sağlanmaya çalışılmalıdır. Bu çalışmalar Niksar Belediyesi tarafından geçtiğimiz Aralık 2011 ve Ocak 2012 aylarında yapılmış, tur operatörlerinin Niksar'a tur düzenlemelerine karar vermeleriyle olumlu sonuçlanmıştır. Bu davetlerin Tokat genelinde de yapılması sağlanmalıdır.

- **Oryantasyon turları:** G.O. P. Üniversitesi öğrencileri aynı zamanda Tokat'ın turizm elçileridir. Üniversitede yaklaşık 20.000 öğrenci öğretim görmektedir. Bu öğrencilerin özellikle Nisan ayında Tokat'ı tanımaları için üniversite idaresi tarafından oryantasyon turlarına dahil edilmesi gerekmektedir. Söz konusu turların finansmanı üniversite idaresi tarafından karşılanmalıdır. Turlar üniversite-belediye işbirliği içerisinde gerçekleştirilmelidir. Bu faaliyetler, turizm gelirlerinde iç turizmin payının yükselmesine yol açmakla kalmayıp, tarihi ve kültürel değerlerin tanınip, korunmasında da büyük rol oynayacaktır.
- **Tokat dışındaki Tokatlılar:** Tokat dışındaki Tokatlılar, Tokat'taki iç turizmin gelirlerinin yükselmesinde, tarihi ve kültürel değerlerin tanınip, korunmasında da etkili bir rol üstlenebilirler. Bu amaçla Tokat dışında bulunan vakıf ve dernekler vasıtasıyla Tokat dışındaki Tokatlılar, düzenlenecek turlarla Tokat'a getirilmeli, özellikle, Zile-Pazar-Tokat-Niksar güzergâhında turizm etkinliği düzenlenerek en az iki gece konaklama sağlanmalıdır.
- **Yerli turistler:** Başta emniyet mensupları olmak üzere, Tokat'ta görev yapan kamu personeli, gerek tanıtım gerekse turizm gelirlerinin yükselmesi bağlamında iç turizmde önemli bir potansiyeldir. Söz konusu kamu çalışanlarına yaz aylarında hafta sonu gezileri düzenlenmek suretiyle bu potansiyel değerlendirilmelidir.
- **Orta öğretim ve dezavantajlı gruplar:** Tokat'ın tanıtılmasının sağlanması ve bir farkındalık yaratılması için orta öğretimde okuyan öğrencilerle, başta dezavantajlı gruplar olmak üzere (özürlüler, düşük gelirli, gençler, kadınlar, v.b.) ve genç nüfusun, daha fazla yararlanmasına yönelik çeşitli sosyal turizm projeleri kamu ve özel sektör işbirliği ile geliştirilmelidir. Gençliđin ülkemizi daha iyi tanınması, seyahat ve tatil alışkanlığı edinmesi açısından turizm işletmelerinin gençlik turizmine daha fazla yönelmeleri için sektör ile ortak çalışma ve programlar gerçekleştirilmelidir.
- **İnternet Portalı:** Bölgemizin internet üzerinde sürekli yenilenen profesyonel bir web tanıtım sayfasının birkaç dilde hazırlanmasının sağlanması gereklidir. Söz konusu internet portalının gerekli finansman desteği sağlanması halinde hayata geçirilmesi ve takibi işine (projesine) TUDER taliptir. Oluşturulacak internet portalıyla tarihi, kültürel, jeolojik mirasın, doğal güzelliklerin, değerlerin ve alternatif turizm olanaklarının Türk ve yabancı gezginlere tanıtılması ve turizmin geliştirilmesi mümkün olacaktır. Söz konusu portal, hedef gezginler ve Tokat'ı tanımak isteyenler açısından da en güvenilir bilgi kaynağı olabilir. Bu hususta OKA, İl Özel İdaresi ya da meslek odalarının katkılarıyla bu portalın hazırlanması süreci tamamlanabilir.

b) Turizm bilinci eksikliği

Çalıştaya'a katılan katılımcıların %96'sı "*Bölgemizde turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi yönünde halkımızda bir kentlilik ve turizm bilinci eksikliği görüyor musunuz?*" sorusuna "*görüyorum*" yanıtı vermiştir.

Yine katılımcılar anketteki "*Sizce bölgemizde yaşayanlar kendi il ve ilçelerini, tarihi, kültürel, jeolojik miraslarını doğal güzelliklerini ve değerlerini yeterince tanımakta ve gezmekte midir?*"

sorusuna, %78 oranında “tanımıyor ve gezmiyor”, %22 oranında da “geziyor ama tanımıyor” yanıtı vermişlerdir.

Tokat ve ilçelerinde turizm faaliyetlerinin genişletilerek sürdürülmesi yönünde halkımızda bir turizm ve kentlilik bilinci kavramı eksikliği dile getirilmektedir. Gerek tarihi ve kültürel mirasın gerekse doğal güzelliklerin ve çevrenin korunması konularındaki bilinç eksikliği turizmin gelişmesinin önündeki engellerden birisidir. Halkın bu varlıkların ortaya çıkarılması, korunması, eserlere sahip çıkılması ve turizmin istihdam alanı olduğu yönünde bilinçlendirilmesi, turizmin sürdürülebilirliği için önem taşımaktadır.

Ortak kullanım alanları ile turizm ve kültürel değerler konusunda bilinç eksikliği, toplumsal uzlaşma kültürü noksanlığı, özellikle turizmle kalkınmayı vizyonuna koymuş şehir yönetimlerinin karşılaştığı önemli sorunlardan birisidir.

Çözüm önerisi:

- Bölgede yaşayan halkta turizm bilinci oluşturmak, farkındalık yaratmak ve süreklilik sağlayabilmek için çalışmalar yapılmalıdır.
- Birinci aşamada bu konuda halkımızda bir bilinç oluşturacak yeterli bilgiye, donanıma sahip akademisyenler, yazarlar, sanatkarlar ve gönüllülerin yazılı ve görsel basında yer almalarını sağlayacak medya çalışmaları (planlaması) yapılmalıdır. Özellikle yerel medyanın bu konuları işlemesini özendirici tedbirler alınmalıdır.
- İkinci aşamada ise il ve ilçelerimiz için tanıtım afişleri hazırlanarak, bu afişlerin Tokat merkez ve ilçelerdeki reklâm/tanıtım panolarında gösterimi sağlanmalıdır.
- Bu afişlerin bastırılması, ilan/tanıtım panolarında sergilenmesi ve bu çalışma ile ilgili oluşacak maliyetler belediyeler ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü tarafından karşılanmalıdır.
- Hazırlanan tanıtım materyallerinin Tokat ve ilçelerindeki çok fazla sayıda kişiye ulaştırılması gerekmektedir.

c) Farkındalık çalışmaları

Türkçe ve en az bir yabancı dilde ve farklı bir yapıda hazırlanmış, geri bildirimler almaya yönelik, yerli ve yabancı gezginlere yönelik farkındalık çalışmaları eksikliği vardır. Çalıştay katılımcılarının % 52’si “Yaşadığınız yerleşkede turizm geliştirme sürecine katkı sağlamak amacıyla halk için yapılan bir farkındalık çalışması /çalışmaları var mıdır?” sorusuna “yoktur” yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Söz konusu çalışmalar, yöremizin farklılıklarını (kimliğini) öne çıkaran, özellikle kültür gezginlerinde ilgi ve merak uyandıracak, aynı zamanda yöremize hangi ülke turistlerinin gelmek isteyeceğinin (Ortadoğu, Avrupa, Uzakdoğu, Amerika, vb) araştırmasına da hizmet eden farklı bir çalışmadır. Bir pazarlama ya da tanıtım çalışması gibi görünse de, “ Herkesin tarihi ve

kültürel mirası var ama bizim bunlardan başka şunlarımız da var” diyerek bu farklılıklara dikkat çeken bir çalışma olmalıdır.

- Bu kapsamda özellikle havaalanlarına yönenin bu farklı değerlerini tanıtıcı broşürler, afişler konabilir. Gelen turistin bölgeye giriş yaparken aklında olmayan ama bu tanıtım materyallerini gördükten sonra ilgisini çekip programına ekleyeceği farklı kültürel ve turistik aktiviteleri içeren tanıtım materyalleri (farklılıklarımız ve farklı aktiviteler /yamaç paraşütü)olabilir.
- Tüm şehirlerimizin birçoğunda en başta sayılan turizm çeşitlerinin birçoğu mevcut ama özellikle kültür gezginlerini çekebilmek için tanıtım açısından belli başlı özellikleri ön plana çıkaran bir strateji izlenmelidir.
- Bu strateji yalnızca bir yerleşim yerine gelen ziyaretçiye diğer yerleşim yerlerinin değerlerinden bahsetmesi ve ziyaretçi akışı yönetme olanağı sağlayabilir.

d) Güncelleştirilmiş resim arşivi

- Güncelleştirilmiş resim arşivi oluşturulmalıdır. Bugün Niksar hariç, Tokat'ın ve ilçelerimizin güncelleştirilmiş resim arşivi yoktur. Var olan resimler geçmişte kalan güzelliklere olan özlem duygusunu uyandıracak ve nostaljik diye nitelendireceğimiz resimlerdir.

Çözüm önerisi:

- Öncelikli olarak tanıtım materyallerinde yer alması kararlaştırılan ve tüm coğrafyayı kapsayan, doğal, kültürel ve tarihi mirasa ait profesyonel fotoğraf ve film çalışmalarının, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün desteğiyle, bu yaz başından itibaren acilen başlatılması gerekmektedir.
- Bu çalışmayı gerçekleştirebilmesi için özellikle Valiliğimizin, İl Özel İdaresi'nin, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün, İl ve İlçe Belediyeleri'nin desteğine ihtiyaç vardır.
- Bu çalışmanın normal iklim koşullarında 2 ila 3 ayda tamamlanabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın en az üç kişilik bir ekiple yapılması gerekmektedir.
- Çalışma için gerekli olan desteğin içeriği: Çalışma ekibine ödenecek ücret, çalışma ekibine araç tahsisi, çalışma ekibinin yol, iye ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması, çalışma yapılacak il veya ilçede ekibi belirlenen çekim mekânlarına götürececek bir mihmandar.

e) Fuarlar

Çalıştay katılımcıları “Tanıtım amaçlı ulusal ve uluslararası fuarlara katılmayı yararlı buluyor musunuz?” sorusuna %100 oranında “buluyorum” yanıtı vermişlerdir. Katılımcılar “Sizce bölgemizdeki belediyeler ulusal ve uluslararası turizm fuarlarına bağımsız tek başlarına mı katılmalı yoksa tüm belediyeler birlikte bütüncül bir yaklaşımla mı katılmalı?” sorusuna %89 oranında “birlikte bütüncül bir yaklaşımla” yanıtını vermişlerdir.

Anket sonuçlarının aksine fuar katılımları bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilememektedir.

Tanıtım amaçlı yapılan fuarlara katılımlar şehirler bazında ayrı olarak gerçekleşmektedir. Turizm gizili yüksek olan şehirlerimiz, fuar katılımlarını bütüncül bir yaklaşımla değil, bireysel yaklaşımlarla gerçekleştirmektedirler. Oysa şehirlerimiz fuar katılımlarını kendi hazırlıklarında bağımsız, katılımlarda bütüncül davranmak suretiyle tamamlayarak, daha etkili ve daha düşük maliyetli tanıtım yapabilirler.

Çözüm önerisi:

- Bugün Niksar Belediyesi başlattığı turizm hamlesi ile ön plana çıkmaktadır. Niksar Belediyesi Türkiye’de düzenlenen turizm fuarlarına katılarak Tokat’ı ve Niksar’ı tanıtmaya gayreti ve çabası içindedir.
- Ancak Tokat Merkez dâhil olmak üzere, turizm konusunda öne çıkabilecek Zile, Sulusaray, Pazar, Erbaa, Reşadiye gibi ilçelerimiz, gerek istekli, gerekse yeterli kaynaklara sahip olmamaları nedeniyle turizm fuarlarına iştirak etmemektedirler.
- Oysa ilçelerimizin bir bütünlük içinde turizm fuarlarına katılması hem sinerji hem de maliyet avantajı sağlayacak ve güçlü bir tanıtıma vesile olacaktır.
- Bu amaçla İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyelerin bir bütün olarak en azından önemli turizm fuarlarına katılımı sağlanmalıdır.
- Bunun için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü hatırı sayılır bir oranda kendisinin de içinde bulunduğu, belediyelerin de güçleri oranında katkı sağlayacağı bir fon oluşturarak ulusal ve uluslararası turizm fuarlarına katılım sağlanmalıdır.

f) Konaklama tesisleri

Şehrimiz Türkiye ortalamasına göre daha az yatak kapasiteli tesislere sahip olsa da TR83 bölgesinde (Samsun-Çorum-Amasya-Tokat) yatak sayısı açısından (1.465) üçüncüdür (Çorum dördüncü). Ancak bunları Türkiye ortalamasına göre daha az doldurabilmektedir. (Tokat Ortalaması 1,4, Türkiye ortalaması 2,8)

Bu da tesislerin sayısal eksikliğinden çok kalitelerini daha üst seviyeye çıkarmaları veya tanıtımlarının daha iyi yapılması gerektiğini göstermektedir. Nitekim çalışmaya katılanlar, doldurmalarını istediğimiz anketteki “*Sizce hangisi önceliklidir? Bölgemizdeki konaklama tesislerinin sayıları mı artırılmalıdır yoksa kaliteleri üst seviyeye mi çıkartılmalıdır?*” sorusuna %89 oranında “*kaliteleri üst seviyeye çıkarılmalıdır*” yanıtını vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bölgedeki tesislerin sayısal eksikliğinden çok kalitelerinin daha üst seviyeye çıkarılması yönünde, konaklama sektöründe yer alan işletmelerle iletişime geçilerek, buna neden olan sorunlar saptanmalı, sonrasında bu sorunların özel sektör-kamu-üniversite işbirliği ile nasıl giderileceğinin yolları aranmalı, özel sektör temsilcilerinde bir farkındalık yaratılmalıdır.

- Konaklama sektöründe faaliyet gösteren ve standartlara uyan konaklama firmaları kendi istekleri (gönüllü olarak) ile denetime tabi tutulmalarını istemeleri ve uygulamanın onları farklı bir yere koyacağı yönünde bir kültür geliştirilmelidir.
- Bu konuda TUDER' e üye olarak, TUDER'in aracılığıyla (üyeleri arasındaki uzman akademisyenlerce ya da TUDER'ce seçilecek denetçiler) kalite denetimlerinin gönüllü olarak yapılmasını isteyebilirler. Bunun karşılığında TUDER tarafından "Bu İşyeri TUDER Üyesidir" ibaresi yazılı, ayrıcalıklı olma plakası taşıyarak kalite iyileştirme eğitim ve uygulama çalışmalarını tamamladıklarını gösterebilirler.
- Büyük Tokat Otel'i bu amaca hizmet etmek, örnek oluşturarak rekabet olgusunu harekete geçirmek üzere, en azından geçici bir süre, uygulama oteli niteliğinde, kalifiye eleman yetiştirme losyonunu yüklenerek, İl Özel İdaresi bünyesinde kurulan "Otel İşletmeciliği A.Ş tarafından (kiralanan) işletilmeli, gerekiyorsa özellikle Tokat'taki otellerde kalitenin oluşturulmasından sonra kiralanması yoluna gidilmelidir.
- Yöre halkına pansiyonculuk eğitimi verilmeli, yöresel mimari değerlerin korunarak turizm hizmetine sunulduğu sıra dışı konaklama üniteleri desteklenmelidir. (Niksar Taş Bina örneği)

g) Turistlerin geceleme sayıları

Turizm çeşitlendirilmesi yapılamaması, çekim alanları oluşturulamaması, turistlerin şehrimizi ziyaret etmemesi, gelenlerin de geceleme sayılarının az olması sonucunu doğurmuştur. Yine gezginlerin geceleme sayısının az olmasının nedeni olarak onlara vakit geçirtecek eğlence merkezleri veya animasyon aktivitelerinin eksikliği gösterilmiştir. Yine katılımcılar şehirlerinde sosyal yaşam ve sosyal aktivitenin yeterince gelişmediğinden şikâyet etmişlerdir. Katılımcılar, "Yerleşkenizde sosyal yaşam ve sosyal aktivite yeterince gelişmiş midir?" sorusuna %85 oranında "gelişmemiştir" yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bunun için özellikle daha çok zaman ve para harcayan kültür gezginlerine yönelik farklılıklarımızı öne çıkaran tanıtım stratejilerine önem vermeliyiz. (Kimlikli Kent kavramı)
- Geceleme sayılarını artırabilmek için, il ve ilçelerimizle birlikte ortak bir strateji geliştirerek, bölge ölçeğinde bir turizm çeşitlendirilmesi yapmalı, gezginlere farklı çekim alanları sunacak, en az dört şehrimizi kapsayacak (Zile-Pazar-Tokat-Niksar) güzergâhlar oluşturmalıdır.
- Gelen turistlere sevdikleri veya tercih ettiği turistik aktiviteleri belirlemeye yarayan anketlerin uygulanması ve buna göre turistlerin geceleme sayıları artırılmaya çalışılmalıdır.
- Gezginlerin tercihleri önde tutulmak suretiyle, alternatif programlar hazırlanmalıdır. (Yamaç paraşütü, jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora

(botanik), , dağcılık, av, termal, kuş gözlemciliği, İpek Yolu, akarsu ve ekoturizm çeşitleri)

h) Otel fiyatları

Olumsuz özelliklerden biri olarak bölgedeki otel fiyatlarının pahalılığından söz edilmektedir. Kapasiteyi dolduramayıp masrafları karşılayabilme ve hizmetleri sürdürebilme adına böyle bir yol izleniyor olabilmekle beraber bu fiyat seviyesinin güneydeki aynı tip otellere göre paralel veya daha pahalı olması, bu bölgeye gelebilecekler için olumsuz bir durum oluşturuyor.

Çözüm önerisi:

- Bu yüksek fiyat konusunun nedenleri, nasıl düşebileceği veya düşerse ne kadar faydalı olabileceği konusu, sektör temsilcileriyle istişare edilmelidir.

i) Turizm sektöründe çalışan personel

Turizm sektöründe çalışan personel durumu konusunda da şikâyetler söz konusudur. Kalifiye eleman bulmakta yaşanan sıkıntılardan bahsedilmekte ancak aynı zamanda sektörde verilen ücretlerin de az olduğunun göz ardı edilmemesi vurgulanmaktadır. Yabancı dil bilen personelin eksikliği de yabancı turistlerin ihtiyaçlarını karşılamada bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çözüm önerisi:

- Turistik tesis ve hizmet sahipleri, Turizm Meslek Yüksek Okulu ve Turizm Lisesi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve ilgili kurum ve kuruluşlar bir araya gelip, Tokat genelinde (bütüncül bir yaklaşımla) bu soruna çözüm aranmalıdır.

j) Turizm geliştirme faaliyetlerine katılım eksikliği

Kadınların toplumsal ve ekonomik yaşama katılım eksikliği turizm geliştirme faaliyetlerinde önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Kadınların turizm faaliyetlerine katılarak başarının yakalandığı Beypazarı örneğini veren katılımcılar, kadınlar başta olmak üzere halkın katılımının olmadığı turizm geliştirme faaliyetlerinin başarıya ulaşmasının daha zorlu bir süreci zorunlu kıldığını ifade ettiler.

Kadınlar: Katılımcılar tarafından doldurulan anketteki, “*Sizce yerleşkenizdeki kadınlar toplumsal ve ekonomik yaşama yeterince katılıyorlar mı?*” sorusuna %85 oranında “*katılmıyorlar*” yanıtı verdiler.

Ekonomik ve sosyal nedenlerle kırsal nüfusun kente göç etmesi sonucu kırsal nüfusun yaşlanması, kırsaldan göç eden nüfusun kent yaşamına adapte olamaması ve sosyal içermenin düşük olması da bu sorunu tetiklemektedir.

STK’lar: Yine sivil toplum kuruluşlarının bir kalkınma alanı olarak, turizm geliştirme faaliyetlerine katılımlarının düşük ve faaliyetlerinin yetersiz olması ve ideolojik körlük yaşamaları katılımcılarca ifade edildi. Katılımcılar “*Yerleşkenizdeki sivil toplum kuruluşlarının turizm geliştirme faaliyetlerine yeterince katıldıklarını düşünüyor musunuz?*” sorusuna % 93 oranında “*düşünmüyorum*” yanıtı verdiler.

İlgili taraflar: Katılımcılar, “*Sizce, kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve tarih, kültür, jeolojik mirasla ilgili sivil girişimlerden oluşan tüm taraflar, bu mirasın / dokunun korunmasında sorumluluk duyuyorlar mı ve sürdürülebilir bir turizm için gereken hedeflerin ve politikaların geliştirilmesine katılıyorlar mı?*” şeklindeki anket sorusuna %89 oranında “*sorumluluk duymuyorlar / katılmıyorlar*” yanıtını vermişlerdir.

Siyasetçiler ve karar vericiler: Çalıştay katılımcıları kendilerine yöneltilen “*Siyasetçiler ve karar vericilerin turizm çalışmalarını / süreçlerini iyileştirmek yönünde karar verme ve destek eğilimleri var mı?*” sorusuna % 67 oranında “*yok*” yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Kadınlarımıza yönelik gezi programları düzenleyerek, onların turizm geliştirme faaliyetlerine olan duyarlılıklarını artırmalıyız. Özellikle turizm alanındaki ticari fırsatları onlara duyurarak, bu yönde girişimcilik ve meslek edindirme kursları vererek özendirilmeliyiz.
- Sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcileriyle toplantılar düzenleyerek, üyelerinin turizm geliştirme faaliyetlerine katılımlarının sağlanmasını gerçekleştirmeliyiz. Sivil toplum kuruluşları aynı zamanda potansiyel gezginlerdir. Onların Tokat ve ilçelerinde düzenlenecek turlarla şehre yönelik duyarlılıklarını artırmalıyız.
- Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalara katkı vermelerini sağlayacak her türlü metodu ve yöntemi kullanmalıyız.

k) Şehir logosu ve slogan

Bugün şehrimizin bir logosu, sembolü yoktur. Acilen bir sembol belirleme çalışmaları başlatılmalıdır.

Çalıştayda katılımcılara anket yoluyla sorulan “*Bölgemizi (Tokat ve ilçelerini) temsil edecek bir sembol / logo belirleme çalışması yapılması sizce gerekli midir?*” sorusuna katılımcılar %93 oranında “*gereklidir*” yanıtı vermişlerdir.

Katılımcılar, “*Sizce bölgemizi temsil edecek logonun konusu ne olmalıdır?*” sorusuna %56 oranında “*Tokat el baskı yazmacılık*”, %33 oranında “*somut olan ya da olmayan kültürel miras*”, %11 oranında da “*başka (Sebastopolis, Yeşilirmak, paraşüt)*” yanıtı vermişlerdir. Seçenekler arasında bulunan “*ticari bir ürün*” seçeneğini işaretleyen katılımcı olmamıştır.

Katılımcılar Tokat’ımızı ifade eden bu sembol çalışmasını bir an önce sonuçlandırarak resmi ve gayri resmi tüm çalışmalarımızda ve yazışmalarımızda bu sembolün kullanması ve farkımızın fark ettirilmesi gerektiğini düşünmektedir

Yine katılımcılar “*Yerleşkenizin sahip olduğu gizilin önemini ve farklılığını vurgulayan bir söylemi (slogan) var mı?*” sorusuna % 89 oranında “*yoktur*” yanıtını vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bu çalışmalar, belediyeler, üniversite, meslek odaları ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılmalıdır.
- Şehrimizde bir Güzel Sanatlar Fakültesi ve değerli akademisyenlerinin bulunması, bu logo, sembol çalışmaları için bir şanstır.
- Bunun için gerekirse halkımız nezdinde bir anket çalışması yapılmalı ya da kurum ve kuruluş temsilcilerinin de hazır bulunacağı geniş katılımlı bir toplantıda Tokat'ı temsil edecek logo ve slogan konusu saptanmalıdır.
- Konusu saptanan logonun resmedilme çalışmaları Güzel Sanatlar Fakültemiz, Güzel sanatlar Lisemiz de dâhil olmak, yarışma ile sonuçlandırılmalıdır.
- Slogan çalışmaları oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sonuçlandırılmalıdır.

l) Turizm çeşitlendirme

Tokat'ın ulaşım ağında bir varış değil, geçiş noktası olması, turistlerin geceleme sayılarının az olması, il ve ilçelerimizi kapsayacak bütüncül bir yerel turizm destinasyonu oluşturulmaması, var olan zengin gizile rağmen Tokat'ı bir cazibe merkezi haline getirememiştir.

Belediyelerimizin turizmde stratejik bir işbirliği yapmak suretiyle turizm çeşitlendirmesi yaparak, Tokat için bütüncül bir yerel turizm destinasyonu oluşturulması gerektiği belirtilmiştir.

Çözüm önerisi:

- Turizm çeşitliliğini içinde barındıran Tokat'ta, tarih, kültür, jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora (botanik), yamaç paraşütü, dağcılık, av, balıkçılık, termal, kuş gözlemciliği, ipek Yolu, inanç, akarsu ve eko-turizm çeşitleri, turizm çeşitlendirilmesi bağlamında da önemli avantajlar sunmaktadır.
- Kuş gözlemciliği doğayı kuşların dünyasından tanımayı sağlayan bir gözlem sporudur. Türkiye'de kuş gözlemciliği son yıllarda dünyadaki gelişmelere paralel olarak hızla yayılmaktadır. Kaz Gölü kuş göç yolları üzerinde bulunan ve kuş gözlemciliği yapılabilecek gözetleme kulelerine sahip bir göldür. Kaz Gölü Kuş Cenneti'ne ziyaretçi taşıyarak bu turizm çeşidi faal hale getirilebilir. Yamaç paraşütü turizminin geliştirilmesi; İpek Yolu adıyla duraklar oluşturarak trekking turizminin geliştirilmesi gibi bölgede var olan zengin turizm çeşitlerine yenilerini ekleme adına alternatifler oluşturabilir.
- Yamaç paraşütü, yürüyüş, balıkçılık, kano ya da nehir kayağı ile akarsu turizmi, coğrafi yapısı, bitki örtüsü ve yaban hayatı bakımından gelişmeye elverişli av turizmi, üstün peyzaj değerleri, kırsal öğelerin ağırlık kazandığı geleneksel yaşam biçimi ve dağcılık/tırmanışları, atlı doğa gezisi, flora/fauna incelemesi, doğa sporlarına uygun yayla turizmi, Tokat'ta gelişmeye elverişli konumdadır ve alternatif turizm aktiviteleri olarak bölgeye kazandırılabilir.

- Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcaları turizme uygun hale getirilerek Tokat'taki turizmi 12 aya yaymak mümkün olabilir. Bugün Japonya'da 1500 adet kaplıcada 100 milyon geceleme kapasiteli termal turizm yapılmaktadır. Tokat'taki bu kaplıcalarla (Niksar Ayvaz da buna dâhildir) termal turizm ağırlıklı uygulamalara başlanabilir.
- İl ve ilçelerimizi kapsayan (en az 4 şehrimizi) tur programı için en az iki yerde (Tokat ve Niksar) iki günlük konaklama programıyla turlar düzenlenmelidir. Burada genel olarak ziyaret edilecek yerler liste halinde belirlenmelidir.
- Turizm çeşitlendirilmesinde ilgili kurumlar, özellikle belediyeler bir araya gelip tur programının tamamını planlayabilirler.
- Turizmin varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu olarak geliştirilmesi, turizmde ürünün çeşitlendirilerek sezonun bütün bir yıla yayılması ve sürdürülebilir turizmin tanıtılarak eko-turizm, kırsal turizm ve agro-turizm konularında kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- Yurtiçi ve yurtdışı tanıtım ve pazarlamanın etkin kılınarak, yöreye özgü farklı turizm türlerinin birbirine entegrasyonunu sağlayarak çok çeşitli turizm imkânlarını sağlık, eğitim, v.b. farklı sektörel kullanımlarla bir arada sunulabilen alternatif turizm odaklı (sağlık ve termal, doğa turizmi vb.) turizm yerleşkelerinin oluşturulması sağlanmalıdır.
- Bu program hazırlanırken de tek bir turla sınırlı tutulmaması ve bölgemizde bulunan tüm turizm alternatiflerinden yararlanılması faydalı olabilir. Örneğin ilk iki gün kalınacak il veya ilçede sabah bir kesime kültür ve tarihi geziler yaptırılırken ikinci bir grup doğa turizmiyle ilgili olabilir ve bu tarz bir gezi ayarlanabilir. Yine öğlede bir grup yöresel yemeklerin ağırlıklı olduğu bir köy veya kasabada yemeğini yerken, bir grup bir göl kenarında eşsiz manzara karşısında yemeğini yiyebilir. Bu tarz alternatifli hazırlanabilecek turlar, özellikle yabancı turistlerin ilgisini çekip bölgede kalınabilecek gün sayısı artırılabilir.
- Bunun için özellikle daha çok zaman ve para harcayan kültür gezginlerine yönelik farklılıklarımızı öne çıkaran tanıtım stratejilerine önem vermeliyiz, kimlikli kent kavramını öne çıkarmalıyız.

m) Rehber eksikliği

Gelen konuklara Tokat'ı anlatacak, gezdirecek yerel rehber eksikliği hissedilmektedir. Yabancı dil bilen ya da bilmese de yerli turistlere rehberlik edebilecek elemanların yetiştirilmesi zorunluluğu vardır.

Çalıştay katılımcılarının tamamı rehber eksikliğine işaret etmiş, kendilerine anket yoluyla sorulan “Sizce bölgemize gelecek yerel gezginlere rehberlik edebilecek rehberlere ihtiyaç var mıdır?” sorusuna, %100 oranında “vardır” yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bu konuda Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmelidir.
- Bu tür eğitimlerin fonlanması, Belediyeler, Valilik, İl Özel İdaresi ve meslek odaları, sektör temsilcileri kanalıyla yapılmalıdır.
- İkincil ve köklü çözüm olarak da, ARED (Ankara Rehberler Derneği) ile temasa geçerek bölgemiz için dil bilen ve kokartlı rehberler yetiştirilmesi hususunda görüşmeler yapılarak, rehber sorununa çözüm getirilmelidir.
- TUDER, ARED'le gerekli teması kurmuştur. Gerekli fon bulunduğu kokartlı rehber temini hususunda gerekli adımlar atılacaktır. Bu fonlamanın yerel paydaşlar tarafından yapılması süreci hızlandıracaktır. TUDER ayrıca dil bilmese de yerel rehberler yetiştirilmesi konusunda Valilik Makamıyla bir işbirliği tesis etmek üzere çalışmaktadır.

n) İnsan kaynakları

Çalıştay katılımcılarının ortak görüşü, turizm başta olmak üzere, kalkınma alanlarına ivme kazandıracak birimlerde görev alan kimi personelin yöntem kullanma, sorumluluk ve inisiyatif alma becerisinden yoksun görüldükleri yönündedir. Katılımcılar sınırlı sayıdaki insan kaynağının, sınırlı sayıdaki para kaynağını, azami etkinlik yaratmak üzere yönetmek zorunda olduğu görüşünde birleşmektedirler. Özellikle İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve belediyelerin turizm alanında şehrimize uygun olan sonuçların neler olduğu konusunda geniş açılımlı ve son derece net bir fikri olmalıdır.

Diğer taraftan belediyelerin finansal kaynaklar ve nitelikli personel istihdamı gibi konularda sıkıntıda olmaları gerekli projelerin zamanında hayata geçirilmesinin önünde bir engel görünüyor.

Çalıştay katılımcılarına yöneltilen “*Bölgemizde, turizm başta olmak üzere kalkınma alanlarına ivme kazandıracak birimlerde görev alan personelin genel olarak nitelikli olduğunu düşünüyor musunuz?*” sorusuna katılımcılar % 85 oranında “*düşünmüyorum*” diye yanıt vermiştir.

Yine katılımcılar “*İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün turizm alanındaki çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?*” şeklindeki anket sorusuna %93 oranında “*bulmuyorum*” yanıtı vermişlerdir.

Katılımcılar Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme faaliyetlerinin anlamlı bir bütünlük içerisinde yapılması için resmi olmayan bir oluşumun yararlı olduğu fikrinde birleşmişlerdir.

Katılımcılar “*Bölgemizde turizm geliştirme faaliyetlerinin anlamlı bir bütünlük içerisinde yapılması için paydaşlar (belediyeler, Valilik, İl Özel İdaresi, Üniversite, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, özel sektör, STK'lar) arasında koordinasyonu sağlayacak resmi olmayan bir oluşum sizce yararlı mıdır?*” şeklindeki anket sorusuna %100 oranda “*yararlıdır*” yanıtını vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bugün için mevcut kadro şartlarında, İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün ve bazı belediyelerimizin tek başına, yöremizde yeterli derecede ve öncelikli bir turizm tanıtma faaliyetlerini gerçekleştirme kabiliyeti bulunmamaktadır.

- İlimizden başlamak üzere yöremizde turizm ve tanıtma çalışmaları, bu konularda deneyimli, bilgi ve birikimi olan uzman kişilerce bir koordinasyon içerisinde yapılmalıdır. (Resmi olmayan bir Turizm Konseyi ya da Turizm Komitesi marifetiyle)
- Turizm tanıtma faaliyetleri ile ilgili çalışmalar, ilgili STK'lar (Tokat Turizm Tanıtma Derneği TUDER, Tokat Kültür Sanat Derneği) üniversite, belediyeler, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, il Özel İdaresi, Kent Konseyi, TSO, TESOB, sektör temsilcileri gibi katkı sunabilecek paydaşların da yer aldığı konsey ya da komiteler aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.
- Bu komitenin ya da konseyin oluşturulmasında nicelik değil, nitelik aranmalıdır.
- Zaman zaman Valilik marifetiyle oluşturulan komitelerde, sonuç odaklı çalışmalar yapılamamakta, toplantılar sohbet toplantılarına dönüşmekte ve komiteler ortak bir karar alınmaksızın dağılmaktadırlar.
- Oysa bu komitelerde dile getirilen görüş ve öneriler sonucu, bağlayıcılığı olan kararlar alınabilmeli, sadece dilek ve temenni olarak kalmamalıdır.
- Bu tür komitelere katılarak, çok değerli görüş ve öneri sunanların, sundukları görüş ve önerileri isabetli bulunmasına rağmen dikkate alınmaması ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün burada dile getirilen görüş ve önerilerin aksi istikametinde uygulamalara imza atması, bu komitelere katılımı teşvik etmemekte, katılımcılar tarafından zaman israfı olarak görülmektedir.

o) Ulaşım

Bölgemiz, yani Tokat ve ilçeleri "Tur Haritası" na dâhil edilmelidir. Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat karayolunun açılmasıyla bölgede daha sapa kalan Tokat'ın bölgenin turizmine daha aktif katılabileceği belirtilmiştir. Çalıştaydaki genel görüş, Amasya'ya, ya da Karadeniz'e kadar gelen turistlerin bölgemize de gelmesini sağlamak için Tokat'ın tur haritasına aldırılması yönündedir.

Yine Sulusaray-Yozgat-Kapodokya bağlantı yolu, Zile-Sorgun yolu, Almus-Sivas bağlantısı sağlanmalıdır.

Diğer taraftan Tokat'ın, Karadeniz, Ankara, İstanbul, İzmir başta olmak üzere diğer illerle arasında hava yolu ulaşım olanakları sıkıntılıdır, özellikle Ankara ve İstanbul arasında direkt uçuş seferleri mevcut ve sağlıklı değildir. Niksar'a gelen-giden gezginler Samsun Hava Alanı'nı, Tokat merkeze gelen-gidenlerse Sivas Hava Alanı'nı kullanmaktadırlar.

Çözüm önerisi:

- Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat karayolunun bir an önce tamamlanması için siyasi otorite nezdinde girişimlerde bulunmalı ve işin takipçisi olmalıyız.
- Bu arada sadece Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat yolunun yapılmasını beklememeliyiz. Tur operatörlerini Tokat'ta ağırlayarak, Tokat'a tur düzenlemeleri için onlara farklılıklarımızı anlatmalıyız, turizm çeşitliliğimizi

göstermeliyiz. Nihayet bu yöntemi uygulamaya almış ve yararlı sonuçlar elde etmiştir.

- Diğer şehirlerle, özellikle Karadeniz, Ankara ve İstanbul ile Tokat direkt uçak seferleri konulması için siyasi otorite nezdinde sonuç odaklı girişimlerde bulunmalı ve takipçisi olmalıyız. Özellikle hava limanı konusunda getirilecek geçici çözümlere itibar etmemeli, bu konuda hatırı sayılı bir yatırımın Tokat'a yapılmasını talep etmeli bu konuda kamuoyu oluşturmalıyız. Mevcut havaalanındaki eksikliklerin giderilmesine ve gerekse yeni havaalanlarının oluşumuna yönelik çalışmalar gecikmeksizin gerçekleştirilmelidir. Tokat'ta turizmin daha sorunsuz ve sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak üzere hava taşımacılığına işlerlik kazandırmak ve Tokat Havaalanını sağlıklı çalışır duruma getirmek gerekmektedir.

p) Kaynak kitap eksikliği

Çalıştayda yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz bir kaynak kitap olmadığı dile getirilerek, kültürel mirasımızla ilgili kaynak kitapların hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

Yine yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili bir kaynak ne yazık ki yoktur.

Yine, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitaplar yoktur.

Çalıştay katılımcılarının kendilerine dağıtılan anketteki “*Yerleşkenize ait yerel tatları (mutfağınızın), el sanatlarınızı, yerleşkenizin tarihçesini, hikâyelerini anlatan, son bir yıl içerisinde basılmış bir yazınsal bir eser var mıdır? Varsa siz bu eserden edindiniz mi?*” sorusuna, %75 oranında “*yoktur/edinmedim*” yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Bu konuda Valiliğimizin, İl Özel İdaresi'nin, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün, İl ve ilçe Belediyeleri'nin ve iş adamlarımızın ve meslek odalarının desteğine ihtiyaç vardır.
- Siyasi otorite ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü başta olmak üzere, gerek yerel yönetimler, belediyeler ve gerekse meslek odalarının bu tür çalışmalara katkı vermeleri sağlanmalıdır.
- Bunun için yapılacak çalışmalar ve gerekli bütçe saptanarak, hangi çalışmanın hangi kurum ya da kuruluş tarafından destekleneceği ortaya çıkarılmalıdır.
- Bu çalışmalar, ilgili kurum, kuruluş ve paydaşların katılımıyla ve Valiliğimizin öncülüğünde yapılmalıdır.
- Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki “Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir şehrin ve İnsanların Hikâyesi” adlı çalışmanın, görsel öğelerle

işlenmiş bir kültür yapıtı olarak hazırlanması sağlanmalıdır. Söz konusu çalışma birkaç ciltlik bir kültür eseri olarak ortaya çıkarılmalı, bir aidiyet duygusu ve farkındalık oluşturması için özellikle Tokatlılara dağıtılmalıdır.

q) Tanıtım materyallerine ulaşmada zorluk

Yerli ve yabancı turistler harita, broşür, tanıtım kitapçığı gibi materyalleri ücretsiz olarak ve kolaylıkla bulma hususunda sorunlar yaşamaktadır. Gezinler özellikle mesai saatleri dışında ve hafta sonları bu tür materyallere ulaşamıyorlar.

Çalıştay katılımcıları anket yoluyla kendilerine yöneltilen “*Yerleşkenizi ziyaret eden yerli ve yabancı gezginler harita, broşür, gibi tanıtım materyallerini haftanın her günü ücretsiz, kolaylıkla bulabilmekte midirler? Nereleden bulmaktadırlar? (turizm ofisleri, turizm dernekleri, başka)*” sorusuna %85 oranında “*bulmakta sıkıntı yaşayabilirler*” yanıtını vermişlerdir.

Katılımcılar yine “*İhtiyacınız olması halinde siz, harita, broşür gibi tanıtım materyallerini haftanın her günü ücretsiz kolaylıkla bulabilir misiniz?*” sorusuna katılımcıların % 35’ i “*bulamam*”, %65’i ise “*bulurum ama zorlanırım*” yanıtı vermişlerdir.

Gerek katılımcıların ifadelerinden gerekse anketlerden de anlaşılmaktadır ki, turistik dokümanların İl Kültür Müdürlüğü Turizm Ofisi’nden, belediyelerden meslek odalarından veya büfelerden, hediyelik eşya dükkânlarından vs. her zaman temini mümkün olamıyor.

Çözüm önerisi:

- Bu nedenle Tokat merkezde 7/24 saat hizmet veren bir kültür evinin acilen hizmete alınması, bu mekânda Tokat Turizm Tanıtma Derneği’ne bir mekân kazandırılarak, gezginlerin karşılanması, onlarla ilgilenilmesi ve iyi intibalarla şehrimizden ayrılmaları temin edilmelidir.
- Bu tür dokümantasyonların gerek bu yolla kültür evinden, gerekse Turizm Derneklerinden, enformasyon ofislerinden ve turistik işletmelerden kolaylıkla temininin sağlanması gerekmektedir.

r) Yöresel /yerel yemek bulma ve içme konusundaki eksiklik

Tokat merkez dâhil ilçelerimizde yerel yemek yenilebilecek işletme/işletmelerin olmayışı turizm geliştirme faaliyetlerinin zengin Tokat mutfağına, yeme -içme kültürüne rağmen, gastronomi turizmi ile desteklenemeyeceğine işaret ediyor.

Oysa Tokat bölgesi aşgana denilen mutfaklarda bol çeşitli ve leziz yemeklerin yapıldığı bir yerdir.

Ancak yerel yemeklerin, servis edildiği yerleri bulmak genellikle çok güç hatta bazen olanaksızdır. Bu sorunun farklı bir yöntemle çözülmesi gerekliliği vardır.

Yine gelen yabancı gezginler, özellikle Tokat Kebabı’nın yanında içki almak istemekte, ancak bu olanağı bulamamaktadır. Bu önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çözüm önerisi:

- Özellikle yöresel tatların ve bunların yanında dünya mutfağından örnekler hazırlayacak, Türkçenin yanı sıra yabancı dilde yemek mönüleri bulunduracak tesisler, başlangıçta yerel yönetim desteği ile oluşturulmalıdır.
- Özellikle yerel yemek bulma konusu açılacak bir kültür evinin çok fonksiyonel bir halde hizmete sunulması ile çözümlenebilir. Böyle bir kültür evinin TUDER'e sunulması halinde, bu kültür evinin, yerel tatların ve tanıtım materyallerinin 7/24 bulunduğu, kültür ve turizm projelerinin hazırlandığı, kültür turizm toplantılarının ve çalışmalarının yapıldığı işlevsel bir hale getirilmesi mümkün olabilir.

s) Kültür Merkezi /Sarayı eksikliği

Şehrimize kültür ve sanat etkinliklerinin yapılabileceği bir Kültür Sarayı / Merkezi yoktur. Şehrimizde bulunan ve adı 26 Haziran Atatürk Kültür Sarayı olan yapı, kültür ve sanat etkinliklerinin yapılması amacına yönelik yapılmışsa da, yapıldığından bugüne, amacı dışında ve resmi devlet dairesi olarak kullanılmaktadır.

Katılımcılar sorunlarımızın çözümünde anahtar olacak “kent ve kentlilik bilinci”nin gelişmesinde, ya da yaşanan “kent görgüsüzlüğü” nün giderilmesinde lokomotif etkisi yapacak olan sanatsal ve kültürel etkinliklerin yoğun bir şekilde yapılacağı bir mekâna, şiddetle ve acil olarak ihtiyaç bulunduğunu vurgulamışlardır.

Gittikçe küreselleşen bir sanat çizgisinin yerel ve ulusal niteliğine doğru eğilerek, şehrimizdeki turizm dinamiğini hareketlendirmek için bundan daha iyi bir fırsat olamayacağını belirten katılımcılar, amacına uygun kullanıma açılacak böyle bir kültür sarayının, kent ve kentlilik bilinci ve estetik duygusu gelişmiş insanlar yetiştirilmesinde “Tokat’ın fideliğini “ oluşturacağını ifade etmişlerdir.

Katılımcılar sanatsal ve kültürel etkinliklerin insanı insan yapan, insanı bir hiç olmaktan kurtaran, araştırma ruhunu canlandıran, olayları yorumlama, değerlendirme yeteneği ile estetik duygusu kazandıran etkinlikler olduğunu kaydederek, sanatı ve kültürü bir yana koyan bir kalkınmanın başarı şansı olamayacağını belirtmişlerdir.

Çalıştay katılımcıları bu durumdan hoşnutsuzluklarını çalıştay sırasında da dile getirmişler ve kendilerine anketle yöneltilen “*Yerleşkenizde amacına uygun kullanılan bir kültür sanat evi /merkezi var mıdır?*” sorusuna, %75 oranında “*yoktur*” yanıtı vermişlerdir. Söz konusu anket sorusuna Tokat merkezden katılan katılımcılar ise %89 oranında “*yoktur*” yanıtı vermişlerdir.

Yine katılımcıların %70’i “*Yerleşkenizde gerçekleştirilen kültürel ve sanatsal etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?*” sorusuna “*bulmuyorum*” yanıtı verirken %26’sı da “*daha fazlası olabilir*” demiştir.

Tokat merkezden katılan katılımcıların aynı soruya verdiği “*yeterli bulmuyorum*” yanıtının oranı ise % 83’tür.

Bu da göstermektedir ki, Tokat merkez, kültürel ve sanatsal etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde ilçelerin gerisinde kalmaktadır.

Çözüm önerisi:

- Öncelikle 26 Haziran Atatürk Kültür Sarayı'nın ivedilikle boşaltılarak gerçek amacı doğrultusunda ve halk için kullanılması sağlanmalıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu konuda bir irade sergileyerek, söz konusu yapının amacına uygun kullanılmasını sağlayacak adımı atması gerekmektedir.
- Boşaltılacak olan 26 Haziran Atatürk ve Kültür Sarayı kamu otoritesince yapıldığı hale dönüştürülerek, burada kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yapılabileceği bir mekân haline getirilmelidir.
- Bu mekân, çağdaş sanat ve geleneksel el sanatlarının aynı çatı altında bir araya getirileceği, sanatın yaşamla buluşturulacağı, içinde konferans salonu, kütüphane ve atölyelerden oluşan, insanlarımızın, üniversitemizin entelektüel birikiminden yararlanmak suretiyle, yöresel el sanatı geleneklerini yeniden hayata geçirebilecekleri, bölgede yaşayan insanların yaşamını sürdüreceği maddi kaynağa kendi topraklarında ulaşabilmesini mümkün kılacak yolları araştırabilecekleri ve geleneksel kültürle çağdaş yaşamı buluşturacak bir sanat müzesine, bir resim galerisine, kültürel ve sanatsal etkinliklerin hazırlanıp sunulacağı bir kültür sarayına dönüştürülmelidir.

t) Yenilikçi göstergelerin yetersizliği

Katılımcıların çalıştayda vurguladıkları bir başka sorun, şehrimizde marka, patent, endüstriyel tasarım başvuru ve tescil işlemleri gibi yenilikçilik göstergelerinin yetersiz olmasıdır. Yenilikçi işlemleri hayata geçiren az sayıdaki işyeri veya sahibi de başarılı uygulamaları için takdir görmemektedir.

Katılımcılar “*Sizce yerleşkenizde marka, patent, endüstriyel tasarım başvuru ve tescil işlemleri gibi yenilikçi göstergeler yeterli midir?*” sorusuna %93 oranında “*yeterli değildir*” yanıtı vermişlerdir.

Yine katılımcılar, “*Yerel topluma bağlı, saygılı, sorumlu, yöreye özgü ürünleri pazarlayan işyerleri teşvik ediliyor mu? Bu konuda bildiğiniz bir örnek var mı?*” sorusuna %59 oranında “*edilmiyor örnek yok*” yanıtı vermişlerdir.

Çağımızda hızlı teknolojik gelişme, bilgiye hızlı ulaşım ürün ve hizmetlerin taklit edilmesini kolaylaştırmış, piyasalarda birbirine benzeyen çok sayıda ürün ya da hizmet oluşmuştur. Bu hususun önüne geçilebilmesi için hayata geçirilen bir fikrin ve Tokat'a ait değerlerin korunması gerekmektedir. Katılımcılar Tokat'ı ifade edecek bir hediyelik eşyanın bile olmadığını ifade ederek, Tokat'ta yapılan el baskı işlerinin başka şehirlerde markalanarak satıldığına dikkat çektiler.

Marka, patent, endüstriyel tasarım başvuru ve tescil gibi yenilikçi göstergelerin yetersizliği nedeniyle şehirde turizm alanında inovasyon uygulamalarına da geçilemediği ifade edilmiştir.

Çözüm önerisi:

- İş adamlarımızdan, işletmelerden başlayarak, toplumumuzun yenilikçi göstergelere ve inovasyona eğilimli kılınacak projeleri hayata geçirmeliyiz.

- Bakkalından market sahibine, seyyar satıcısından üniversite hocasına, politikacısından bürokratına kadar herkesin vazgeçilemez tek görevinin ürettiği mal veya hizmetleri geliştirmek, markalamak, tescil ettirmek ve var ettikleri ürün veya hizmeti daha da farklı hale getirerek değer yaratan çıktılara dönüştürmek konusunda duyarlı kılacak çalışmaların ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılması sağlanmalıdır.
- Bu amaçla marka, endüstriyel tasarım, tescil yapılacak Tokat'a ait ürün ve hizmetlerin bir sınıflandırılması acilen yapılarak, bunlara ait yenilikçi gösterge çalışmaları, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO, TESOB, KOBİ ve ilgili işletmelerin işbirliğinde tamamlanmalıdır.
- Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşlar, bireysel girişimciler inovasyon konusunda bilgilendirilerek, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesi sağlanmalıdır.

u) Hediyelik eşya eksikliği

Gelen yerli ve yabancı turistlerin hediyelik ve hatıralık eşya bulamamaları önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Katılımcılar Tokat'ı ifade edecek bir hediyelik eşyanın bile olmadığını ifade ederek, Tokat'ta yapılan el baskı işlerinin başka şehirlerde markalanarak satıldığına dikkat çektiler.

Çözüm önerisi:

- Belediyeler bir araya gelerek alışılmışın dışında, farklı bir illüstrasyonla hazırlanmış hediyelik eşya yapımını gerçekleştirmelidirler.
- Tokat Bölgesi'nin turistik ve kültürel özelliklerini yansıtan inovatif hediyelik eşya yapımının geliştirilmesi ve çeşitliliğinin artırılması belediyelerce bütüncül yaklaşımla gerçekleştirilmeli, özel sektör ve dernekler bu çalışmalara katkı sunmalıdırlar.

v) Altyapı eksikliği ve çevre temizliği

Turizm tesisleri altyapısı ve bölgede eksikliği görülen konulardan biri olan turistik tesislere giden yolların bozuk veya yetersiz olması, anketlerde çok söz edilen konulardan bir olmuştur. Mevcut tesislerde otopark eksikliği ve WC, dinlenme alanları gibi altyapının daha kaliteli olması gerektiği vurgulanmıştır.

Çevre kirliliği de turizmin ilerlemesi önündeki engellerden biri olarak görülmekte, örneğin Yeşilirmak'ın temizlenmesinin ve ırmak kenarının inovatif bir anlayışla yeniden düzenlenmesi, ırmak çevresindeki turistik aktiviteyi artırabileceği vurgulanmaktadır. Tarihi mirasa ait çevrenin temiz tutulması ve tarihi mirasın korunması da yerel yönetimlerin öncelikleri arasında olmalıdır.

Çözüm önerisi:

- Özellikle OKA, bu eksikleri en aza indirmek amacıyla 2012 yılı içerisinde turizme yönelik küçük ölçekli altyapı mali desteğine çıkmalıdır.

- Bölgedeki turizm değeri taşıyan tesislerin çevresinde kirliliği azaltarak bu alanların da turizme kazandırılması konusunda belediyeler çok önem vermelidirler.

w) Bütüncül yaklaşım

Katılımcılar, devletin üretim ve yatırım alanlarından hızla çekildiği günümüzde, Tokat gibi küçük ölçekli tarihi şehirler için turizmin; yeni yatırım ve iş olanakları, ekonomik ve kalkınma gücünü artırma seçenekleri sunduğunun altını çizdiler.

Turizmin yarar sağlama potansiyelinin değerlendirilmesinin elzem olduğuna vurgu yapan katılımcılar, özellikle turizmle gelişme kavramını benimsemiş (bu yönde aynı vizyonu ve misyonu paylaşan) belediyeler / yönetimler arasında kaynaklar, işgücü ve pazarlama alanlarında fonksiyonel coğrafi iş bölümüne dayalı bir stratejik ortaklık tesis edilerek, bütüncül bir yaklaşım sergilenmesi konusunda birleştiler.

Çalıştayda yapılan ankette katılımcılar, *“Belediyeniz turizmle gelişme potansiyelini belirleyen, bu yönde bir vizyon ve misyon belirleyen bir belediye midir?”* sorusuna % 70 oranında *“hayır”* yanıtı vermişlerdir.

Bu soruya Tokat Merkezden katılan katılımcıların % 89’u *“hayır”* yanıtı verirken, ilçe belediyelerden katılanların %67’si *“evet”* yanıtı vermişlerdir.

Bu da gösteriyor ki, ilçe belediyeler turizmle gelişme kavramını benimsemiş ve bu yönde aynı vizyonu ve misyonu paylaşırken, Tokat Belediyesi ilçe belediyeleriyle aynı vizyonu paylaşmıyor ya da toplumda bu yönde bir algı oluşmamıştır.

Katılımcılar belediyelerin bugüne kadar gerçekleştiremedikleri *“sahip olunan turizm gizilini analiz etmek ve değerlendirmek”* konularını sergileyecekleri bütüncül yaklaşımla çözüme kavuşturabileceklerini ve elde edecekleri verileri ve deneyimleri turizmin geliştirilmesinde kullanabileceklerini ifade ettiler.

Katılımcıların bu yöndeki düşünceleri ankete verilen yanıtlarla da gün yüzüne çıktı.

Katılımcılar ankete verdikleri yanıtlarda turizm geliştirme süresinde en etkin görev alması gerekenleri, 1-İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2-Belediyeler 3- Valilik 4- İl Özel İdaresi olarak sıraladılar. Bu kurumların arkasından gelenlerse Üniversite, Turizm Derneği, Meslek Odaları ve STK’lar...

Katılımcılar anketteki *“Sizce turizmle gelişme kavramını benimsemiş, bu yönde vizyonu ve misyonu paylaşan belediyeler arasında turizm geliştirme faaliyetlerinin birlikte yapılmasına yönelik bir stratejik ortaklık yapılmalı mıdır?”* sorusuna %96 oranında *“yapılmalıdır”* yanıtı vermişlerdir.

Çözüm önerisi:

- Özellikle turizmle gelişme kavramını benimsemiş belediyeler arasında ortak hareket- ortak paylaşım- ve ortak gelişme yönünde *“ stratejik ortaklık projesinin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.*
- Bütüncül yaklaşım, kentsel ölçekte markalaşma, turizm alanlarının rehabilitasyonu, varış noktalarının geliştirilmesi konularında da kamu otoritesi nezdinde güçlü bir birlik oluşumuna olanak verecektir.

- Tokat'ın her yanına dağılmış durumda bulunan, tarih, kültür, jeolojik miras, doğal güzellikler sağlık, termal, yayla ve dağ sporları, kültürel açıdan önemli yer ve yerleşmelerin tek tek ele alınmasından çok bunların birbirleriyle bütünleşmesi sayesinde daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları ve güzergâhlar oluşturulacaktır. Turizm güzergâhı ve varış noktası oluşturulması ile tek tek zayıf kalan turizm alanları yeni nesil turistlerin ve kültür gezginlerinin ziyaret etmek isteyecekleri güçlü yerleşmelere dönüştürülebilecektir.
- Tokat'ta bugüne kadar sürdürülen turizm planlamasına parçacı yaklaşımlar sonucunda bir ya da birkaç yerleşkede yığılma, kısmen ziyaretçi baskısı altında olmayan yerleşkelerde çarpık kentleşme, yapılaşma, altyapı yetersizliği ve çevre sorunları ortaya çıkmaktadır. Turizm geliştirme sürecinde sergilenecek bütüncül yaklaşım; bu olumsuz yapılanmayı olumlu yönde değiştirebilecek, bütüncül politika, strateji ve uygulamaya dönük yaklaşımları içermektedir. Yerleşmelerin turizm geliştirme sürecinde bir bütün olarak planlanması, turizm çeşitliliğinin artırılması, mevcut yerleşmelerin iyileştirilmesi ve dönüşümlerinin sağlanmasını mümkün kılacaktır.
- Böylelikle turizm potansiyelimiz, tanıtım ve pazarlama aşamalarında da varış noktaları bazında bütüncül bir yaklaşımla tek elden organize edilerek, yöresel yatırım, tanıtım ve pazarlama imkânlarının bir bütün halinde değerlendirilmesi ve dengelenmesi mümkün olabilecektir
- Söz konusu stratejik ortaklığın hayata geçirilmesi çalışmalarının / projesinin oluşturulacak Turizm Geliştirme Konseyi'nce (TUGEK) yapılması gerçekleştirilmelidir.
- Bu yönde TUDER tarafında hazırlanan TUGSO (Tokat Turizminin Geliştirilmesinde Stratejik Ortaklık) çalışması çalıştay sırasında belediye başkanlarına incelemeleri için dağıtılmıştır. (EK-2)

x) Turizm geliştirme sürecinde koordinasyon ve proje çalışması eksikliği

Turizm geliştirme sürecinde yer alan ya da alması gereken kurum ve kuruluşlar arasında bir iletişimsizlik sorunu yaşanmaktadır. Gerekli bilgiler zamanında ve gerektiği kadar turizm kanalında yer alanlara servis edilememektedir. Parça parça çalışmalar ve birbirinden habersiz benzer işlerle zaman ve kaynak israfı yapılmaktadır. Turizm alanında yer alanlarla eğitim kurumları arasında da büyük bir kopukluk mevcuttur.

Bu alanda örgütlenme ve sektör için iyi yönetim olanaklarının sağlanması, iç turizm araştırma ve yönlendirmesinin yapılması, iç turizmle ilgili istatistiklerin derlenmesi ve iç turizmi özendirici kampanyaların gerçekleştirilmesi, bu konularda öneriler sunulması, Toplam Kalite Yönetimi konusunda karar vericilerin bilinçlendirilmesi, mesleki niteliklerinin, standardizasyonlarının ve belgelendirilmelerinin sağlanması, turizm sektöründeki eğitimin ölçülebilir sonuçlar içermesi, sektörde yer alan aktörlerin sürekli eğitimle niteliklerinin iyileştirilmesi ve turizm eğitiminin nitelik ve nicelik olarak üst ölçekli kararlar düzeyinde yönlendirilmesinde etkin rol alacak resmi olmayan bir kuruluşun görev alması sağlanmalıdır.

Katılımcılar, “Bölgemizde turizm geliştirme faaliyetlerinin anlamlı bir bütünlük içinde yapılması için paydaşlar, (belediyeler, Valilik, İl özel İdaresi, Üniversite, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Özel Sektör, STK’lar) arasında koordinasyonu sağlayacak resmi olmayan bir oluşum sizce yararlı mıdır?” sorusuna % 100 oranında “yararlıdır” yanıtı vermişlerdir.

Çalıştay katılımcıları “Üniversitemizin şehrimizdeki turizmin gelişimine katkı verecek eylem ve uygulamalarına şahit olduğunuz mu?” sorusuna %93 oranında “olmadım” yanıtı vermişlerdir.

Yine “Turizm sektörünün canlanmasından birinci derecede etkilenecek özel sektörün, şehirde yürütülen turizm geliştirme faaliyetlerine katkıları yeterli midir?” sorusuna katılımcılar %96 oranında “yeterli değildir” yanıtı vermişlerdir.

Bu yanıtlar bir fotoğrafı yansıtıyorsa da, iletişimsizlik ya da yapılan çalışmalarla ilgili bilgi akışı yetersizliğinin de bu tabloda etken olduğu düşünülmektedir.

Katılımcılar, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kalkınma Ajansı, KOSGEB, Kırsal Kalkınma gibi ulusal hibe kaynakları ile AB hibe kaynaklarından da yeterince yararlanılmamasının bir proje ofisi kurulamamasına bağlamaktadırlar.

Çözüm önerisi:

- Turizm alanında yer alan tüm taraflarla iletişimin sağlanması, turizmle ilgili medya planlama çalışmalarının yapılması, turizm geliştirme faaliyetlerinin anlamlı bir bütünlük içerisinde yapılması, paydaşlar arasında koordinasyonun sağlanması, bölgemizde gelişme ve yatırım kararlarına dayanak ve veri sağlamak amacıyla, yerel turizmin hacmi ve geliri gibi sayısal sonuçları ölçecek metodolojiler geliştirmesi için oluşturulacak Turizm Konseyi/ Komitesi ya da TUDER’in öncü rol üstlenmesi desteklenmelidir.
- Bu amaçla, TUDER (Tokat Turizm ve Tanıtma Derneği’ne) turizm geliştirme çalışmalarını yapabilecekleri bir mekân ücretsiz tahsis edilmelidir
- Bu mekân şu nedenden dolayı çok önemlidir. Tokat’ta tüm turizm paydaşları, Valilik, belediyeler, İl Özel İdaresi, üniversite, meslek odaları, il kültür turizm müdürlüğü, çevre illerin turizm dernekleri ile koordinasyonun sağlanacağı, bu tür çalışmalar için toplantılar yapılabileceği, mesai saatleri dışında da açık olabilecek, gelen yerli ya da yabancı gezginlerin, turizm habercilerinin, belgeselcilerinin, programcılarının ağırlandığı, sektöre rehberlik ve vasıflı eleman yetiştirme yönünde eğitim çalışmaları yapılabilecek, turizm amaçlı projelerin hazırlanabileceği, şehrimizle ilgili tanıtım materyallerinin mesai saatleri dışında da bulunabileceği, bu tür materyal hazırlama çalışmalarının, kültür endüstrileri yaratma hazırlıklarının ve nitelikli üyelerinin çalışmalarını ve diğer paydaşlarla toplantılarını yapabileceği, gerektiğinde el sanatlarına ait atölyelerin oluşturulabileceği ve en önemlisi yerel mutfağımızdan örneklerin sunulabileceği, halkımızın da istifade edebileceği bir mekâna şiddetle ihtiyaç vardır.
- Bu şehirde turizmin geliştirilmesi ile ilgili bütüncül çalışmaların yapılması amacına hizmet eden bir mekân... Tüm illerde bu mekânlar turizm derneğine belediye veya il özel idaresi katkılarıyla sunulmuştur.

- Saptanan proje başlıkları ile ilgili olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın gerek parasal gerekse yönlendirilme açılarından desteği alınmalıdır.

4. Sonuç

Neler yapmalıyız?

- Turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve bu sonuç raporunda yer alan sorunların giderilmesi ve çözüm önerilerinin dikkate alınarak başarıya ulaşılması için öncelikle, bir "Tokat Turizm Stratejisi ve Eylem Planı" katılımcı anlayışla hazırlanmalı ve ilgili tarafların (Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler) önüne bir yol haritası konularak, tüm süreçlerde destek alınması ve yönlendirilmesi gerekmektedir.
- İl ve ilçelerimiz tüm çalışmalarda, "Türkiye 2023 Turizm Stratejisi" ne uyumlu, bütüncül bir yaklaşımı esas alarak, "noktasal değil, yöresel, emredici değil yönlendirici, statik değil dinamik bir çerçevede" çalışmalarını geliştirmelidirler.
- Parçacı ve il ya da ilçe bazında gelişen planlama pratiği sona erdirilerek Türkiye çapında yarışabilir turizm yöresi (kenti) oluşturulmalıdır.
- Tokat'ta turizm sektörünün sağlıklı geliştirilmesine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli hazırlanacak bir "Turizm sektörü Ana Planı", "Eylem Planı" ile birlikte ele alınmalıdır.
- Hazırlanacak Tokat Turizm Stratejisi ve Eylem Planı, Tokat'ın doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerini koruma-kullanma dengesi içinde kullanmayı ve turizm alternatiflerini geliştirerek ülkemizin turizmden alacağı payı arttırmayı hedef almalıdır. Söz konusu turizm kaynaklarının noktasal ölçekte planlanması yerine gelişim aksları boyunca turizm koridorları, turizm noktaları, turizm ve eko turizm yerleşkeleri oluşturacak şekilde ele alınması, bu değerlerin tanıtımı ve kullanım kriterlerinin belirlenmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır.
- Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulmalıdır.
- Turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve yerel ölçekte nasıl, nerede ve hangi ölçütler çerçevesinde geliştirileceği konularında, bugünden başlayarak, öncelikle geliştirilmesi planlanan turizm türleri (sağlık ve termal turizm, kış turizmi, , eko-turizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizmi, vs.) ayrı ayrı ele alınarak değerlendirilmelidir.
- Çalıştay katılımcıları, TR83 bölgesinde yer alan şehirler ile Tokat'ın arasındaki gelişmişlik makasının gittikçe açıldığı yönünde düşüncelerini dile getirmişlerdir. Bu bölge için öngörülen yatırımlar ya da kaynaklardan Tokat'ın hak ettiği payı alamadığı görüşü hâkimdir. Bunda her bölgedeki yerel yönetimlerin ve özel sektörün farklı davranış ve yöntemler kullanmasını etkili olduğuna inanılmaktadır. Bu nedenle özellikle yerel yönetimler, bölgeler arasındaki gelişme farklılıklarını giderecek, sürdürülebilir

kalkınma hedefine katkıda bulunacak eylemlere imza atmalı gerekirse bu konuda paydaşların da desteğini almalıdır.

- Var olan turizm yerleşkelerine kaynak dağılımı ideolojik körlük yaşanmadan, sürdürülebilirlik perspektifi içinde ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak planlanması gerekmektedir.
- Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılması, turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi-yerel-sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve işbirliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının işler kılınması, turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımı ile merkezi-yerel yönetimlerin eşgüdümü sağlanarak, yönetsel organizasyonun ve finans olanaklarının birlikte ele alınması, turizm eğitimi ile işgücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması, turizmin yoğunlaştığı yerlerde ortaya çıkan altyapı ve çevre sorunlarının yerel yönetimlerin ve özel sektörün de katkılarıyla çözümlenmesi, yöresel mimari değerlerin korunarak turizm hizmetine sunulduğu sıra dışı konaklama ünitelerinin desteklenmesi sağlanmalıdır.
- Bir turizm gelişim senaryosu oluşturulmalıdır. Bu senaryo kapsamında oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve akşların tespit edilerek, Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılmalıdır.
- Turizmle ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmenin, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerden en yüksek düzeyde yararlanma anlayışını/yaklaşımını hâkim kılmakla mümkün olabileceğini il ve ilçe bazında yaygınlaştırmalı, yapılacak bilimsel çalışmalarla tarihi, kültürel ve sanatsal değerlerin ortaya çıkarılması ve korunması konusunda toplumsal bilinç oluşturmalıdır.
- Tokat'ta turizm sektörünün sağlıklı bir şekilde yapılandırılması ve verimliliğin sağlanabilmesi için gelişim, pazar gerçeğine dayandırılmalıdır.
- Doğal kaynakları ekolojik ve ekonomik verimlilik ilkesine bağlı olarak sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde korunması ve kullanılmasını sağlayacak farkındalık çalışmaları yapılmalıdır.
- Turizmi geliştirmek için kapsamlı projeler hazırlamalı, bu projelerle ilgili olarak kamu, özel sektör ve meslek odalarının desteği alınarak, organize ve bütüncül bir yaklaşımla il ve ilçeler düzeyinde yaygınlaştırılmalıdır.
- İl bazında turizm gelişiminin sağlanması amacıyla ilde yer alan tüm paydaşları temsil edebilecek turizm konseylerinin geliştirilmesi, bu konseyin iş ve proje odaklı çalışması sağlanmalıdır.
- Tokat turizminin geliştirilmesi sürecinde siyasi-yerel-sivil aktörlerin birlikte ve işbirliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının oluşturulması ve işler kılınması gerekmektedir.

- Oluşturulan ve işler kılınan bu yönetim mekanizmalarında, Tokat’la ilgili turizm planlamasının bütüncül yaklaşımla sürdürülebilmesi, merkezi-yerel yönetimlerin eşgüdümünün sağlanması ve turizm gelişme sürecinde gerekli olan (ihtiyaç duyulan) finans olanaklarının takibi ve temini sağlanmalıdır.
- Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların soysa-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, EK-I de sunulan ve bir kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak ve 17 adet alt projeyi kapsayacak olan “Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi” nin ele alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı liderliğinde uygulamaya geçirilmesi sağlanmalıdır.
- Tokat merkez ve ilçelerde ortaya çıkan çarpık kentleşme ve yapılanmanın önlenerek, bozulmuş kent ve mekânların iyileştirilmesi yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde sağlanmalı, finansman dâhil, bunun için gerekli olan ihtiyaçların sağlanması yönünde gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.
- Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve tamamlanması gereken restorasyon ve kazı çalışmaları, tanıtım çalışmaları, alt yapı çalışmaları gibi olumsuz durumların bertaraf edilmesi için, bütüncül bir yaklaşım sergilenerek, Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulmalıdır.
- Tokat Valiliği, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Belediyeler klasik uygulamaları terk ederek, inovatif uygulamalara imza atmalıdırlar. Söz konusu kurum ve kuruluşlar Tokat’ta kamu adına turizm geliştirme faaliyetlerinde bulunmaya çalışıp, bunun aksi istikametinde davranarak, turizm gelişmesi için gerekli kaynakları kamunun menfaatini korumak adına harcamaktan kaçınmamalı, esneklik, saydamlık, katılımcılık ve hesap verilebilirlik anlayışına dayalı olarak fonları kullanmalıdır.
- Turizmde şehrin turizm potansiyeli ve çizdiği imaj çok önemlidir. Bu nedenle, Tokat’ın ilçeleriyle birlikte tüm çekim noktalarının maksimum düzeyde kullanılması gereklidir. Eğer Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip Tokat’ı markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi amaçlanıyorsa öncelikle kent kimliğinin öne çıkarılarak, Tokat ölçeğinde bir markalaşma stratejisi oluşturulmalıdır.
- Tüm Tokat ölçeğinde yeni bir tasarımla ortaya çıkarılmış yön levhaları ve bilgilendirme tabelaları konulmalıdır.
- Sağlık termal turizminin geliştirilmesi için Sağlık Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmalıdır. Kültür ve termal turizme dayalı olarak turizmin geliştirilmesi hedeflenmelidir.
- Doğa turizmi için kullanılacak alanlarda, çeşme, wc, barınak, mesafe ve yön levhalarının tamamlanması, trekking rotalarının Küresel Yer Belirleme Sistemi(GPS) ile uydulara tanıtılması, yeni taşıt yolu açılmaması sağlanmalıdır. Doğa turizm amaçlı olarak seçilen alanlarda güzergâh üzerinde yer alan mağara, şelale, ilginç ağaç ve kaya oluşumu, sportif alanlar, kamping alanları vb. çekicilikler için çevre düzenlemeleri yapılmalı, başta ulaşım olmak üzere gerekli altyapılar tamamlanmalıdır.

- Özellikle çam İçi Yaylası başta olmak üzere, iklimik özelliği ve pek çok endemik türün yer aldığı flora-fauna özelliği de esas alınarak, Niksar'daki tarih, kültür ile Reşadiye'deki Termal potansiyeli bütünleştirilerek bölgede düşük yoğunlukta yüksek nitelikli turizm gelişiminin oluşturulması hedeflenmelidir.
- Niksar Çam İçi Yaylası'nın turizm bölgesi ilan edilmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmalıdır
- Yörenin özelliklerinin araştırılmasına imkân verecek ve bunun bilimsel anlamda gösterimini sağlayacak araştırma istasyonları ve bilim müzeleri Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da desteği alınarak kurulmalıdır. (Örneğin Niksar'a Su Müzesi, İslam Eserleri Müzesi, Tokat'ta Yazmacılık Müzesi vs.)
- Özellikle Tokat merkezde eğlence merkezi ve temalı parklar oluşturulmalı, fonksiyon ve mimari açıdan nitelikli alışveriş merkezi yapılmalıdır.
- Yerleşmeler içinde özgün el sanatları, alışveriş için mekânlar, pazaryeri düzenlemeleri, turistleri eğlendirmek ve çevreyi tanıtmak için fayton, teleferik (Niksar-Çam içi ve Tokat-Kale-Gıj gıj), v.b. çeşitli ulaşım düzenlemeleri yapılmalıdır.
- Turistik mekân, tesis ve şehir merkezi arasında ulaşımın niteliğinin artırılarak çeşitlendirilmesi için bisiklet yolları ve yaya yolları düzenlemeleri yapılmasının sağlanması hedeflenmelidir.
- Açık hava müzeleri ile zengin el sanatları (el baskı yazmacılığı, sandıkçılık, çömlekçilik, bakırcılık, kilimcilik-halıcılık), yöre mutfağı ve bölgesel şarapçılık (Mahlep ve üzüm şarapları), tatbilir (gurme) turizmi, doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı (karavan) ve çadırlı kamping, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari, aevli menzil oku ve atlı okçuluk, bağ turizmi vb. gibi faaliyetler geliştirilmelidir. Göl odaklı turizmin gelişebileceği alanlar belirlenmeli Tokat'ın diğer turizm türleri ile bütünleşmesi sağlanmalı, Hubyar' da büyük çaplı kültür-inanç turizmi geliştirilerek büyük çaplı "Tokat Varış noktası" geliştirilmelidir.
- Tokat Havaalanı'ndan Gümenek mesire alanına kadar Yeşilirmak kenarı çevreci ve inovatif bir yaklaşımla düzenlenerek dünyanın en uzun yürüyüş ve eğlence parkı-yolu-güzergâhı haline getirilmelidir.
- Niksar Ayvaz Suyu'nun ilimizde (merkez ve ilçelerde) cam şişelerde kullanıma sunulma geleneği yeniden hayata geçirmelidir.
- Avrupa, Japonya, Çin ve Hindistan ülkelerindeki belediye başkanları Tokat'a davet edilerek ağırlanmalı, masrafları, Valilik, İl Özel İdaresi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyelerce karşılanmalıdır.
- Tokat merkez ve ilçelerinde bulunan ve sivil mimari yapı örneklerinin bulunduğu sokakların, Tokat ve Niksar kalelerinin restorasyon ve Sebastopolis Antik şehri dahil olmak üzere kazı çalışmalarının ve izinlerinin

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca tamamlanabilmesi için gereken çalışmalar yapılmalıdır.

- Tokat'ta turizm geliştirme süreci ile ilgili çözümlerin gerçekleştirilmesine yönelik bir takvim belirlenmeli, nasıl ve kimler tarafından takip edileceği ve performans kriterleri saptanmalıdır.
- Tokat el baskı yazmacılığının turizmde yararlanılacak önemli bir öge haline getirilmesi için yapılması gerekenler tespit edilmeli, bir takvim dâhilinde gerçekleştirilmeli ve bir yazmacılık müzesinin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile açılması sağlanmalıdır.
- Tokat Meydan sorunu belediyenin sorunu olmaktan çıkartılarak, acilen ve tüm paydaşların katkı ve destekleriyle çözüme kavuşturulmalıdır. Gerekirse bu konuda özel bir yasanın çıkarılması için girişimlerde bulunulmalı Tokat Meydanı mevcut tarihi dokuya uygun olarak ortaya çıkarılmalıdır.
- Sulu Sokak'ta bulunan "Sık Dışını Helâsı" belediye tarafından istimlâk edilerek restorasyonu tamamlanmalıdır.
- AB projesi kapsamında Yönetim Planı çalışmaları tamamlanan Niksar'da Alan Yönetimi Başkanlığı kurulması için Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

TURİZM ÇALIŞTAYI BEKLENTİLER İSTEKLER

TOKAT TİCARET ve SANAYİ ODASI
TOKAT TURİZM ve TANITMA DERNEĞİ

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Tokat merkez ve ilçelerine ait tanıtım kitapçıları, broşürler, harita ve yazılı yerel kültür eserlerinin (El sanatları, yemek kültürü, folklor vs.) Bakanlıkça bastırılması ya da Bakanlık kaynaklarından bastırılmasının sağlanması hususunda yeterli ödeneğin İl Kültür Turizm Müdürlüğü'ne gönderilmesinin gerçekleştirilmesi,
2	İlimizin bütüncül bir yaklaşımla yurt içi ve dışı fuarlarda tanıtımının yapılabilmesi için gerekli mali ödeneğin sağlanması,
3	Tokat'ta İl Kültür Turizm Müdürlüğü bünyesinde görev alan ve turizme ivme kazandıracak birimlerde istihdam edilecek personelin yöntem kullanma, sorumluluk ve inisiyatif alma bakımlarından donanımlı kılınması ya da bu donanımlara sahip personelin istihdamının sağlanması,
4	Tokat merkezdeki 26 Haziran Atatürk Kültür Sarayı'nın bir an önce boşaltılarak gerçek amacı doğrultusunda ve halk için kullanılmasının sağlanması, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu konuda bir irade sergileyerek, söz konusu yapının amacına uygun kullanılmasını sağlayacak girişimde bulunarak Tokat merkeze bir kültür sarayının kazandırılması,
5	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların soysa-ekonomik konularının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, EK-1 de sunulan ve kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak, 17 adet alt projeyi kapsayan "Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi" nin değerlendirmeye alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı liderliğinde uygulamaya geçirilmesi,
6	Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve tamamlanması gereken restorasyon ve kazı çalışmaları, alt yapı çalışmaları gibi olumsuz durumların bertaraf edilmesi konularında (izin ve parasal destek anlamında) destek sağlanması,
7	Tokat merkez ve ilçelerinde (Zile-Niksar) bulunan ve sivil mimari yapı örneklerinin bulunduğu sokakların, Tokat ve Niksar kalelerinin restorasyon ve Sebastopolis Antik şehri dahil olmak üzere kazı çalışmalarının (gerekli ödenek temin dilmek suretiyle) ve izinlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca tamamlanabilmesi için gerekenlerin yapılması,
8	Tokat el baskı yazmacılığının turizmde yararlanılacak önemli bir öge haline getirilmesi için Tokat'ta bir yazmacılık müzesi ile Niksar'da Su Müzesi ve Arkeolojik ve Etnografik Eserler Müzesi ile İslam Eserleri Müzesi açılması hususlarında mali ve teknik destek sağlanması,
9	AB projesi kapsamında Yönetim Planı çalışmaları tamamlanan Niksar'da, Alan Yönetimi Başkanlığı kurulması için gerekli desteğin ve izin sağlanması,
10	Niksar Çam İçi Yaylası'nın turizm bölgesi ilan edilmesi konusunda gerekli desteğin verilmesi,
11	Hubyar' da büyük çaplı kültür-inanç turizminin geliştirilmesi hususunda mali ve teknik sağlanması,
12	Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğü'nün ihdası
13	Turizm Master Planı hazırlanması
14	Almus Tufan Tepe tesislerinin turizme kazandırılması

SAĞLIK BAKANLIĞI (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcaları'nın özel sektör ve Tokat İl Özel İdaresi'nce turizme uygun hale getirilmesini takiben, gerek Tokat'taki turizmin 12 aya yayılmasını sağlamak, gerekse eğitim amaçlı kullanılmak üzere, bu bölgelerden birinde Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi açılmasını sağlamak, bu kaplıcalara tedavi amaçlı gelecek ziyaretçilerin, tedavi giderlerinin Bakanlıkça karşılanabilmesi için gerekli çalışmaların başlatılmasını sağlamak (Bugün Japonya'da 1500 adet kaplıcada 100 milyon geceleme kapasiteli termal turizm yapılmaktadır. Tokat'taki bu kaplıcalarla (Niksar Ayvaz da buna dâhildir) termal turizm ağırlıklı uygulamalara başlanabilmesini sağlamak.
----------	---

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat karayolunun kısa vadeli bir takvime bağlanarak bir an önce tamamlanması,
2	Sulusaray-Yozgat-Kapadokya bağlantı yolu, Zile-Sorgun yolu, Almus-Sivas bağlantı yolunun tur firmalarının kullanabileceği şekilde tamamlanması,
3	Ankara ve İstanbul arasında direkt uçuş seferlerinin sağlıklı bir şekilde yapılmasının sağlanması,
4	Tokat Havaalanının, mevcut sorunları ortadan kaldıracak şekilde yeniden yapılmak üzere 2013 yatırım planına alınması,

TOKAT VALİLİĞİ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Tokat Turizm geliştirme çalışmalarının bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilmesi, paydaşlar arasında eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanması, çalışmaların daha verimli ve sonuç odaklı yapılmasını gerçekleştirmek üzere, görev ve yetki tanımlaması yapılmış, resmi olmayan ama etkili bir Tokat Turizm Geliştirme Konseyi'nin Valilik başkanlığında oluşturulması,
2	Proje hazırlama kapasitesi ve mevcut proje envanterinin ortaya çıkartılması, proje hazırlayan birim ve temsilcilerin birbirini tanıyıp kaynaşmasının sağlanması, Valilik öncülüğünde proje hazırlama konularında iş birliği ve koordinasyonunun sağlanması ve geliştirmesi, proje hazırlama yeteneğinin geliştirmesi, oluşturulacak bilgi havuzu sayesinde izlenecek yol haritasının belirlenmesi amacıyla bir proje ofisi kurulması,
3	Şehrimizle ilgili logo / sembol belirleme çalışmalarının, belediyeler, üniversite, İl Özel İdaresi, sektör temsilcileri, meslek odaları, TUDER ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması
4	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (OKA, TUDER, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO ve TESOB' un da katkıları alınarak) çalışma yapılması,
5	Büyük Tokat Otel'ni, örnek oluşturarak rekabet olgusunu harekete geçirmek, en azından geçici bir süre, uygulama oteli niteliğinde, kalifiye eleman yetiştirme losyonunu yüklenerek, İl Özel İdaresi bünyesinde kurulan "Otel İşletmeciliği A.Ş tarafından (kiralanan) işletilmesi, gerekiyorsa özellikle Tokat'taki otellerde kalitenin oluşturulmasından sonra kiralınması yoluna gidilmesi,
6	Tokat Pazar Balıca Mağarası'nın kiralınmadan İl Özel İdaresi ya da tahsis yapılmak suretiyle Pazar Belediyesi tarafından işletilmesinin sağlanması,
7	Tokat ve ilçelerinin internet üzerinden tanıtımının yapıldığı, sürekli yenilenen, mali katkı sağlayan işletmelerin/bireysel girişimcilerin de reklamlarının yapıldığı iyi bir web tanıtım sayfasının birkaç dilde hazırlanamabilmesi için gerekli mali desteğin sağlanması,
8	Turizm alanında yer alan tüm taraflarla iletişimin sağlanması, turizmle ilgili medya planlama çalışmalarının yapılması, turizm geliştirme faaliyetlerinin anlamlı bir bütünlük içerisinde yapılması, paydaşlar arasında koordinasyonun sağlanması, bölgemizde gelişme ve yatırım kararlarına dayanak ve veri sağlamak amacıyla, yerel turizmin hacmi ve geliri gibi sayısal sonuçları ölçecek metodolojiler geliştirmesi, turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve çalıştay sonuç raporunda yer alan sorunların giderilmesi ve çözüm önerilerinin dikkate alınarak başarıya ulaşılması, bir "Tokat Turizm Stratejisi ve Eylem Planı" nın katılımcı anlayışla hazırlanması ve ilgili tarafların (Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler) önüne bir yol haritası konulması, tüm süreçlerde destek alınması ve yönlendirilmesini sağlamak ve Tokat'ta tüm turizm paydaşları, Valilik, belediyeler, İl Özel İdaresi, Üniversite, meslek odaları, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, çevre illerin turizm dernekleri ile koordinasyonun sağlanacağı, bu tür çalışmalar için toplantılar yapılabileceği, mesai saatleri dışında da açık olabilecek, gelen yerli ya da yabancı gezginlerin, turizm habercilerinin, belgeselcilerinin, programcılarının ağırlanabileceği, sektöre rehberlik ve vasıflı eleman yetiştirme yönünde eğitim çalışmaları yapılabilecek, turizm amaçlı projelerin hazırlanabileceği, şehrimizle ilgili tanıtım materyallerinin mesai saatleri dışında da bulunabileceği, bu tür materyal hazırlama çalışmalarının, kültür endüstrileri yaratma hazırlıklarının ve nitelikli üyelerinin çalışmalarını ve diğer paydaşlarla toplantılarını yapabileceği, gerektiğinde el sanatlarına ait atölyelerin oluşturulabileceği, uygun görülmesi halinde Valilik Proje Ofisi olarak da kullanılacak ve en önemlisi yerel mutfağımızdan örneklerin sunulabileceği, halkımızın da istifade edebileceği bir mekânın ücretsiz olarak TUDER' e tahsis edilmesinin sağlanması,

YEREL SİYASİ OTORİTE (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Ünye-Akkuş-Niksar-Tokat karayolunun bir an önce tamamlanmasının sağlanması,
2	Diğer şehirlerle, özellikle Karadeniz, Ankara ve İstanbul ile Tokat arası sağlıklı direkt uçak seferleri konulmasının gerçekleştirilmesi,
3	Özellikle hava limanı konusunda getirilecek geçici çözümlere itibar edilmeyerek, bu konuda hatırı sayılı bir yatırımın Tokat'a yapılmasının sağlanması,
4	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda siyasi otorite nezdinde girişimde bulunulması,
5	Tokat turizminin geliştirilmesi sürecinde siyasi-yerel-sivil aktörlerin birlikte ve işbirliği içinde

	olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının oluşturulması ve işler kılınması konusuna katkı sağlanması,
6	Tokat içindeki Vakıf eserlerinin boş olarak tutulmasının önlenmesi, bu mekânların yaşanabilir mekânlar haline getirilmesinin sağlanması,
7	Tokat içindeki Vakıflara ait yer/arsaların fonksiyonel hale getirilmesinin sağlanması,
8	Turizmin gelişmesi için gerekli yatırımların ilgili bakanlıklarca yapılması için, söz konusu bakanlıklar nezdinde girişimlerde bulunulması, sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması,
9	Turizm Çalıştay Sonuç Raporu'nda yer alan sorunların çözümü yönünde ilgili taraflara, her seviyede ve zeminde katkı ve destek sağlanması
10	Tokat'a ait bir logo / sembol belirleme çalışmasının başlatılması konusunda destek ve katkı sağlanması

ÜNİVERSİTE (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	G.O. P. Üniversitesi öğrencilerinin kayıtlarından sonra dönemin ilk haftasında Tokat'ı tanımaları için üniversite idaresi tarafından belediyelerle işbirliği içerisinde oryantasyon turlarına dahil edilmesi, iâşe, araç ve benzin giderlerinin üniversite idaresi tarafından karşılanması,
2	Halkımızda bir bilinç oluşturmak ve farkındalık yaratmak üzere, yeterli bilgiye, donanıma sahip akademisyenlerin, yazılı ve görsel basında yer almalarını sağlayacak medya çalışmaları yapılması,
3	Turistik tesislerin sayısal eksikliğinden çok kalitelerinin daha üst seviyeye çıkarılması yönünde, yeme-içme ve konaklama sektöründe yer alan işletmelerle iletişime geçilerek, bu yönde eğitim çalışmaları düzenlenmesi,
4	Şehrimizle ilgili logo/sembo belirleme çalışmalarının, belediyeler, üniversite, İl Özel İdaresi, sektör temsilcileri, meslek odaları, TUDER, Kent Konseyi ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması
5	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (TUDER, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB' un da katkıları alınarak) Valilikle istişare halinde çalışma yapılması,
6	Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların, bireysel girişimcileri inovasyon konusunda bilgilendirilerek, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesinin sağlanması konusunda İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO TESOB, belediyeler ve özel sektörle sonuç odaklı çalışmalar yapılması,
7	Paydaşlarla birlikte bir turizm gelişim senaryosu oluşturulması, bu senaryo kapsamında oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve aksların tespit edilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılması,
8	Turizm, inovasyon, marka, Patent, endüstriyel tasarım, tescil konularında sempozyumlar düzenlenmesi,
9	Tokat halkı ile buluşturulan (protokolün değil halkın katılımının sağlandığı), kampüs dışında Tokat merkezde organize edilen, Tokat yöresi ezgilerinin seslendirildiği ve en az iki gün süren ve TRT Anadolu Televizyonu'nca canlı verilecek bir müzik dinletisinin yapılması,
10	Tokat Merkez'de Cumhuriyet Meydanı'nda halkın da uygulamalara katılabildiği, resim ve heykel sanatçılarının canlı performans etkiliği gerçekleştirmelerinin sağlanması,

İL VE İLÇE BELEDİYELERİ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Yerleşkelerine ait tanıtım kitapçıkları, broşürler, harita ve yerel kültür eserlerinin çalıştay sonuç raporunda belirtilen bütüncül bir yaklaşımla ve yöntemle yeterli sayıda bastırılarak halk ve gezginlerle buluşturulması,
2	Tokat'ın tanıtılmasının sağlanması ve bir farkındalık yaratılması için orta öğretimde okuyan öğrencilerle, başta dezavantajlı gruplar olmak üzere (özürlüler, düşük gelirli, gençler, kadınlar, v.b.) genç nüfusun, yörelerini tanımalarına imkan verecek gezi programlarının belediyelerce karşılıklı düzenlenmesi,
3	Bölgede yaşayan halkta turizm bilinci oluşturulması ve sürdürülebilir bir turizm için, farkındalık çalışmaları yapılması, TUDER'ce bütüncül bir yaklaşımla, tüm Tokat'ı (il ve ilçeler) kapsamak üzere yapılacak tanıtım, kentlilik ve turizm bilinci oluşturacak farkındalık

	çalışmalarına mali destek sağlanması,
4	İl ve ilçelerimiz için belediyelerce hazırlanacak tanıtım / farkındalık afişlerinin bir bütünlük ve planlama dahilinde hazırlanarak, Tokat merkez ve ilçelerdeki reklâm/tanıtım panolarında gösteriminin sağlanması,
5	Güncelleştirilmiş resim arşivi oluşturulması çalışmalarında İl Kültür Turizm Müdürlüğü'ne (mihmandar-iaşe-konaklama hizmeti) gerekli desteğin verilmesi,
6	İl ve İlçe belediyelerinin geceleme sayılarının artırabilmesi için, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, TUDER, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri, Kent Konseyi ve ilgili paydaşlarla ortak bir strateji geliştirerek, bölge ölçeğinde bir turizm çeşitlendirilmesi yapılması, gezginlere farklı çekim alanları sunacak, en az dört şehrimizi kapsayacak (Zile-Pazar-Tokat-Niksar) güzergâhlar oluşturması,
7	Gelen turistlere sevdikleri veya tercih ettiği turistik aktiviteleri belirlemeye yarayan anketlerin uygulanması ve buna göre turistlerin geceleme sayılarının artırılmaya çalışılması,
8	Gezginlerin tercihleri önde tutulmak suretiyle, alternatif programlar hazırlanması, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, TUDER, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri, Kent Konseyi ve ilgili paydaşlarla birlikte tur programı planlanması, (yamaç paraşütü, jeolojik yapı, mağara, doğa, yayla, flora (botanik), dağcılık, av, termal, kuş gözlemciliği, ipek Yolu, akarsu, okçuluk ve eko-turizm çeşitleri vs.)
9	Kadınlarımıza yönelik gezi programları düzenlenmesi, onların turizm geliştirme faaliyetlerine olan duyarlılıklarının artırılması, özellikle turizm alanındaki ticari fırsatları onlara duyurarak, bu yönde girişimcilik ve meslek edindirme kurslarıyla özendirilmesi,
10	Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalarına katkı vermelerini sağlayacak gerekli çalışmalar İl Kültür Turizm Müdürlüğü, TUDER, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri, Kent Konseyi'nin de desteklerinin alınarak yapılması,
11	Şehrimizle ilgili logo belirleme çalışmalarının, belediyeler, üniversite, İl Özel İdaresi, sektör temsilcileri, meslek odaları, TUDER, Kent Konseyi ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması
12	Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcaları'nın turizme uygun hale getirilerek Tokat'taki turizmin 12 aya yayılmasının sağlanması, (Bugün Japonya'da 1500 adet kaplıcada 100 milyon geceleme kapasiteli termal turizm yapılmaktadır. Tokat'taki bu kaplıcalarla (Niksar Ayvaz da buna dâhildir) termal turizm ağırlıklı uygulamalara başlanabilir.)
13	Ziyaret edilecek yerler liste halinde belirlenmek suretiyle, il ve ilçelerimizi kapsayan,(en az 4 şehrimizi) en az iki yerde (Tokat ve Niksar) iki günlük konaklama programıyla turlar düzenlenmesi,
14	Turizmin varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu olarak geliştirilmesi, turizmde ürünün çeşitlendirilerek sezonun bütün bir yıla yayılması ve sürdürülebilir turizmin tanıtılarak eko-turizm, kırsal turizm ve agro-turizm konularında özel ve sivil toplum kuruluşlarının bilinçlendirilmesi ve kamunun desteklerinin alınması,
15	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (TUDER, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB'un da katkıları alınarak) Valilikle istişare halinde çalışma yapılması,
16	Yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz, yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitapların hazırlanması konusunda çalışmalar yaparak, bu tür eserlerin halkımızla buluşturulması, (Örneğin, ilk etapta, Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki "Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir şehrin ve İnsanların Hikâyesi" adlı çalışmanın bastırılarak Tokatlılarla buluşturulması sağlanmalıdır. (Bu konuda, TUDER' den tasarım ve editoryal destek alarak, belediye, İl Özel İdaresi, TSO, ve özel sektör katkılarıyla bu çalışmaların yapılmasına öncülük etmesi)
17	Tokat merkezde 7/24 saat hizmet veren bir kültür evinin acilen hizmete alınması, bu mekânda Tokat Turizm Tanıtma Derneği'ne (TUDER) bir mekân kazandırılarak çalıştay raporunda belirtilen çalışmaların yapılmasının sağlanması,

18	Özel sektörle bir araya gelerek, TSO ve TUDER'in de katkılarıyla, alışılmışın dışında, Tokat Bölgesi'nin turistik ve kültürel özelliklerini yansıtan farklı bir illüstrasyonla hazırlanmış inovatif hediyelik eşya yapımı konusunda taraflara gerekli teknik ve mali desteğin verilmesi,
19	2012 yılı içerisinde turizme yönelik küçük ölçekli altyapı çalışmalarının tamamlanması, bölgedeki turizm değeri taşıyan tesislerin çevresinde kirliliği azaltarak bu alanların da turizme kazandırılması,
20	Özellikle turizmle gelişme kavramını benimsemiş belediyeler arasında ortak hareket- ortak paylaşım- ve ortak gelişme yönünde “ çalıştayda sunulan stratejik ortaklık projesinin hayata geçirilmesinin sağlanması,
21	Paydaşlarla birlikte bir turizm gelişim senaryosu oluşturulması, bu senaryo kapsamında oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve aksların tespit edilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılması,
22	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların soysa-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, TUDER'ce hazırlattırılan ve EK-I de sunulan ve bir kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak ve 17 adet alt projeyi kapsayacak olan “Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi” nin ele alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın mali, teknik destek ve liderliğinde, belediyeler, İl Özel İdaresi ve Meslek Odalarının da katkı ve katılımlarıyla uygulamaya geçirilmesinin sağlanması,
23	Tüm Tokat ölçeğinde yeni bir tasarımla ortaya çıkarılmış ve gezginlere yönelik olarak turistik değerlerin bulunmasını kolaylaştıracak yön levhaları ve bilgilendirme tabelaları konulması,
24	Özellikle çam İçi Yaylası başta olmak üzere, iklimatik özelliği ve pek çok endemik türün yer aldığı flora-fauna özelliği de esas alınarak, Niksar'daki tarih, kültür ile Reşadiye'deki Termal potansiyeli bütünleştirilerek bölgede düşük yoğunlukta yüksek nitelikli turizm gelişiminin (Kültür Bakanlığı, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, yerel siyasi otorite, meslek odaları ve TUDER'in katkı ve destekleriyle) oluşturulması,
25	Niksar Çam İçi Yaylası'nın turizm bölgesi ilan edilmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde (İl Kültür Turizm Müdürlüğü, yerel siyasi otorite, meslek odaları ve TUDER'in katkı ve destekleriyle) gerekli girişimlerde bulunulması,
26	Özellikle Tokat'ta eğlence merkezi ve temalı parklar oluşturulması, fonksiyon ve mimari açıdan nitelikli alışveriş merkezi, sanat galerisi ve turistik otel yapılması konularında yatırımcılarla girişimlerde bulunulması,
27	Turistik mekân, tesis, üniversite ve şehir merkezi arasında ulaşımın niteliğinin artırılarak çeşitlendirilmesi, bisiklet yolları ve yaya yolları düzenlemeleri yapılması,
28	Açık hava müzeleri ile zengin el sanatları (el baskı yazmacılığı, sandıkçılık, çömlekçilik, bakırcılık, kilimcilik-halıcılık), yöre mutfağı ve bölgesel şarapçılık (Mahlep ve üzüm şarapları), tatbilir (gurme) turizmi, doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı (karavan) ve çadırli kamping, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari, alevli menzil oku ve atlı okçuluk, bağ turizmi vb. gibi faaliyetlerin yerel yönetimler ve paydaşın desteği ve katkıları alınarak geliştirilmesi, göl odaklı turizmin gelişebileceği alanların belirlenmesi, Tokat'ın diğer turizm türleri ile bütünleşmesinin sağlanması, Hubyar' da büyük çaplı kültür-inanç turizminin (Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın mali ve teknik destekleri alınarak) geliştirilmesi ve büyük çaplı “Tokat Varış noktası” oluşturulması,
29	Tokat Havaalanı'ndan Gümenek mesire alanına kadar Yeşilirmak kenarının çevreci ve inovatif bir yaklaşımla düzenlenmesi, dünyanın en uzun yürüyüş yolu ve eğlence parkı- bisiklet yolu- güzergâhı haline getirilmesi,
30	Niksar Ayvaz Suyu'nun ilimizde (merkez ve ilçelerde) cam şişelerde kullanıma sunulma geleneğinin yeniden hayata geçirmesi,
31	Avrupa, Japonya, Çin ve Hindistan ülkelerindeki belediye başkanlarının (yerel yönetimler-Kamu işbirliği ile) Tokat'a davet edilerek ağırlanması, masraflarının, Valilik, İl Özel İdaresi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyelerce karşılanması,
32	Tokat Meydan sorunu belediyenin sorunu olmaktan çıkartılarak, acilen ve tüm paydaşların katkı ve destekleriyle çözüme kavuşturulması, gerekirse bu konuda özel bir yasanın çıkarılması için girişimlerde bulunulması, Tokat Meydanı'nın mevcut tarihi dokuya uygun

	olarak ve ivedilikle ortaya çıkarılması,
33	Sulu Sokak'ta bulunan "Sık Dışını Helâsı" nın belediye tarafından istisnâ edilerek restorasyonunun tamamlanması,
34	Yerli ve yabancı turizm yazarlarının, tur operatörleriyle birlikte bölgemize davet edilerek yurtiçi ve yurtdışı gazete ve dergilerde; ulusal ve bölgesel televizyon kanallarında bölgenin tanıtımının sağlanması ve tur operatörlerinin bölgemize tur düzenlemelerinin sağlanmaya çalışılması,
35	Sulu Sokak ve Tokat Kalesi eteklerinde bulunan yerleşkelerde çarpık yapılaşmaya imkan vermeden, tarihi dokuya uygun restorasyon çalışmaları ya da kentsel dönüşüm projelerinin hayata geçirilmesi yönünde (TOKİ, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Özel Sektör, yerel siyasi otorite, kent planlamacıları nezdinde) gerekli girişimlerde bulunulması ve sonuç odaklı çalışmalar yapılması,
36	Özellikle Tokat Kalesi'nin uzun menzilli okçuluk organizasyonlarının yapıldığı bir hale getirilmesi,

İL KÜLTÜR TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Tanıtım kitapçıkları, broşürler, harita ve yazılı yerel kültür eserlerinin Bakanlıkça bastırılması ya da Bakanlık kaynaklarından bastırılmasının sağlanması hususunda yeterli ödeneğin Bakanlıkça karşılanması için gerekli girişimlerde bulunulması ve sonuç odaklı çalışmaların yapılması,
2	Güncelleştirilmiş bir resim arşivinin geciktirilmeksizin bu yaz başında (İL özel İdaresi'nin mali, Belediyelerin hizmet(mihmandar, iâşe ve konaklama), TUDER'in teknik katkılarıyla) oluşturulması
3	Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalara katkı vermelerini sağlayacak, farkındalık yaratacak çalışmaların (sektör temsilcilerinin, belediyelerin, İL Özel İdaresi'nin ve TUDER'in, katkıları da alınarak) yapılması,
4	Şehrimizle ilgili logo belirleme çalışmalarının, yerel siyasi otorite, belediyeler, üniversite, İL Özel İdaresi, sektör temsilcileri, meslek odaları, TUDER, Kent Konseyi ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması
5	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmesede acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (TUDER, İL Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB'un da katkıları alınarak) Valilikle istişare halinde çalışma yapılması,
6	Tokat Turizm geliştirme çalışmalarının bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilmesi, paydaşlar arasında eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanmasını, çalışmaların daha verimli ve sonuç odaklı yapılmasını gerçekleştirmek üzere, görev ve yetki tanımlaması yapılmış, resmi olmayan ama etkili bir Tokat Turizm Geliştirme Konseyi'nin Valilik başkanlığında oluşturulması hususunda gerekli çalışmaların yapılması,
7	Yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz, yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitapların hazırlanması konusunda çalışmalar yaparak, bu tür eserlerin halkımızla buluşturulması, (Örneğin, ilk etapta, Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki "Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir şehrin ve İnsanların Hikâyesi" adlı çalışmanın bastırılarak Tokatlılarla buluşturulması sağlanmalıdır. (Bu konuda, TUDER' den tasarım ve editoryal destek alarak, belediye, İL Özel İdaresi, TSO, ve özel sektör katkılarıyla bu çalışmaların yapılmasına öncülük edilmesi)
8	Turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve bu sonuç raporunda yer alan sorunların giderilmesi ve çözüm önerilerinin dikkate alınarak başarıya ulaşılması için öncelikle, bir "Tokat Turizm Stratejisi ve Eylem Planı" nın, Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler, TSO, TESOB ve TUDER'in katkılarıyla hazırlanması ve ilgili tarafların önüne bir yol haritası konularak, tüm süreçlerde destek alınması ve yönlendirilmesi,
9	Parçacı ve il ya da ilçe bazında gelişen turizm planlama pratiğinin sona erdirilerek önce bölge

	ölçeğinde sonra Türkiye çapında yarışabilir turizm yöresi (kenti) oluşturulması çalışmalarında belediyeler başta olmak üzere, paydaşları birleştirici ve yönlendirici bir rol sütünmesi,
10	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize (Tokat ölçeğine) ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda (Belediyeler, TSO, TESOB, özel sektör ve ilgili paydaşların desteğini alarak, kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulması,
11	Turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve yerel ölçekte nasıl, nerede ve hangi ölçütler çerçevesinde geliştirileceği konularında, bugünden başlayarak, öncelikle geliştirilmesi planlanan turizm türleri (sağlık ve termal turizm, eko-turizm, yayla turizmi, kongre ve fuar turizmi, vs.) ayrı ayrı ele alınarak ve paydaşlarla (TUDER, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri) istişare edilerek değerlendirilmesi,
12	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılması, turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi-yerel-sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve işbirliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının oluşturularak işler kılınması, turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımı ile merkezi-yerel yönetimlerin eşgüdümü sağlanarak, yönetsel organizasyonun ve finans olanaklarının birlikte ele alınması, turizm eğitimi ile işgücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması, turizmin yoğunlaştığı yerlerde ortaya çıkan altyapı ve çevre sorunlarının yerel yönetimlerin ve özel sektörün de katkılarıyla çözümlenmesi, yöresel mimari değerlerin korunarak turizm hizmetine sunulduğu sıra dışı konaklama ünitelerinin desteklenmesinin sağlanması,
13	Paydaşlarla birlikte bir turizm gelişim senaryosu oluşturulması, bu senaryo kapsamında oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve aksların tespit edilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılması,
14	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, EK-1 de sunulan ve bir kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak, 17 adet alt projeyi kapsayacak olan “Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi” nin ele alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı mali, teknik destek ve liderliğinde , belediyeler, İl Özel İdaresi ve Meslek Odalarının da katkı ve katılımlarıyla uygulamaya geçirilmesinin sağlanması,
15	Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve tamamlanması gereken restorasyon ve kazı çalışmaları, alt yapı çalışmaları gibi olumsuz durumların bertaraf edilmesi için, bütüncül bir yaklaşım sergilenerek, Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulması, mali ve teknik destek sağlanması,
16	Özellikle Çam İçi Yaylası başta olmak üzere, iklimatik özelliği ve pek çok endemik türün yer aldığı flora-fauna özelliği de esas alınarak, Niksar'daki tarih, kültür ile Reşadiye'deki Termal potansiyeli bütünleştirilerek bölgede düşük yoğunlukta yüksek nitelikli turizm gelişiminin oluşturulması,
17	Niksar Çam İçi Yaylası'nın turizm bölgesi ilan edilmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı ve yerel siyasi otorite nezdinde, paydaşlarında destek ve katılımlarını alarak gerekli girişimlerde bulunulması,
18	Yörenin özelliklerinin araştırılmasına imkân verecek ve bunun bilimsel anlamda gösterimini sağlayacak araştırma istasyonları ve bilim müzeleri Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da desteği alınarak kurulması, (Örneğin Niksar'a Su Müzesi, İslam Eserleri Müzesi, Arkeolojik ve Etnografik Eserler Müzesi, Tokat'ta Yazmacılık Müzesi vs.)
19	Açık hava müzeleri ile zengin el sanatları (el baskı yazmacılığı, sandıkçılık, çömlekçilik, bakırcılık, kilimcilik-halıcılık), yöre mutfağı ve bölgesel şarapçılık (Mahlep ve üzüm şarapları), tatbilir (gurme) turizmi, doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı (karavan) ve çadırli kamping, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari, alevli menzil oku ve atlı okçuluk, bağ turizmi vb. gibi faaliyetlerin yerel yönetimler ve paydaşların desteği ve katkıları alınarak geliştirilmesi, göl odaklı turizmin gelişebileceği alanların belirlenmesi, Tokat'ın diğer turizm türleri ile bütünleşmesinin sağlanması, Hubyar' da büyük çaplı kültür-inanç turizminin (Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın mali v teknik destekleri alınarak) geliştirilmesi ve büyük çaplı “Tokat Varış noktası” oluşturulması,
20	Avrupa, Japonya, Çin ve Hindistan ülkelerindeki belediye başkanlarının (yerel yönetimler-Kamu

	işbirliği ile) Tokat'a davet edilerek ağırlanması, masraflarının, Valilik, İl Özel İdaresi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyelerce karşılanması,
21	Tokat ve ilçelerinin internet üzerinden tanıtımının yapıldığı, sürekli yenilenen, mali katkı sağlayan işletmelerin/bireysel girişimcilerin de reklamlarının yapıldığı iyi bir web tanıtım sayfasının birkaç dilde hazırlanabilmesi için gerekli mali desteğin sağlanması,

SANAYİ ve TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Marka, endüstriyel tasarım, tescil yapılacak Tokat'a ait ürün ve hizmetlerin bir sınıflandırılmasının acilen yapılarak, bunlara ait yenilikçi gösterge çalışmalarının, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO, TESOB, KOBİ ve ilgili işletmelerin işbirliğinde tamamlanması
2	Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların, bireysel girişimcilerin inovasyon konusunda bilgilendirilmesi, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesi,

TOKAT VE İLÇE SANAYİ VE TİCARET ODALARI ve TESOB (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Tokat ve ilçelerinin internet üzerinden tanıtımının yapıldığı, sürekli yenilenen, mali katkı sağlayan işletmelerin/bireysel girişimcilerin de reklamlarının yapıldığı iyi bir web tanıtım sayfasının birkaç dilde hazırlanabilmesi için gerekli mali desteğin sağlanması,
2	Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalara katkı vermelerini sağlayacak, farkındalık yaratacak çalışmaların (sektör temsilcilerinin, belediyelerin, İl Özel İdaresi'nin TSO'nun, TESOB'un ve TUDER'in, katkıları da alınarak) yapılması,
3	Şehrimizle ilgili logo /sembol belirleme çalışmalarının, belediyeler, Üniversite, İl Özel İdaresi, sektör temsilcileri, meslek odaları, TUDER, Kent Konseyi ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması
4	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların soysa-ekonomik konularının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, EK-I de sunulan ve bir kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak, 17 adet alt projeyi kapsayacak olan "Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi" nin ele alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı mali, teknik destek ve liderliğinde, belediyeler, İl Özel İdaresi ve Meslek Odalarının da katkı ve katılımlarıyla uygulamaya geçirilmesinin sağlanması,
5	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (TUDER, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB'un da katkıları alınarak) Valilikle istişare halinde çalışma yapılması,
6	Tokat Turizm geliştirme çalışmalarının bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilmesi, paydaşlar arasında eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanmasını, çalışmaların daha verimli ve sonuç odaklı yapılmasını gerçekleştirmek üzere, görev ve yetki tanımlaması yapılmış, resmi olmayan ama etkili bir Tokat Turizm Geliştirme Konseyi'nin Valilik başkanlığında oluşturulması hususunda gerekli çalışmaların yapılması,
7	Yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz, yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitapların hazırlanması konusunda çalışmalar yaparak, bu tür eserlerin halkımızla buluşturulması, (Örneğin, ilk etapta, Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki "Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir şehrin ve İnsanların Hikâyesi" adlı çalışmanın bastırılarak Tokatlılarla buluşturulması sağlanmalıdır. (Bu konuda, TUDER' den tasarım ve editoryal destek alarak, belediye, İl Özel İdaresi, TSO, ve özel sektör katkılarıyla bu çalışmaların yapılmasına öncülük etmesi)

8	Turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve bu sonuç raporunda yer alan sorunların giderilmesi ve çözüm önerilerinin dikkate alınarak başarıya ulaşılması için öncelikle, bir "Tokat Turizm Stratejisi ve Eylem Planı" nın, Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler, TSO, TESOB ve TUDER'in katkılarıyla hazırlanması ve ilgili tarafların önüne bir yol haritası konularak, tüm süreçlerde destek alınması ve yönlendirilmesi,
9	Parçacı ve il ya da ilçe bazında gelişen turizm planlama pratiğinin sona erdirilerek önce bölge ölçeğinde sonra Türkiye çapında yarışabilir turizm yöresi (kenti) oluşturulması çalışmalarında belediyeler başta olmak üzere, paydaşları birleştirici ve yönlendirici bir rol üstlenmesi,
10	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize (Tokat ölçeğine) ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda (Belediyeler, TSO, TESOB, özel sektör ve ilgili paydaşların desteğini alarak, kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulması,
11	Turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve yerel ölçekte nasıl, nerede ve hangi ölçütler çerçevesinde geliştirileceği konularında, bugünden başlayarak, öncelikle geliştirilmesi planlanan turizm türleri (sağlık ve termal turizm, eko-turizm, yayla turizmi, kongre ve fuar turizmi, vs.) ayrı ayrı ele alınarak ve paydaşlarla (TUDER, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri) istişare edilerek değerlendirilmesi,,
12	Paydaşlarla birlikte bir turizm gelişim senaryosu oluşturulması, bu senaryo kapsamında oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve aksların tespit edilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılması,
13	Tokat ve ilçelerinde turizm geliştirme sürecinde karşılaşılan ve tamamlanması gereken restorasyon ve kazı çalışmaları, alt yapı çalışmaları gibi olumsuz durumların bertaraf edilmesi için, bütüncül bir yaklaşım sergilenerek, Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulması, mali ve teknik destek sağlanması,
14	Marka, endüstriyel tasarım, tescil yapılacak Tokat'a ait ürün ve hizmetlerin bir sınıflandırılması acilen yapılarak, bunlara ait yenilikçi gösterge çalışmaları, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO, TESOB, KOBİ ve ilgili işletmelerin işbirliğinde tamamlanması,
15	Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşlar, bireysel girişimcilerin inovasyon konusunda bilgilendirilmesi, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesi
16	Tokat turizminin geliştirilmesi çalışmalarının yapılabileceği bir mekanın ücretsiz Tokat Turizm Tanıtım Derneği'ne ücretsiz tahsis edilmesi hususunda gerekli desteğin ve katkının sağlanması

TUDER / TOKAT TURİZM VE TANITMA DERNEĞİ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyeler marifetiyle bastırılacak olan tanıtım kitapçıklarının, broşürlerinin ve yerel kültür eserlerinin hazırlanması, tasarımlarının ve editoryal denetimlerinin yapılmasında teknik destek sağlanması,
2	Tokat dışındaki Tokatlıların, Tokat'taki iç turizmin gelirlerinin yükselmesi, tarihi ve kültürel değerlerin tanınıp, korunmasında etkili bir rol üstlenmelerini teminen, yerli seyahat acentalarının, konaklama işletmelerinin ve yeme-içme tesislerinin de desteği alınarak, Tokat dışında bulunan vakıf ve dernekler vasıtasıyla Tokat dışındaki Tokatlıların, düzenlenecek turlarla Tokat'a getirilmesi, özellikle, Zile-Pazar-Tokat-Niksar güzergâhında turizm etkinliği düzenlenerek en az iki gece konaklamalarının sağlanması,
3	Gerek tanıtım gerekse turizm gelirlerinin yükselmesi bağlamında iç turizmde önemli bir potansiyel olan, başta emniyet mensupları olmak üzere, Tokat'ta görev yapan kamu personeli için yerli seyahat acentalarının, konaklama işletmelerinin ve yeme-içme tesislerinin de desteği alınarak, yaz aylarında hafta sonu gezileri düzenlenmesi, bu suretiyle mevcut gizilin değerlendirilmesi,
4	Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalara katkı vermelerini sağlayacak farkındalık çalışmalarının, İl Kültür Turizm

	Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Belediyeler, TSO, TESOB ve sektör temsilcilerinin katkı ve destekleriyle yapılması,
5	Şehrimizle ilgili logo/ sembol belirleme çalışmalarının, İl Kültür Turizm Müdürlüğü, belediyeler, İl Özel İdaresi, üniversite, meslek odaları ve diğer paydaşlarla birlikte ve Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması,
6	İl ve ilçelerimizi kapsayan (en az 4 şehrimizi) tur programı için en az iki yerde (Tokat ve Niksar) iki günlük konaklama programıyla turlar düzenlenmesi hususunda, ziyaret edilecek yerler liste halinde belirlenmek suretiyle, belediyelerle birlikte, gerekli girişimlerde bulunulması,
7	Turizmin varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu olarak geliştirilmesi, turizmde ürünün çeşitlendirilerek sezonun bütün bir yıla yayılması ve sürdürülebilir turizmin tanıtılarak eko-turizm, kırsal turizm ve agro-turizm konularında kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının bilinçlendirilmesi,
8	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB'un da katkıları alınarak) çalışması
9	Yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz, yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitapların hazırlanmasında tasarım ve editoryal destek verilerek, belediye, İl Özel İdaresi, TSO, ve özel sektör katkılarıyla, İl Kültür Turizm Müdürlüğü marifetiyle bastırılması, (Örneğin, ilk etapta, Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki "Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir Şehrin ve İnsanların Hikâyesi" adlı çalışmanın bastırılarak Tokatlılarla buluşturulması sağlanmalıdır)
10	Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların, bireysel girişimcilerin inovasyon konusunda bilgilendirilerek, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesinin sağlanması konusunda İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO TESOB, belediyeler ve özel sektörle sonuç odaklı çalışmalar yapılması,
11	Belediyeler ve özel sektörle bir araya gelerek, alışılmışın dışında, Tokat Bölgesi'nin turistik ve kültürel özelliklerini yansıtan farklı bir illüstrasyonla hazırlanmış inovatif hediye eşya yapımı konusunda taraflara gerekli teknik desteğin verilmesi,
12	İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün parçacı ve il ya da ilçe bazında gelişen turizm planlama pratiğinin sona erdirilerek Türkiye çapında yarışabilir turizm yöresi (kenti) oluşturulması çalışmalarında birleştirici ve yönlendirici bir rol üstlenmesi çalışmalarında rol alınması,
13	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda diğer paydaşlarla, bu mümkün olmadığında tek başına kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulması,
14	Turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve yerel ölçekte nasıl, nerede ve hangi ölçütler çerçevesinde geliştirileceği konularında, bugünden başlayarak, öncelikle geliştirilmesi planlanan turizm türleri (sağlık ve termal turizm, kış turizmi, , eko-turizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizmi, vs.) ayrı ayrı ele alınarak ve paydaşlarla (İl Kültür Turizm Müdürlüğü, TSO, TESOB, Üniversite, Belediyeler, sektör temsilcileri) istişare edilerek değerlendirilmesi,
15	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılması, turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi-yerel-sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve işbirliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının işler kılınması, turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımı ile merkezi-yerel yönetimlerin eşgüdümü sağlanarak, yönetsel organizasyonun ve finans olanaklarının birlikte ele alınması, turizm eğitimi ile işgücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması, turizmin yoğunlaştığı yerlerde ortaya çıkan altyapı ve çevre sorunlarının yerel yönetimlerin ve özel sektörün de katkılarıyla çözümlenmesi, yöresel mimari değerlerin korunarak turizm hizmetine sunulduğu sıra dışı konaklama ünitelerinin desteklenmesinin sağlanması ve bu konularda tüm paydaşlarla bütüncül hareket edilmesi,
16	Paydaşlarla birlikte bir turizm gelişim senaryosu oluşturulması, bu senaryo kapsamında

	oluşturulacak hedef kitlenin tanımlanıp, doğal /kültürel çekiciliğe sahip alanlarda turizm faaliyetleri ve yatırım fizibilitesi açısından cazip bölge ve aksların tespit edilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde, Tokat'ın Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) veya Kültür Turizm Merkezi (KTM) olarak ilan edilebilmesine çalışılması,
17	Turizmin geri kalmış bölgeler ve özellikle dezavantajlı grupların soysa-ekonomik konumlarının güçlendirilmesinde bir araç olarak kullanılmasının sağlanması için, TUDR'ce hazırlattırılan ve EK-I de sunulan ve bir kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak ve 17 adet alt projeyi kapsayacak olan “Tokat İlinin Jeoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Pilot Uygulama Avan Projesi” nin ele alınarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın mali, teknik destek ve liderliğinde, belediyeler, İl Özel İdaresi ve Meslek Odalarının da katkı ve katılımlarıyla uygulamaya geçirilmesinin sağlanması,
18	Tüm Tokat ölçeğinde yeni bir tasarımla ortaya çıkarılmış yön levhaları ve bilgilendirme tabelalarının belediyeler ve İl Özel İdaresi'nin katkılarıyla hazırlanmasına katkı sunulması,

KENT KONSEYİ (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Belediyelerden beklentiler ve istekler bölümünde belirtilen hususların gerçekleştirilmesi yönünde gerekli çalışmaların yapılması ve takibi
2	TUDER'den beklenti ve istekler bölümünde belirtilen husulardan ilgili olduklarını düşündükleri işlere katkı sunmaları, Tokat Turizminin geliştirilmesi yönünde projeler üretilmesi,
3	Tokat turizminin geliştirilmesini sağlamak üzere TUDER'e uygun bir mekanın kazandırılması

OKA (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda tüm paydaşların desteğinin alınarak, kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulması,
2	2013 yılı için küçük ölçekli alt yapı desteğine çıkılması
3	Tokat Turizm Geliştirme Stratejik Eylem Planı (Master Plan) hazırlanması hususunda destek

KIRSAL KALKINMA (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Kırsal Kalkınma teşvik sisteminin bölgemize ve turizm türüne özgü şekilde hazırlanması konusunda tüm paydaşların desteğinin alınarak, kamu otoritesi nezdinde girişimde bulunulması,
----------	--

ÖZEL SEKTÖR (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

1	Tokat dışındaki Tokatlıların, Tokat'taki iç turizmin gelirlerinin yükselmesi, tarihi ve kültürel değerlerin tanınıp, korunmasında etkili bir rol üstlenmelerini teminen, yerli seyahat acentalarının, konaklama işletmelerinin ve yeme-içme tesislerinin de desteği alınarak, Tokat dışında bulunan vakıf ve dernekler vasıtasıyla Tokat dışındaki Tokatlıların, düzenlenecek turlarla Tokat'a getirilmesi, özellikle, Zile-Pazar-Tokat-Niksar güzergâhında turizm etkinliği düzenlenerek en az iki gece konaklamalarının sağlanması çalışmalarına destek verilmesi,
2	Gerek tanıtım gerekse turizm gelirlerinin yükselmesi bağlamında iç turizmde önemli bir potansiyel olan, başta emniyet mensupları olmak üzere, Tokat'ta görev yapan kamu personeli için yerli seyahat acentalarının, konaklama işletmelerinin ve yeme-içme tesislerinin de desteği alınarak, yaz aylarında hafta sonu gezileri düzenlenmesi, bu suretiyle mevcut gizilin değerlendirilmesi çalışmalarına destek verilmesi,
3	Tokat'ın tanıtılmasının sağlanması ve bir farkındalık yaratılması için orta öğretimde okuyan öğrencilerle, başta dezavantajlı gruplar olmak üzere (özürlüler, düşük gelirli, gençler, kadınlar, v.b.) ve genç nüfusun, yörelerini tanımlarına imkan verecek gezi programlarının düzenlenmesi çalışmalarına katkı verilmesi, (Seyahat firmaları ücretsiz taşıyarak, yeme-içme tesisleri ücretsiz iaşe temin ederek vs.)

4	Tokat ve ilçelerinin internet üzerinden tanıtımının yapıldığı, sürekli yenilenen, mali katkı sağlayan işletmelerin/bireysel girişimcilerin de reklamlarının yapıldığı iyi bir web tanıtım sayfasının birkaç dilde hazırlanabilmesi için gerekli mali desteğin sağlanması,
5	Bölgede yaşayan halkta turizm bilinci oluşturmak, farkındalık yaratmak ve süreklilik sağlayabilmek için yapılacak çalışmalara reklam ve sponsorluk desteğiyle katkı sunulması,
6	il ve ilçelerimiz için tanıtım afişleri hazırlanarak, bu afişlerin Tokat merkez ve ilçelerdeki reklâm/tanıtım panolarında gösterimin için gerekli kaynağın reklam verilmek suretiyle sağlanması,
7	Tesislerin kalitelerinin daha üst seviyeye çıkarmaları ve tanıtımlarının daha iyi yapılması hususlarında turistik tesis ve hizmet sahipleri, Turizm Meslek Yüksek Okulu ve Turizm Lisesi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve ilgili kurum ve kuruluşların bir araya gelip, Tokat genelinde (bütüncül bir yaklaşımla) bu soruna çözüm aranması için gerekli işlemlerin paydaşların katılımıyla sağlanması,
8	Otel fiyatlarının yüksek olmasının nedenlerinin araştırılması, nasıl düşebileceği veya düşerse ne kadar faydalı olabileceği konusunun, sektör temsilcileriyle ve ilgili paydaşlarla istişare edilmesi,
9	Kentliler, işyeri sahipleri, siyasetçiler ve toplumumuzun sürdürülebilir bir turizm için çalışmalara katkı vermelerini sağlayacak, farkındalık yaratacak çalışmaların (sektör temsilcilerinin, belediyelerin, İl Özel İdaresi'nin ve TUDER'in, katkıları da alınarak) yapılması,
10	Valiliğimizin önderliğinde sonuçlandırılması önerilen, şehrimizle ilgili logo/sembol çalışmalarına, belediyeler, üniversite, meslek odaları ve diğer paydaşlarla birlikte çeşitli seviyelerde katkı sunulması,
11	Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcaları'nın turizme uygun hale getirilerek Tokat'taki turizmin 12 aya yayılmasının sağlanması, (Bugün Japonya'da 1500 adet kaplıcada 100 milyon geceleme kapasiteli termal turizm yapılmaktadır. Tokat'taki bu kaplıcalarla (Niksar Ayyaz da buna dâhildir) termal turizm ağırlıklı uygulamalara başlanabilir.)
12	Turizm Meslek Lisesi ve Turizm Meslek Yüksek Okulu ile bir araya gelerek en azından dil bilmese de acilen yerli turistlere rehberlik edebilecek kokart sahibi olmayan yerel rehberler yetiştirilmesi hususunda (TUDER, İl Özel İdaresi, Sektör temsilcileri, TSO, TESOB'un da katkıları alınarak) Valilikle istişare halinde yapılacak çalışmalara mali destek sağlanması,
13	Yöremizin yerel tatlarının ve eşsiz mutfağımızın örneklerini, tariflerini, el sanatlarımızın örneklerini ve tarihçesini görsel öğeler eşliğinde bulabileceğimiz, yöremize ait el sanatlarını (Tokat yazmacılığı, bakırcılık, oymacılık, semercilik, kavalcılık, çapulacılık, çeyiz sandığı süslemeciliği v.s) ile ilgili, şehrimizin tarihsel gelişimini, şehrimizle ilgili hikâyeleri bulacağımız, okurda aidiyet duygusu oluşturacak kaynak kitapların hazırlanması konusunda çalışmalar yaparak, bu tür eserlerin halkımızla buluşturulması çalışmalarına mali destek sağlanması, (Örneğin, ilk etapta, Metin Gürdere tarafından yazılan ve hikâye tadında bir Tokat Belgeseli niteliğindeki "Zamana Olaylara ve İnsanlara Şahitlik Edenlerin Anlattıklarıyla Tokat Bir şehrin ve İnsanların Hikâyesi" adlı çalışmanın bastırılarak Tokatlılarla buluşturulması sağlanmalıdır. (Bu konuda, TUDER' den tasarım ve editoryal destek alarak, belediye, İl Özel İdaresi, TSO, ve özel sektör katkılarıyla bu çalışmaların yapılmasına öncülük etmesi)
14	Marka, endüstriyel tasarım, tescil yapılacak Tokat'a ait ürün ve hizmetlerin bir sınıflandırılması acilen yapılarak, bunlara ait yenilikçi gösterge çalışmaları, Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, TSO, TESOB, KOBİ ve ilgili işletmelerin işbirliğinde tamamlanması,
15	Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların, bireysel girişimcilerin inovasyon konusunda bilgilendirilerek, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesi çalışmalarına katkı sunulması,
16	Tokat Bölgesi'nin turistik ve kültürel özelliklerini yansıtan inovatif hediyelik eşya yapımının geliştirilmesi ve çeşitliliğinin artırılması çalışmalarının belediyelerle birlikte bütüncül yaklaşımla gerçekleştirilmesi,

YAZILI ve GÖRSEL MEDYA (İSTEKLER / BEKLENTİLER)

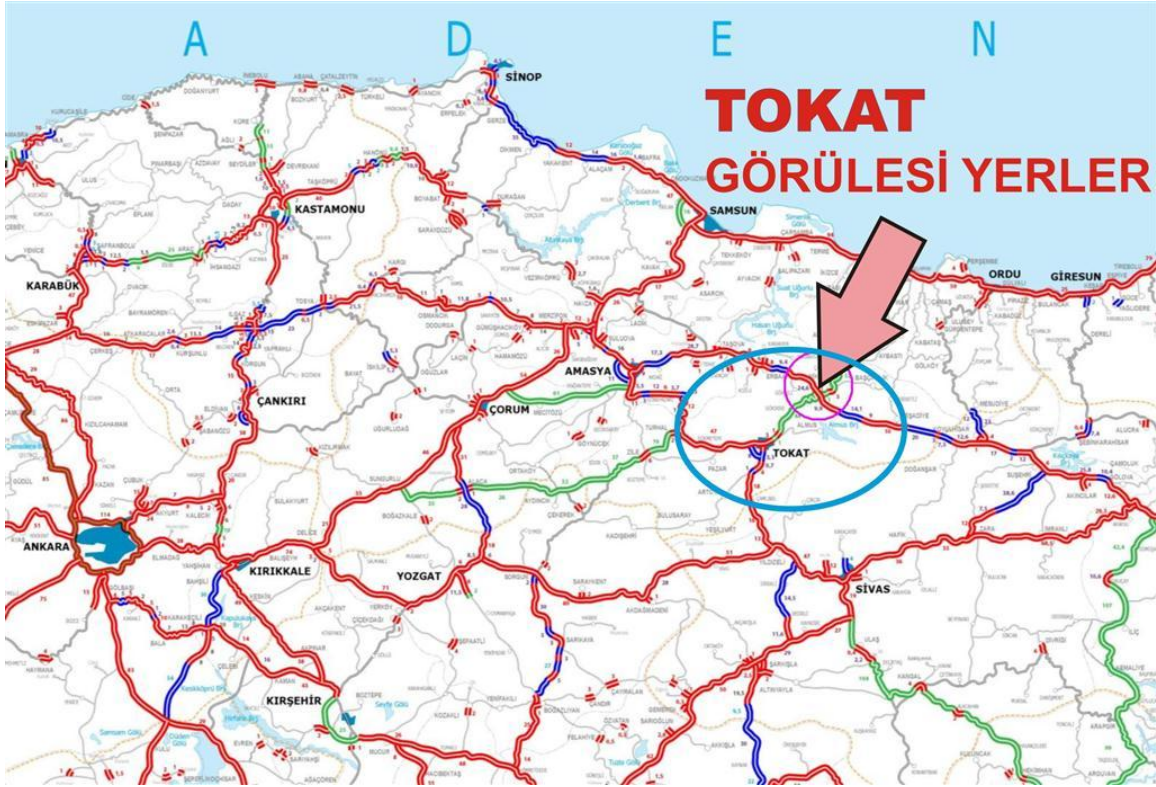
1	Turizmle ilgili farkındalık çalışmalarının yazılı ve görsel basında yer almasının sağlanması, bu konularda canlı yayınlar ve söyleşiler yapılması,
2	Şehrimizle ilgili yapılacak logo/sembol çalışmalarının başlangıç ve sonrasının Tokatlılarla buluşturulması ve logo belirleme ile ilgili çalışmalara katılımlarının sağlanmasına yönelik yayınların yapılması,
3	Marka, patent, endüstriyel tasarım, tescil gibi yenilikçi göstergelerin hayata geçirilmesini sağlayacak, bu konuda toplumumuzda bir bilinç oluşturmaya yarayacak yayınların yapılması,
4	Tüm kamu, özel kurum ve kuruluşlar ve bireysel girişimcilerin inovasyon konusunda bilgilendirilmesi, inovatif çalışmalar yapılması yönünde bir kültürün geliştirilmesine yönelik yayınların yapılması,
5	Turizm geliştirme çalışmalarında ortak bir dil ve tavır geliştirerek, turizmle kalkınmaya ivme kazandırmak üzere, kamu ve siyasi otorite nezdindeki çalışmaları ve çalışmalara katkı sağlayanları güçlü kılacak yayınların yapılması,

TURİZM ÇALIŞTAYI JEOTURİZM PROJESİ EK-1

TOKAT TİCARET ve SANAYİ ODASI
TOKAT TURİZM ve TANITMA DERNEĞİ

TOKAT TURİZM ve TANITMA DERNEĞİ
TOKAT İLİNİN JEOTURİZM
POTANSİYELİNİN
BELİRLENMESİ VE PİLOT
UYGULAMA
PROJESİ

Kurumları adına hazırlayan ve öneren

Prof. Dr. Nizamettin KAZANCI

Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi

ve

Jeolojik Mirası Koruma Derneği Başkanı

ANKARA
Temmuz 2011

İlgi ve Gerekçe

Eldeki bu proje önerisi Tokat Turizm ve Tanıtma Derneği (Tuder) adına hazırlanmıştır. Projenin sahibi Tuder, bilimsel sorumlusu Ankara Üniversitesi ve Jeolojik Mirası Koruma Derneği (Jemirko)'dir.

Ankara Üniversitesi jeoturizm, jeopark ve jeolojik miras konularında eğitim ve araştırma yapan ilk ve tek akademik kuruluş olup bünyesinde Jemirko'nun oluşmasını da sağlamıştır. Nisan 2011'deki 2. Ankara Turizm ve Tatil Günleri Fuarı sırasında Niksar Belediyesi Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'ne başvurarak, ilçelerindeki Efkerit Mağaraları'nın araştırılması ve jeopark olarak değerlendirilmesi yönünde bilimsel yardım talep etmiştir. Ankara Üniversitesi yönetimi Niksar'dan gelen talebi uygun bulmuş ve yapılan görevlendirme dolayısıyla Prof. Dr. N. Kazancı başkanlığında bir grup Niksar yöresini ve Efkerit Mağaralarını incelemişlerdir. TUDER'den gelen istek ile araziye ait eldeki hazır bilgi birleştirilerek bu öneri oluşturulmuştur. Gelecek sayfalarda belirtildiği gibi turizm-jeoturizm sosyal sorumluluk işidir ve ancak bütün kurum ve kuruluşların işbirliği ile gerçekleşebilir. Tuder Tokat için yola çıkmıştır, başarılı olması şehrin ve ülkenin yararınaadır.

Amaç, Yaklaşım ve Yöntem

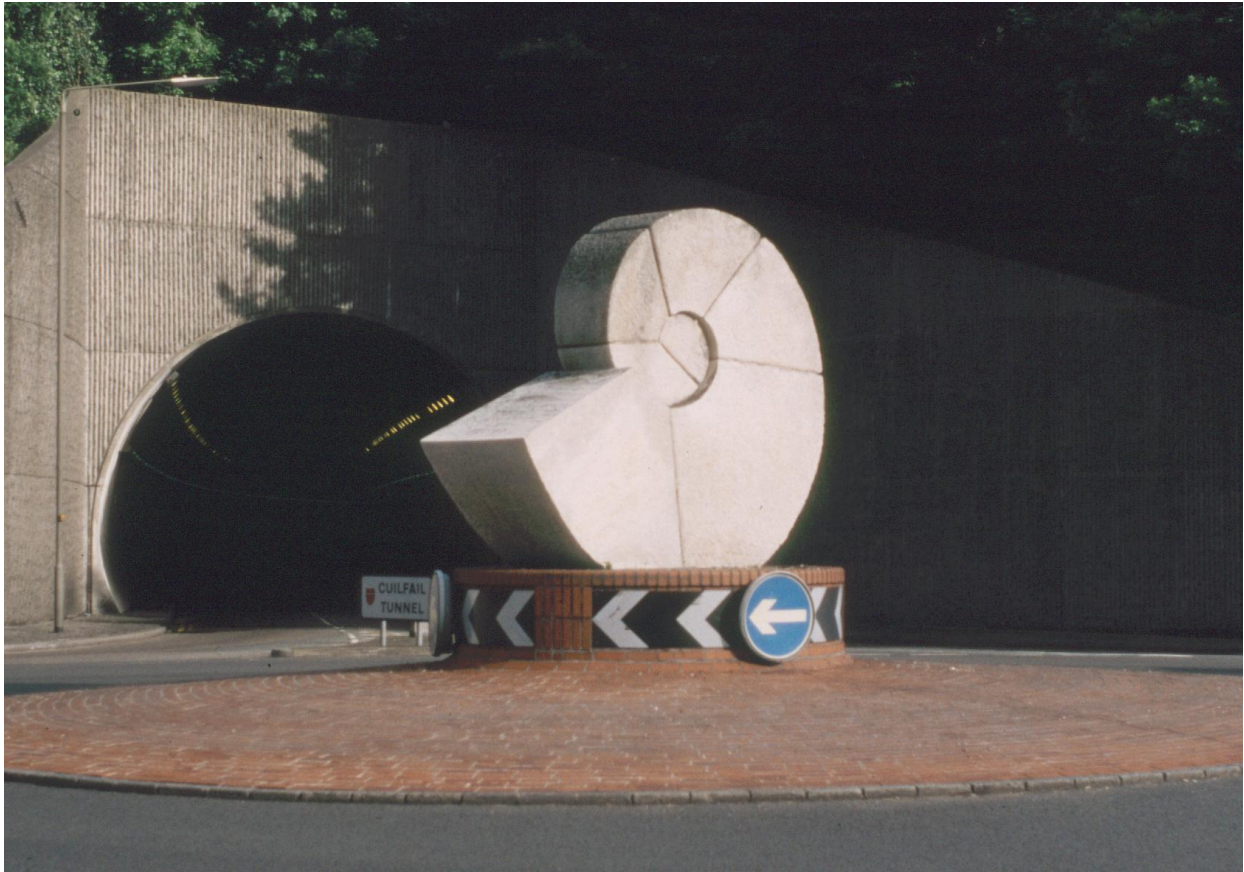
Araştırma ve tecrübeler bütün insanların temiz, bakımlı, kısaca turistik kent özlemi içinde olduklarını, kendine ait özelliklere ve güzelliklere sahip, dışarıdaki şehirlerle mukayese ettiğinde övünebileceği tarihi, kültürel ve turistik mekânları bulunan yerlerde yaşamak istediğini göstermiştir. Esasen bu, bütün yöneticilerin oluşturmak istedikleri ortam veya varmak istedikleri sonuçtur. Çünkü böyle yerler göreceli refah içindedir, insanların eğitim düzeyi yükselmiştir. Ancak bu sonucu elde etmenin salt istemekle olmadığı ortadadır; bütün ülkelerin ve cumhuriyetimizin de çabaları bunun içindir. Artık, evrensel doğru olarak, turizm “bacasız sanayi”, ulusal ve uluslar arası kültürel iletişimin temeli, barışın temel aracı kabul ediliyor. Turizmin gücü akla gelen ve gelmeyen şeyleri birbirine bağlı olarak ortaya çıkarmasındadır. Çünkü tek tek bireylerin kabiliyetinin ortaya çıkmasına fırsat veriyor. Kıyılarımızda Antalya, Muğla örneklerini, içerilerde mütevazı de olsa Nevşehir, Eskişehir, ilçe düzeyinde Safranbolu, Beypazarı, Kızılcahamam iyi örneklerdir. Özellikle Kızılcahamam’ı jeolojik objeleri öne çıkarması sebebiyle vurgulamak gerekir.

Turizm ve tanıtmanın gücünü yerel yöneticiler de görmüşler ve bunu sağlamak için çeşitli vesilelerle panayır, turnuvalar, yarışmalar düzenlemekte, soğan festivali, kiraz festivali, yayla şenlikleri, güreş müsabakaları gibi sosyal etkinliklere yönelmektedirler. Hatta başlı başına “festival sektörü”nün oluştuğu, organizasyon ekiplerinin yöneticilerin kapılarını devamlı çaldıkları görülmektedir. Bunlar eğlendirici olabilir ama seviye yükseltici, gelir getirici değildir, *turistik kent* yaratamazlar. Kalıcı düzenlemelere ihtiyaç vardır. Turistik kentin somut işareti, oradaki vatandaşta kendi kentini gezme duygusu yaratması, gezme sonunda gururlandırmasıdır. Bu olgu ancak kalıcı “turizm” odaklı planlamalarla sağlanabilir. Turizm, övülen kentleri meydana getirmenin

temel aracıdır, omurga niteliğindedir. Turizm, kişilikli kentler oluşturur. Tersini de doğrudur; kişilikli kentlerde turizm olağan sonuçtur. Bir başka olgu kent ve çevresi ile ilgilidir ve ikisini beraber düşünmek icap eder. Merkezi turistik ama çevresi köhne şehirler mümkün değildir, olması da istenmez.

Buradan hareketle, Tokat'ın ilçe ve köyleriyle birlikte turizm ve jeoturizm alanı şeklinde düşünülmesi gerekir.

Turizmim ilk basamağı turistin gelmesini gerektirecek objelerin varlığı, başlı başına çekici olan şeylerdir. Bunların bir kısmı tarihi, bir kısmı kültürel, bir kısmı doğa, bir kısmı ise yapay güzelliklerdir. Hepsisi mümkündür, ancak her ülkede en fazla dikkati tabiata, coğrafyaya, jeolojiye ait olanlar çekmektedir. Bazıları bunu suni olarak orta koymak zorunda kalmıştır. Aşağıdaki iki örnek bunu anlatır.

Şehri çekici yapma çabası örneği; Kent meydanına yapma fosil (İspanya)

Kent duvarında yörenin jeolojik kesiti (İskoçya)

Turizm-Jeoturizm

Turizmin her çeşidi her zaman istenir. 2000 yılında gerçekleştirilen “Turizm Şurası” kararı ile turizmi kıyılardan içeriye çekmek devlet politikası olmuştur. Kıyılardaki deniz-güneş esaslı turizm büyük yatırımlar ve uzun yılların neticesidir. Ülkenin iç kısımlarında turizm için hızlı ve az kaynak gerektiren alanlar öncelikli olmalıdır. Burada Jeoturizm kendiliğinden öne çıkar.

Jeoturizm doğa, doğa eğitimi, jeolojik mirasın varlığı ve korunması ihtiyacını birlikte karşılayan olağanüstü turizm çeşididir. Yüz milyonlarca yılda oluşmuş, hali hazırda mevcut, dağlarımızı ovalarımızı meydana getiren jeolojik varlıklardan ilginç olanlarının araştırılıp tanıtılmasına ve ziyarete açılmasına

dayanır. Yani “farkında olma” ve “farkındalık yaratma” işidir. Jeoturizm objeleri kent merkezlerinde değil kırsal alanda bulunur. Turizmin bütün olumlu sonuçlarını doğrudan kırsal kesime taşır. Köyden göçü önleyebilir, köylerdeki evlerin pansiyon olarak değerlendirilmesine kapı açar. Başlıca yatırım, turizm objesi olacak materyallerin araştırılmasına ve bunları ziyaret için düzenlemesine ayrılır. Jeolojik Mirası Koruma Derneği üyeleri yıllardır bu birikimi sağlamışlardır. Türkiye için genel jeoloji bilgileri kısmen mevcuttur, fakat bunlar jeosit ve jeoturizm projeleri için yeterli değildir. Yine de hareket noktaları bellidir. Mağaralar ülkemizde jeoturizm amaçlı ilk kullanılan yerler olmuştur.

Bütün turizm uygulamaları içinde en uzun ömürlü, en bilinen ve dolayısıyla en çok ziyaretçi alan yerler jeolojik miras ve jeoturizm alanlarıdır. Bunun en iyi bilinen örneği Niyagara Şelalesi olup tek başına aldığı ziyaretçi sayısı, 2009 yılında Türkiye’nin rekorundan 3 milyon kişi daha fazladır (31 milyon ziyaretçi). ABD’deki Büyük Kanyon’un işletmecileri, her yıl beş milyon olan ziyaretçi sayısını artırmak için 2005’de yeni seyir terasları inşa etti.

Mevcut jeoloji bilgilerimiz ve Niksar yöresindeki ön araştırmalarımız, Tokat’ın çok büyük jeoturizm potansiyeli olduğunu göstermektedir. Bunların başında Kuzey Anadolu Fayı, Yeşilirmak, Kelkit, derin vadiler ve kanyonlar, Ballica başta olmak üzere mağaralar, sıcak ve soğuk su kaynakları gelir. Tokat bu büyük potansiyeli değerlendirmelidir.

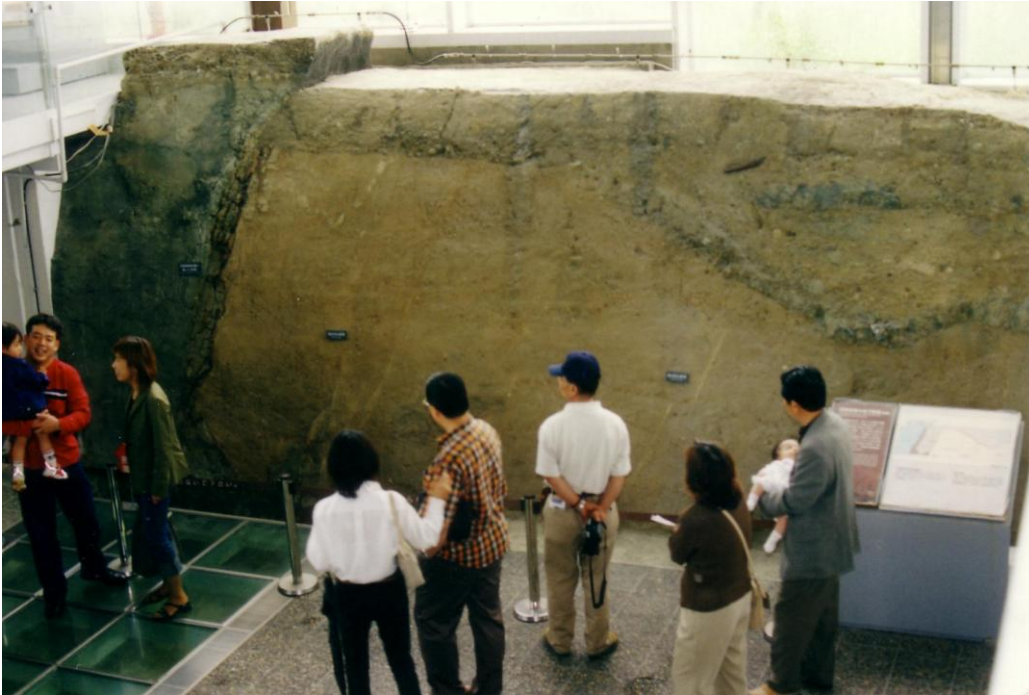
Ülkemizde il bütününde uygulanmış jeoturizm projesi yoktur. Hep nokta uygulamaları olmuştur. Tokat bu ilki başarabilir.

Sosyal projelerin ülkemizdeki hassas noktalarından birisi alanında ilk/tek olup olmadığıdır. Yukarıda değinildiği gibi Tokat jeoturizm-doğa eğitimi-kırsal kalkınma konularını il genelinde **ilk uygulayan şehir olacaktır.**

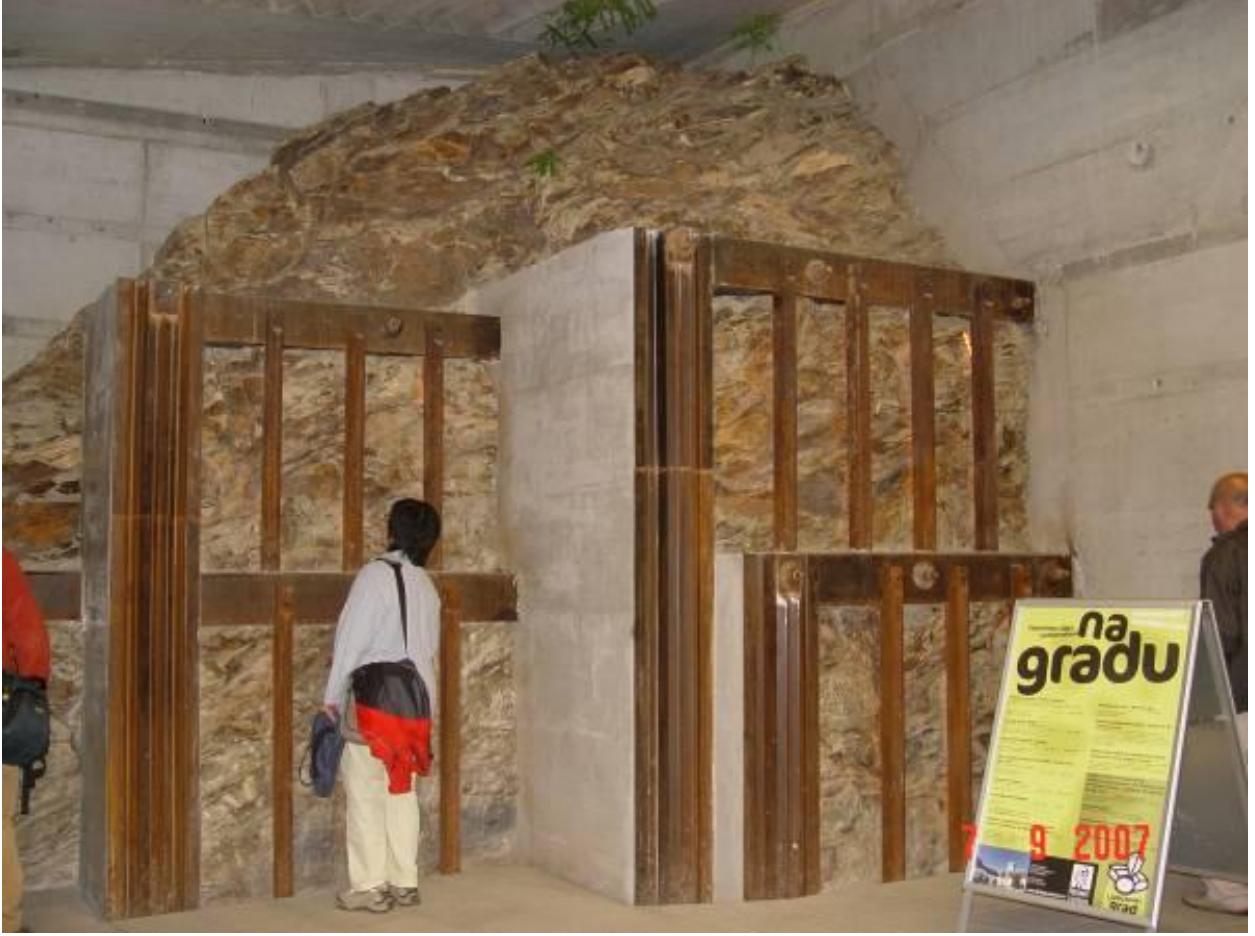
Aşağıda iki jeoturizm uygulaması örneği verilmektedir.

17 Ocak 1995 Kobe Depremini yaratan kırığın korunması

Kobe Fayı adeta mini bir işletmedir ve girenler ücret öder.

Slovenya’da yeraltı treni girişinde korunan 550 milyon yaşlı kayalar (ziyaret ücretsiz)

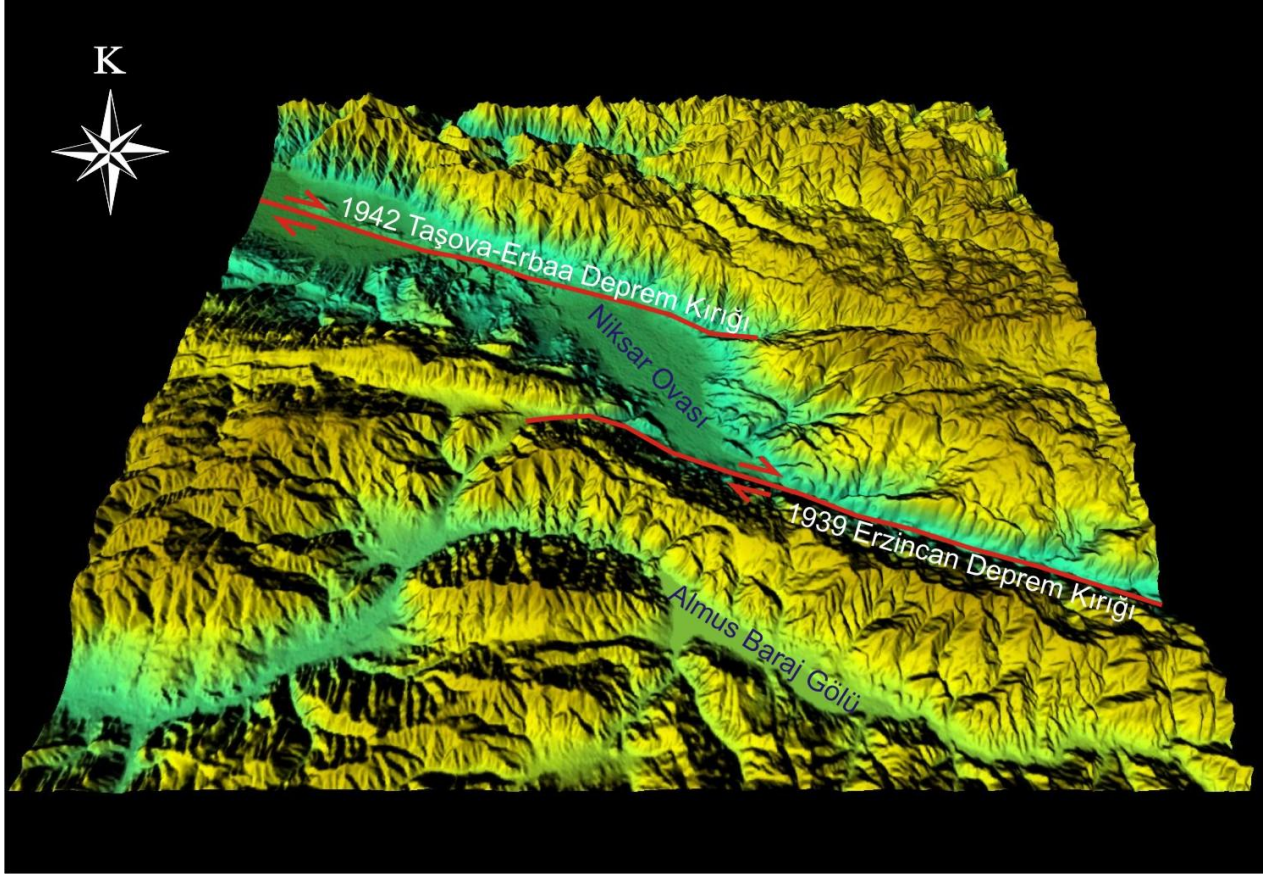
İl ve İlçeler düzeyindeki jeoturizm projelerinin hazırlanması ve uygulanması, bütçe ihtiyacından öte, yasal gereklilikler dolayısıyla Valilik ve belediyelerin işbirliği gerçekleştirilebilir. STK’lar ancak yönlendirici olabilir. Buna karşılık STK’nın liderlik etmediği projelerin kamuoyunda tanınması ve sempati toplaması kolay değildir. Yakın işbirliği kendiliğinden zorunlu hale geliyor.

Pilot uygulama ihtiyacı ve Niksar

Artan iletişim ve ulaşım imkânları ile birlikte zorlaşan şehir yaşamı, insanların yer değiştirmesini ve/veya turizmi kendiliğinden, istemeden

geliştirmektedir. Hızla yaygınlaşan turizm çeşidi, özellikle kırsal bölge ve gelişmekte olan yöreler için uygun olan *jeoturizm*dir. Jeoturizm, yalnızca şehir merkezlerinde değil, kırsal alanlarda da sosyal bireylerin oluşması, kent kültürünün ve doğa bilincinin yaygınlaşması ve doğanın korunmasını sağladığı için tercih edilmektedir. Bunun yanında kırsal alana gidip ziyarette bulunmak göreceli masraflı, yorucu ve zaman alıcıdır. Müze veya kültürel nokta ziyaretleri gibi nispeten rahat-kolay değildir. Bu sebeple başarısızlık riski vardır. Bir fosil yatağını veya bir kanyonu görmek için çekilen zahmet, ziyaretçi tatmin olmadığı durumda hayal kırıklığına ve olumsuz propagandaya dönüşür. Bu sebeple bir alan veya birden çok nokta jeoturizm objesi olarak sunulacak ise yavaş ve emin adımlarla ilerlemek, daha iyisi bir pilot uygulama yapmak gerekir. Nokta bazında iyi pilot uygulama örneği Ballica Mağarası'dır. Ballica için yapılan duyuru ve tanıtım karşılığını bulmuş ve Ballica başarılı olma yoluna girmiştir. İl genelinde uygulanacak kalıcı bir projenin ön uygulamalarla halka sunumu ve alınacak sonuçların izlenmesi gerekir. Kısaca, pilot uygulama gerekir.

Tokat Jeoturizm Projesi için en iyi pilot uygulama alanı Niksar ilçesidir. Çünkü orası hakkında mevcut araştırmalarımız bulunmaktadır. Oradaki muhtemel jeoturizm objesi noktalar / jeositler göreceli ilgi çekicidir ve kamuoyunda zaten bilinmektedir. Örneğin, Ayvaz maden suyu, Efkerit mağarası, 1939 ve 1942 depremlerin kırıklarının uçları, Çamiçi yaylası vb. Daha da önemlisi Niksar adının kamuoyunda tarih ve kültür merkezi olarak biliniyor olmasıdır. Başlangıç için bu büyük avantajdır.

Bu doğa başka bir yerde yok

Bütün dünyanın tanıdığı; Jeolojik Miras listemizdeki “Kuzey Anadolu Fayı-KAF” pek çok il ve ilçeden geçmekle beraber en iyi gözlemlendiği yer Niksar’dır. Yakın geçmişte büyük yıkımlara sebep olan 1939 ve 1942 depremlerinin kırıkları burada sonlanmakta, bu fay hareketleri ile ortaya çıkan çok özel bir oluşum, ÇEK AYIR Havza (pull-apart basin) örneği olan Niksar Ovası yine buradadır. Tüm dünyada ender bulunan “fay boyu volkanizması”nın ürünleri de buradadır. Bu sonuncusu adeta “aytaşı” gibi bir bilimsel çekiciliğe sahiptir. Bilim insanları sessizce gelip bunları görmekte ve yine sessizce ayrılmaktadırlar. Bütün dünya bu ender doğal oluşumu çeşitli uluslar arası kaynaklardan biliyorlar. Bir başka deyişle bu oluşumlar uluslar arası önemli bilimsel dergilerde yazılıyor, tanıtılıyor

İkinci husus, jeoturizm projelerinin kapsam itibariyle önemli bölümünü halk eğitimi ve farkındalık eğitiminin çekmesidir. İl geneli için küçük deneme gruplarına gerek vardır ve pilot bölgede oluşturulacak deneyim diğer ilçelere yaygınlaştırılacaktır.

Tokat Jeoturizm Projesi Niksar pilot uygulaması

Pilot ilçenin zenginlikleri; Avantajlar

- 83 köyü, 9 belediyesi var,
 - Merkez nüfusu yaklaşık 35.000; birçok ilden büyük,
 - Coğrafik ve iklim bakımından orta Karadeniz ile iç Anadolu arasında geçiş yeri,
 - Türkiye'nin en eski belediyelerinden birisi (1891),
 - Tarihi çok eski; Luvi/Hattiler, Persler, Pontuslular, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Danişmendliler ve Osmanlıların gözde kenti olmuştur, adı bile tarihi (Neocaesarea'dan Niksar'a),
 - Malazgirt Savaşı öncesinde alınıp Türkleşen ilk büyük şehir (1068),
 - Coğrafik konumu sebebiyle sayısız savaş alanı olmuş ve el değiştirmiştir,
 - Coğrafyası yüksek dağlar, derin vadiler ve Kelkit ırmağı ile temsil edilir.
- Özetle Niksar **tarihi, kültürel ve buna bağlı olarak turistik bir şehirdir.**

Başlıca tarihi eserleri

Taşmektep, Talazan Köprüsü, Çöreğibüyük Camii, Ulu Cami, Yağlıbasan Medresesi, Melikgazi Türbesi, Kırgızlar Kümbeti, Akyapı Kümbeti, Kolag Kümbeti, Niksar Kalesi, Çıkrıkçı Baba Türbesi, Erzurumlu Şair Emrah Türbesi, Leylekli(Yılanlı) Köprü, Dikey milli su değirmenleri, Roma arsenali, Hüseyingazi Köyündeki Kaya Mezarı

Doğal varlıklar/zenginlikler

- ***Kelkit nehri,***
- ***KAF ve vadileri,***
- ***1939 ve 1942 depremlerinin kırıkları***
- ***Ayvaz maden suyu,***
- ***Niksar ovası,***
- ***Çamiçi yaylası,***
- ***Efkerit vadisi ve mağaraları***
- ***Niksar cevizi,***

Köyleri

Akıncı • Akgüney • Alçakbel • Araköy • Ardıçlı • Arıpınar • Arpaören • Ayvaköy • Ayvalı • Bayraktepe • Beyçayırı • Boğazbaşı • Boyluca • Budaklı • Buzköy • Büyükyurt • Bozcaarmut • Bilgili • Calca • Camidere • Cerköy • Çatak • Çayköy • Çengelli • Çiçekli • Çimenözü • Dalkaya • Derindere • Direkli • Edilli • Eryaba • Esence • Eyneağzı • Geritköyü • Geyikgölü • Gözpınar • Gökçeoluk • Güzelyayla • Güdüklü • Günlüce • Gülbayır • Güvenli • Hacılı • Hanyeri • Hasyer • Haydarbey • Hüseyingazi • Işıklı • Kapıağzı • Karabodur • Karakaş • Kaşıkcı • Korulu • Kumçiftlik • Kümbetli • Kiracı • Kızıldere • Köklüce • Mahmudiye • Mercimekdüzü • Mezraa • Muhtardüzü • Musapınarı • Mutluca • Oluklu • Ormancık • Osmaniye • Örenler • Özdemir • Pelitlik • Sarıyazı • Sorhun • Tahtalı • Tamlar • Suluğöl • Şahinli • Şeyhler • Teknealan • Tepeyatak • Terzioğlu • Umurlu • Ustahasan • Yakınca • Yalıköy • Yarbaşı • Yeşilhisar • Yeşilkaya • Yeşilköy • Yeşilyurt.

Ne kötü ki, köylerin ekserisi boşalmıştır.

Eski kaymakamlık binası

Taşmektep

Niksar göreceli eğitimli nüfusu, dinamik yönetimi, modern görüntüsü ile Türkiye ortalamasının üstünde refaha, üstün şehircilik anlayışına ve turizm kültürüne sahiptir. **Sorun, turist sayısını ve turizm gelirini artırma olabilir.** Eldeki proje önerisi bu bağlamda hazırlanmıştır.

İlçe halkı ve yöneticiler turizmin önemini fark etmiştir. Bu eğitimden ayrı ve bir başka önemli husustur.

Eserlerin üzerindeki tabelalar farkındalık işaretidir. Çok sayıda kitap yayınlanmıştır.

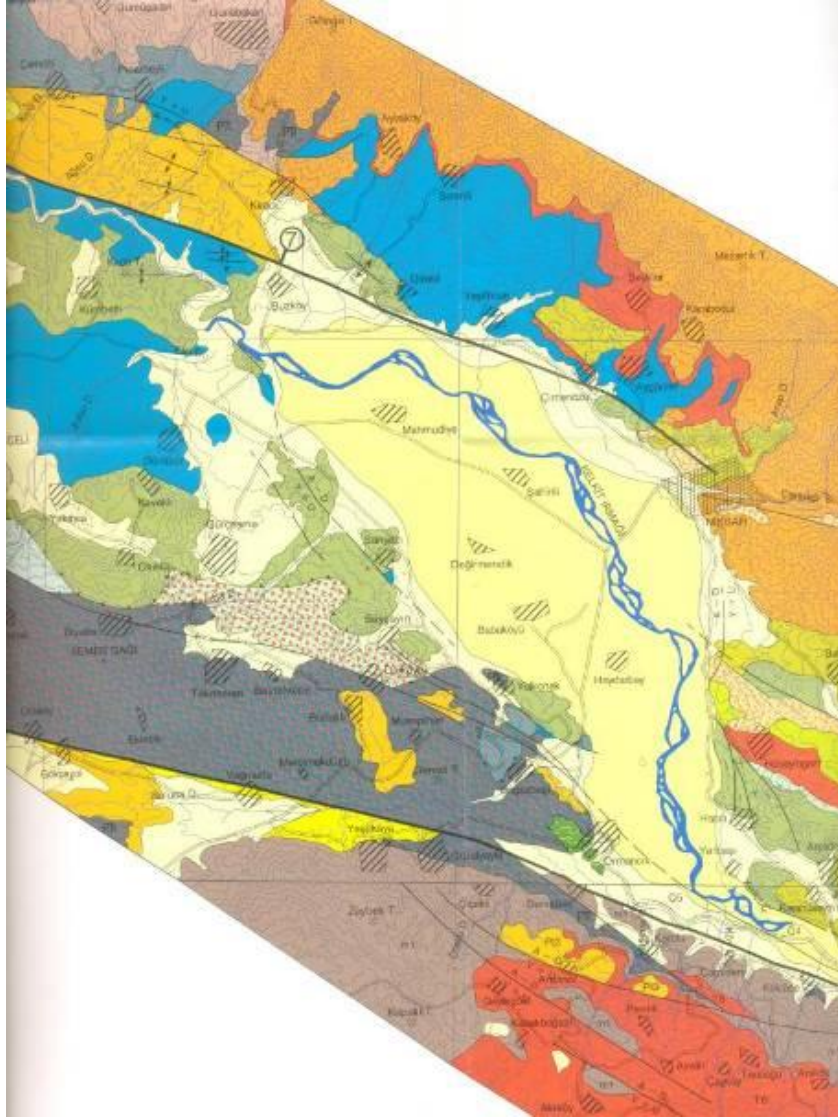
Eski eserlerin onarımı ve halkın turizme teşvik edilmesi jeoturizm projesinin başarısına önemli alt yapı teşkil edebilecektir.

Dikkate alınması gereken dezavantajlar

- **Deprem korkusu ile sahip olunan doğadan ürkme,**
- **Boşalmış köyler,**
- **Ülkenin her yerinde rastlanan tarihi ve kültürel yapılar (cami, hamam, türbe, köprü),**
- **Halkın övüneceği markaların (Ayvaz suyu, Niksar cevizi gibi) azlığı,**
- **Kene korkusu**

Bilinen gerçekler

- 1- Yerel yönetimlerin imkânları sınırlıdır/belirlidir,
- 2- İl ve ilçede endüstriyel yatırımların yapılması kontrol dışı ve güç,
- 3- Şehrin görünümü ve güzelleşmesi ancak halkın katkısı ile gerçekleşebilir,
- 4- Halkın katkısı halkın turizmden gelir elde etmesi ile sağlanır,
- 5- JEOTURİZM en az alt yapı yatırımı gerektiren turizm dalıdır. Çünkü mevcut jeolojik oluşumlara, yöre coğrafyasını öne çıkarma ve tanıtmaya dayalı turizm çeşididir.

Niksar ve çevresinin jeoloji ve doğal kaynaklar haritası

Pilot Projenin Kapsamı

“Niksar Pilot jeoturizm Projesi” bir yönü ile sosyal, bir yönü ile teknik ve bilimsel bir uygulama olacaktır. Proje Tokat Jeoturizm Projesinin bir parçası veya ön denemesi niteliğindedir. Ankara Üniversitesi, STÖ ve yerel yönetimlerin katkısı yanında, yerel halkın da katılımı ve farkındalığının sağlanması esasına dayanır. Her aşamasının ileride bütün ilçelerde ve il merkezinde uygulanacağı dikkate alınarak esaslı bir kayıt sistemi kurulacaktır. Bu proje bütün ilçe/kent için ekonomik ve sosyal yarar sağlama amacını

gütmektedir. Dolayısıyla her aşamada halkın katılımı önemlidir. Niksar, kentsel gelişimini tamamlamıştır. Önemli konu halkın sahip olduğu jeolojik oluşumlar hakkında bilgilendirilmesi ve buradaki turizm değerinin kabul ettirilmesidir.

Proje kapsamı başlıca üç grupta toplanabilir;

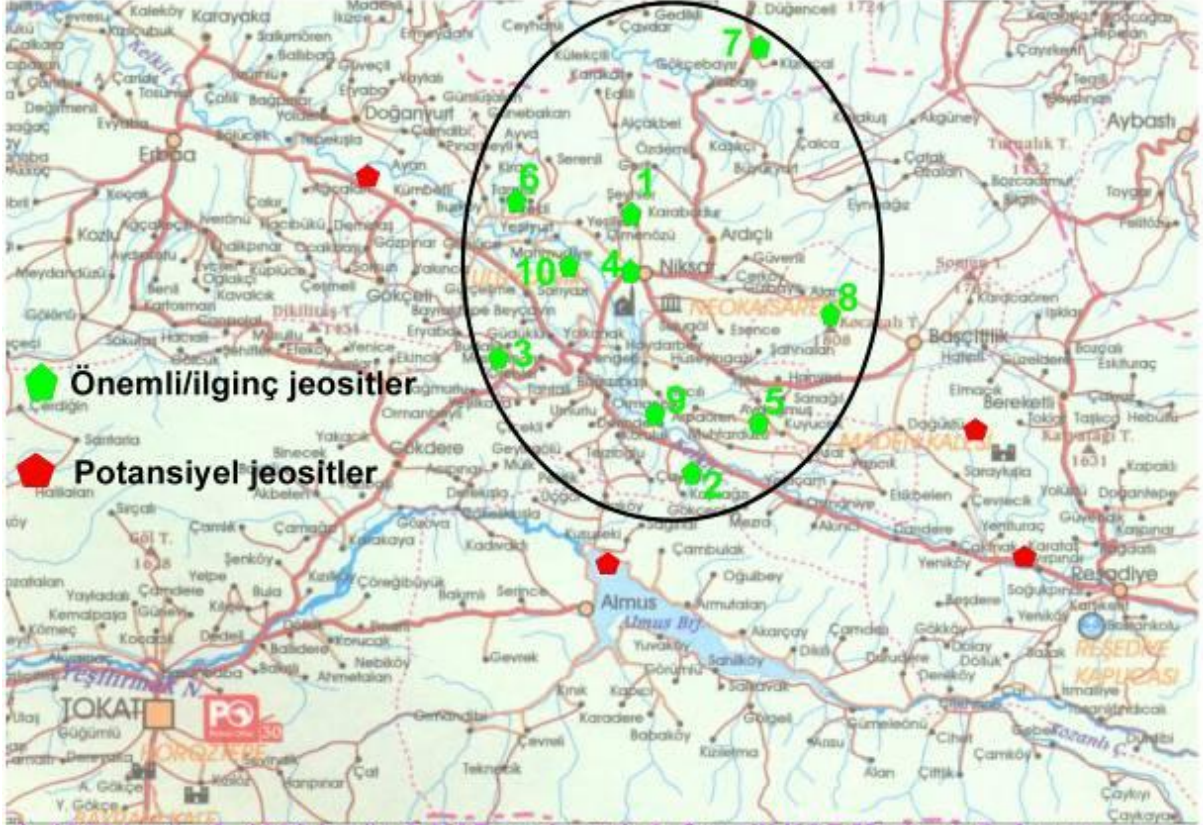
- a. Niksar ilçe sınırlarında bulunan yedi adet doğal-jeolojik sitin (KAF vadisi, 1942 kırığı, 1944 kırığı, fay boyu volkanitleri, Niksar çek-ayır havzası, Kelkit Irmağı, Efjerit mağaraları) bilimsel olarak incelenmesi ve ziyarete hazırlanması (ZİYARET YERLERİ konusu)
- b. Niksar köylerinin (ki, bazıları jeolojik sit -jeosit-lerin yanındadır) kırsal turizme ve jeoturizme hazırlanması (KIRSAL ALAN konusu),
- c. Niksar ilçe merkezi sakinlerinin jeoturizm konusunda eğitilmesi (EĞİTİM konusu).

Bu geniş kapsamın 17 adet alt proje ile gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Şüphesiz, bunlar ve aşağıda ayrıntıları verilecek olan alt projeler şimdilik, öneri ve/veya tasarıdır. Her birisinin ayrıntılı hale konulması ve maliyet hesapları ile fizibilite raporlarının çıkarılması gerekir. Bununla birlikte öneride bütçe ikinci plandadır ve tamamına “farkındalık eğitimi” nitelemesi yapılabilir.

Aşağıda her birisi ayrıca geliştirilecek, burada yalnızca ana hatları verilen alt projelerin adları verilmiştir. Bunların bilimsel altlıkları Ankara Üniversitesi ve Jemirko ‘da mevcuttur. Uygulama safhasında, istenirse üniversite ve Jemirko ile işbirliği yapılabilir.

NIKSAR JEOTURİZM POTANSİYELİ

- 1- 1942 kırığı, 2- 1939 kırığı, 3-KAF seyir yeri, 4- Sevgili KAF Merkezi, 5- Ayvaz suyu ve KAF volkanitleri, 6- Efkerit mağaraları, 7- Çamiçi yaylası, 8- Canik Dağları seyir terası, 9- Kelkit nehri gözleme yeri, 10- Engelli yürüyüş ve bisiklet yolu

Alt Projeler

1. 1942 kırığı Çimenözü yarmasının açılması ve ziyarete hazırlanması

Burası dünyaca tanınan 1942 deprem kırığı olup, KAF'ın Taşova-Erbaa segmentinin/bölütünün bulunduğu yerdir. İnsanlara bir büyük doğal afetin izini göstermek, hatırlatmak ve öğretmek için ideal yerdir. Uygun bir yerde yarma açılacak, fay izleri ortaya çıkarılacak ve yanına tanıtıcı levhalar konularak ziyarete hazırlanacaktır.

2. Köklüce'de 1939 kırığının ziyarete hazırlanması ve Niksar çek-ayır havzası

Bir önceki durakta yapılacakların aynısı burada yapılacak, iki deprem kırığı hem karşılaştırılacak, hem farkları anlatılacaktır. Ovanın oluşumu sade ancak bilimsel yönü ile tanıtılacaktır.

3. Dulucadere- Yeşilkaya KAF vadisi seyir ve gözlem istasyonu

Uygun bir yere kurulacak seyir terasından fayın iki tarafındaki bir birinden farklı kayalar incelenecek, fay vadisinin morfolojisi gözlenecektir.

4. Niksar “Sevgili KAF” eğitim ve öğretim merkezi

Türkiye'nin hiçbir yerinde halka yönelik deprem, fay ve bunların sonuçları hakkında bilgi verecek merkez, oluşum veya faaliyet yoktur. Bu, Niksar'da ilk olacaktır. Bir Sallantılı oda + sözlü ve görsel açıklamalar odası + KAF tanıtım odası'ndan oluşur. Sallantılı odada değişik deprem derecelerinde bir oturma veya yatak odasındaki sarsılma durumu yaşatılacaktır. Bu merkez insanlara fayı anlamayı ve ondan korkmamayı, buna karşılık alınacak tedbirleri gösterecektir. KAF odası ise maketlerle bu olağanüsü jeolojik mirası anlatacak, Niksar'ın bilime ve oluşuma sahipliğini simgeleyecektir.

5. Ayvaz kaynak suyu ve fay-boyu volkanitlerinin ziyarete hazırlanması

Burada iki doğal oluşum, kaynaksuyu ve volkanitler birliktedir. Oluşumları da bağlantılıdır. Volkanitlerin yaşı 523 ile 580 bin yıl önceye gider, ama bu jeolojide çok kısa bir zamandır. Volkanitlerin bileşimi, oluşum mekanizması, dünyadaki başka örnekleri tanıtılacaktır. Maden/Kaynak suyu başlı başına bir ilginçliktir. Şişelemeden çıktığı yere kadar bütün safhaları ilgi ile izlenecektir.

6. Efkerit mağaralarının incelenmesi ve turizme hazırlanması

Mağaraların önce bilimsel olarak incelenmesi, içindeki oluşukların tespiti ve envanterinin hazırlanması, sonra her birinin peyzaj projelerinin yapılması ve turizme açılması gerekecektir. Duruma göre yalnızca en büyükleri veya en ilginç olanları turizme açılabilir, diğerleri dıştan gösterilebilir.

7- Çamiçi yaylasının tanıtılması ve etkin kullanım için planlanması

8- Kocaçalı T seyir yerinin yapımı ve ziyarete hazırlanması

İlçe sınırları içindeki en yüksek zirvenin tespiti ve seyir terasının hazırlanması. Burası yaklaşık 1500-1800 metre civarında bir yükseklik olacak ve 350 metrelik şehir kotuna göre bu büyük bir ilginçlik yaratacaktır. Teleferik bile düşünülebilir.

9- Kelkit Irmağı ve Şehir Kumları

Kelkit Irmağı, Yeşilırmak'ın en önemli koludur ve doğal olarak görülen tek su kütlesidir. Niksar Ovası bu ırmak tarafından doldurulmuş, düzleştirilmiştir. Buradan alınan kumlar neredeyse tüm Niksar'ın binalarını yapmıştır. Son 30 Ortaköy civarında bir yer hazırlanıp eski akarsu yatağı, eski kum ocaklarının ziyarete hazırlanması ve ırmağın hayat hikayesinin ortaya konulması özellikle genç nüfusun ilgisini çekecektir. Yaşlı insanların ırmak hatıraları da önemlidir.

10- Nehir boyu Engelli Bisiklet ve Yürüyüş Yolu

Turizmin en önemli hareket noktası “dikkat çekmek” tir. Engelli ve yaşlı insanların topluma katılması için yapılacak her türlü faaliyet hem kutsal hem dikkat çekicidir ve şehrin saygınlığına /olumlu turizm algısına katkı yapar. Nehir

boyunda, akarsu taraçalarının üzerinde düzenlenecek böyle bir alan ülke çapında dikkat çekecektir. Muhtemelen ilk olacaktır. Burası “doğa eğitim parkı” olarak da sunulabilir. Yalnızca üç tekerlekli bisikletlerin kullanılabileceği 5 km’lik yürüyüş yolu, sadece engellilere değil yaşlı, çocuk ve yürümek isteyen herkese hitap edecek, katılımcılara ova, doğa ve jeoloji hakkında bilgi edinme olanağı verecektir.

11. “Niksar İlçe Kitabının” Hazırlanması

Niksar giderek genişlemekte ve bütün ova hızla dolmaktadır. Kısa süre sonra eskiler (evler, sokaklar, sülaleler) unutulacaktır. Çevredeki tarih ile birlikte, ya da başlı başına, ilçe merkezinin son elli yıllık ve bugünkü durumu (evler, binalar, dükkanlar, planlama tarihi dahil) hazırlanıp yayınlanmalıdır.

Böyle bir çalışmanın turizme doğrudan değil dolaylı yararı olmakta, yaşayan insanlar varlığını hissetmekte ve şehri benimsemektedirler. Batı ülkelerinde çok yaygın bir uygulamadır. Bazı şehirler onar yirmişer yıl aralıklarla bunları yayınlıyorlar.

12. Köy Adları tabelalarının hazırlanması

Köylerdeki jeosit ve ziyaret yerlerini belirtecek tabelalar yaygın şekilde yerleştirilecektir. Köylerin jeoturizm olgusuna yan bakmamaları için tabela etkili bir başlangıçtır.

11. Köylere “Kır Kahvesi” yapılması

Köy halkının kendisinin ve ziyarete gelenlerin dinlenme, tuvalet, daha fazla bilgi edinme vb. ihtiyaçları için ortak mekânlar lazımdır. Modern biçimli, çevreye uyumlu, tercihan ahşap, bilhassa yaz aylarında kullanılabilir, OR-KÖY desteği ile güzel kır kahvesi imal ettirilip köyden birisinin işletmesine verilmelidir. Turizmden yöre halkının gelir sağlama kapısı açılmış olur. Bu tür işletmeler, jeoturizmin kişilere gelir getirmesi, çevrenin de bu kişiler aracılığı ile korunması bakımından gereklidir. Standart bir proje seçilmiş bütün köylere uygulanmalı ve büfesi mutlaka bulunmalıdır.

12. Köylerdeki Yıkık Evlerin temizlenmesi

Göç dolayısıyla köylerdeki evlerin bir kısmı yıkık-dökük vaziyettedir. Sahiplerine haber verilip Kaymakamlık eliyle köylerin terk edilmişlik görüntüsü giderilmelidir. Terkedilen yere ziyaretçi gelmez, gelemes.

13. Türkiye’de ilk olacak, dikkat çekecek bir müzenin kurulması

Biz mutfak eşyaları ve/veya “kab-kacak” müzesi öneriyoruz. Terkedilen köylerdeki eşyalar toplanarak, onların adları da yaşatılarak kolayca düzenlenebilir.

14. İlçe Merkezine ve Jeositlere tabelalar konulması olanların artırılması

Tabela ve yönlendirme işaretleri modern şehirlerin ve kültürlü toplumun göstergesidir. Tabelalar yalnızca ziyaretçilere değil orada yaşayanlara da güven verir. Düzgün, kaliteli, doğru ve sık aralıklara olan tabelalar şehrin kişiliğini yüceltir. Şehir dışındaki jeositler için şehir içinde tabelalar gereklidir. Bunlar hem yönlendirme hem reklam araçlarıdır.

15. Halkın kendi zenginlikleri konusunda eğitilmesi

Kaymakamlık (Valilik) ile işbirliği yapılarak -Esnafa, Polise, Memura, Halka, *Konferans, *Seminer düzenlemesi, *Gezi, *Sergi yolu ile eğitimler verilmesi ve bunun sürekli yapılması.

16. Yerel Rehberlerin yetiştirilmesi

Yerli halktan, tercihen işsizler arasından rehberler yetiştirilmesi. İlgili kurumlarla işbirliği yapılarak, değişik konularda (kent kültürü, jeoturizm, kırsal turizm, tarih) rehberler yetiştirilmelidir.

17. “İlçe Turizm ve Halkla İlişkiler Birimi” kurulması

Eğitim faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesi, halk ile işbirliği yapılması, esnaf ve kırsal kesimlerdeki sorunların turizm yararına çözümünde yardımcı olmak üzere kültürlü, dinamik ve tecrübeli kişilerin görev yapacağı aktif birim gereklidir. Böyle bir birim Kaymakamlık ve Belediye adına yukarıda sayılan projelerin takipçisi ve yürütücüsü de olacaktır. Bu birim Niksar’a yapılacak toplu ziyaretlerin planlaması ve uygulama işini de üstlenebilir.

Pilot Projenin Gerçekleştirilmesi için öneriler

Bu projelerin her birinin uygulamaya dönüştürülmesi ve inşaatı mühendislik bürolarının işidir. Yapılacak protokol ve anlaşmalar çerçevesinde Ankara Üniversitesi ve JEMİRKO her safhada danışmanlık ve yönetmenlik yapabilir, aplikasyon projelerinin hazırlanmasında yardımcı olabilir. Vali, Rektör, Kaymakam, Belediye Başkanı, Jemirko Başkanı’ndan oluşan Proje Üst Yönetimi kurulabilir. Her safhada yerel yönetimlerle işbirliği içinde araştırma gerekecektir.

Proje için az veya çok dışarıdan (DPT, ORKA, Avrupa Birliği) destek bulunması her kesime motivasyon ve projeye güven sağlar. Dış destek,

başkalarının da projeye güvenlerinin göstergesi olduğu gibi uygulamaya geçmeden projenin reklamının yapılması demektir.

Ankara Üniversitesi ve Jemirko jeositler ile “sevgili KAF” merkezi için ulusal ve uluslar arası düzeyde bilimsel tanıtım yapmayı üstlenebilir. Örneğin burada bilimsel toplantılar, yaz okulları, uluslar arası eğitim programları düzenleyebilir.

Pilot Proje Bütçesi

Toplam bütçe, herbir alt projenin fizibilite raporuna göre ortaya çıkacaktır. Projenin gelecekte ilginçliğini koruması için araştırma gerekir ve bilimsel araştırmayı bütçelendirmek güçtür. Jeositler üzerine yapılacak yatırımlar basitten mükemmele, ucuzdan pahalıya değişeceği ve elde güvenilir karşılaştırma örneği olmadığı için ancak kaba kestirimler yapılabilir. Özellikle insan odaklı projelerin (müze, eğitim, tanıtım vb) bütçelendirilmesi Valilik ve Belediye mensupların katkılarıyla daha kolay olabilir.

Proje Süresi

Yönetimlerin arzu ve kararlılığına bağlıdır. Başlangıçta uzun olmayan bir süre mutlaka verilmelidir.

Uyarı

Bu avan proje Tuder için ücret alınmadan, akademik sorumluluk gereği hazırlanmıştır. Telif hakları saklıdır.

TUDER

Tokat Turizm Tanıtma Derneği

Belediyeler için

TUGSO

TOKAT TURİZMİNİN
GELİŞTİRİLMESİNDE
STRATEJİK ORTAKLIK
EK-2

TURİZM
ÇALIŞTAYI

KADİR ÖZBİLGİN / OCAK-ŞUBAT 2012

Giriş

Devletin üretim ve yatırım alanlarından hızla çekildiği günümüzde, özellikle bizim gibi küçük ölçekli tarihi şehirler için turizm; yeni yatırım ve iş olanakları, ekonomik ve kalkınma gücünü artırma seçenekleri sunuyor.

Bu bağlamda insan kaynaklarını göçlerle yitiren şehirlerimiz için turizm, bulunmaz bir nimet olarak ortaya çıkıyor.

Turizm alanında ortaya konulan ulusal turizm politikaları da, turizm yoluyla iş gücü ve ekonomik değerler yaratılabileceğine işaret ediyor. Dünyada ve ülkemizdeki başarılı uygulamalar da saptanan bu politikaların doğruluğu onaylıyor.

Araştırmalar gezginlerin, tarihi ve geleneksel ortamlarda yaşadıkları deneyimlerden, farklı kültür alışverişlerinden etkilendiklerini, özellikle de tarihi yeniden canlandıran özgün örneklerle ilgi duyduklarını, çevreye duyarlı düzenlemelere önem verdiklerini gösteriyor.

Gezginler amaçsızca seyahat etmiyorlar. Belli yerleri daha anlamlı şekilde tanımak için seyahat ediyor, gittikleri yerlerde daha fazla zaman ve para harcadıkları görülüyor.

Turizm olgusu bugün şehirlerde “kültür endüstrileri” yaratıyor.

İşte belediyelerimiz, turizm etkinliklerinin yarattığı fırsatı iş gücüne, ekonomik bir değere ve tarihi, kültürel mirasımızın korunması amacına yönlerebilir, “kültür endüstrileri” diye tanımlanan “yaratıcı endüstrileri” ortaya çıkarabilir, rekabet güçlerini artırabilir, bu yolla şehirlerinde artacak bütçe hacmini gerekli gördükleri yatırım alanlarında kullanabilirler.

Bu bağlamda; **turizmle gelişme kavramını benimsemiş, bu yönde aynı vizyonu ve misyonu paylaşan belediyeler arasında** turizm geliştirme faaliyetlerinin birlikte yapılmasına yönelik bir “**Stratejik Ortaklık**” tesis edilmelidir.

Bu çalışmanın amacı bu yöndeki bir ortaklığın yararlarını ve nasıl yapılması gerektiğinin genel hatlarını belediye yönetimleriyle buluşturmadır.

Stratejik Ortaklık için Yerel ölçekte neler yapılmalıdır?

Bölgemizde yer alan şehirlerimizin (il ve ilçelerimiz) sahip oldukları tarihi, jeolojik, kültürel miras, doğal güzellikler ve değerler farklı boyutta ve çeşitliliktedir. Keza il ve ilçelerimizin her birinde gerçekleştirilecek turizm faaliyetleri de farklı konuları ve sorunları içermektedir. Bütün bunlar arasında dengeli bir uzlaşma sağlamanın yolu, kapsamlı, bütüncül, paylaşımcı ve katılımcı bir planın uygulanmasından geçiyor.

■Belediyeler özellikle turizmin, yerel toplum, var olan miras ve ziyaretçiler için yarar sağlama potansiyelini benimsemelidir.

■ Stratejik Ortalıkta yer alacak tüm belediyeler, kendi şehirlerine ait tarihi, jeolojik, kültürel mirası, doğal güzellikleri ve değerleri gelecek yönetimlere ve kuşaklara aktarırken sorumlu davranmalı, sahip oldukları gizili, siyasetin, bireylerin ve ziyaretçi baskısının olumsuz etkilerine karşı ortak bir tavırla korumalıdır.

■ Belediyeler, gezginlere (ziyaretçilere) mevcut mirası (*gizili*) tanıma, mirasa ulaşma, görme, deneyimleme, bilgi edinme, öğrenme olanakları sağlamalı, yaşanabilecek olumsuz etkileri en aza indirecek önlemleri almalı ve ziyaretçi yaşantısının kalitesini gözetmelidir.

Belediyelerimiz turizmin geliştirilmesi ile ilgili zorlu görevlerin ifasını genelde yerel yönetimlerden beklemektedirler.

Oysa bu, yanlış bir algılamadır.

Her ne kadar, Valilik, kaymakamlıklar, İl Özel İdaresi, İl Kültür Turizm Müdürlüğü gibi yerel yönetim birimleri turizm faaliyetlerinin geliştirilmesinden doğrudan ya da dolaylı sorumlu iseler de, bugüne kadar sürdürülen uygulamalar bu görüşü doğrulamıyor.

Bu nedenle, bu denklemde en zorlu görev / rol belediyelere düşüyor.

Çünkü sözünü ettiğimiz turizm potansiyelini farklı düzeylerde de olsa taşıyan her yerleşim alanı, kendine özgü, farklı sorunlara sahip ve farklı çözümler bekliyor. Bu sorunları ve çözümlerini ya da çözüm seçeneklerini içinden bilen ve tanıyan belediyeler, tüm paydaşlarla ortak sorumluluk ve yükümlülükler çerçevesinde işbirliği yaparak / yapmaya çalışarak, her kesimin benimsediği / takdir ettiği uygulamaları hayata geçirmeye ve memnuniyet yarattığında da geliştirmeye en yakın taraftır.

Herkesin malumu olduğu üzere, turizm çok fazla emek gerektiren, ağır gelişen ve semeresi uzun vadede alınabilecek bir yatırım sürecidir.

Kimilerine göre birkaç broşür bastırmak, bir web sayfası yapmakla eşanlamı gözüke de başarılı turizm faaliyetleri gerçekte çok fazla sayıda ve önemde ayrıntıları (*eğitim, kentlilik bilinci, çevre bilinci, turizm bilinci, müşteri memnuniyeti, kadınların katılımı* v.s) içermektedir.

Başarılı bir turizm faaliyeti genel hatlarıyla 4 aşamadan oluşur.

- 1-Sahip olduğumuz gizili incelemek, analiz etmek, değerlendirmek.
- 2-Planlayarak organize etmek...
- 3-Ziyaretçilere hazırlıklı olmak, sahip olduğumuz gizili korumak.
- 4-Pazarlamak.

Eğer düşünürsek, 1. Maddenin (*Sahip olduğumuz gizli incelemek, analiz etmek, değerlendirmek*) dışında kalanlarını yerine getiremediğimizi söyleyebiliriz.

İşte **belediyeler, ortak hareket-ortak paylaşım ve ortak gelişimle**, turizm alanında yakın işbirliğine yönelerek, bu faaliyetlerin gerçekleştirilme sürecine ve sorunların çözümüne ortak olabilir ve sonuç odaklı çalışmalar yapabilirler.

Eğer **belediyeler, ortak hareket - ortak-paylaşım - ortak gelişim** stratejisi doğrultusunda bir ortaklık tesis edebilirlerse kendi aralarında, sahip oldukları turizm potansiyeline yönelik turizm etkinliklerinden, en yüksek yararı sağlayabilirler.

Örneğin; herhangi bir şehrimizdeki tarihi, kültürel alanları, doğal güzellikleri günübirlik ziyaret eden kalabalık gezgin grupları genellikle çevre yerleşmelere uğramadan geçmektedirler. Oysa belediyeler, geliştirecekleri **ortak hareket-ortak paylaşım ve ortak gelişimi** esas olan stratejik ortaklıkla, bölge ölçeğinde bir turizm çeşitlendirmesi yapabilir, çekim alanları ve güzergahlar (*destinasyonlar*) oluşturabilir, gezginlerin bu güzergahla kendi şehirlerini de ziyaret etmelerini sağlayabilir, turizm etkinliklerinin yerleşmelerine ve ekonomilerine katkı vermesini ve girişimcilere motivasyon sağlamasını gerçekleştirebilirler.

Yine her belediye, bütçe imkânları ölçüsünde tanıtım çalışmaları yapmakta, bu yolda tanıtım materyalleri hazırlayıp bastırmakta, fuarlara katılmakta, tur firmalarıyla görüşmekte ve farklı ölçeklerde çeşitli turizm etkinliklerinde bulunmaktadır.

Ancak uzmanlık gerektiren bu çalışmalar genel anlamda belediyelerdeki uzman olmayan personelce tamamlanmaya çalışılmakta ya da profesyonel işlerin çıkarılması için yüksek harcamalar yapılmaktadır.

Belediyeler bu sıkıntılı durumdan kurtarılmalı, tanıtım ve turizmin geliştirilmesi adına plan ve sonuç almaya dönük sistemli, ortak çalışmalar gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Stratejik Ortaklık- Bütüncül yaklaşım ne sağlayacaktır?

Şehirlerimiz turizm etkinliklerinin sunduğu önemli fırsatları daralan iş gücünün çözümüne, ekonomik değer yaratmaya, tarihi ve kültürel mirası korumaya ve gelişime dönüştürmek istiyorlarsa yerli ve yabancı gezginlerin ilgisini çeken **tüm değerlerinin bilinmesini ve sürdürülebilir bir turizm hareketinin başlatılmasını** gecikmeksizin sağlamaları gerekmektedir.

Gezginler farklı deneyimler yaşamak istemelerinin yanında, bu yolda harcamalarını zamanın ve paranın karşılığını almak istemektedirler.

Gezginlerde bir ilgi uyandırarak onları ve turizm profesyonellerini yaşadığımız bu coğrafya çekebilmek, ihtiyaçlarını ve taleplerini gözetmek, tarihi, jeolojik, kültürel mirasımızın, doğal güzelliklerimizin ve değerlerimizin zarar görüp yok olmamasını güvence altına almak için, bütüncül bir yaklaşımla,

“Ortak hareket-Ortak paylaşım ve Ortak gelişim”in

sağlamasının zorunlu olduğu, yaşanan deneyimlerle ortaya çıkmıştır.

Ortak hareket-Ortak paylaşım ve Ortak gelişimle, turizm alanında yakın işbirliğine yönelerek, **“turizmle yerel ekonomik kalkınma”** olanaklarının birlikte değerlendirilmesi ve belediyelerin bu ortaklıkla elde ettikleri gücü kullanarak, il özel idaresi, il kültür turizm müdürlüğü ve sivil toplum kuruluşlarına etki ederek, onlarla birlikte şehrin dinamiklerini harekete geçirmesi gerekiyor.

Turizmde Stratejik ortaklık, ilgili tarafların sınırlı sayıdaki insan ve para kaynağını, azami etkinlik yaratmak üzere birlikte nasıl yönetmek zorunda olduklarını ortaya koyan bir çalışmadır ve şehirlerimizin (*il ve ilçeler*) ekonomik kalkınma ve rekabet gücü kazanma çabalarını destekleyen ve tüm tarafları bir araya getiren bütüncül bir yaklaşımı işaret etmektedir.

Turizmle gelişme kavramını benimsemiş (*bu yönde aynı vizyonu ve misyonu paylaşan*) yönetimler arasında kaynaklar, işgücü ve pazarlama alanlarında fonksiyonel, coğrafi iş bölümüne dayanan bir stratejik ortaklık tesis edilmesinin yaratacağı sinerji, turizmle gelişme alanında şehirlerimize önemli üstünlükler/avantajlar sağlayacaktır.

Kısaca özetlersek; **“Tarihi, jeolojik, kültürel mirasını, doğal güzelliklerini ve değerlerini birlikte koru, tanı, pazarla, ziyaretçilerini paylaş ve turizmin ekonomik yararlarından payını al!”** anlayışının uygulamaya alınmasını sağlamaya yöneliktir.

Çok boyutlu bir alanı kapsayacak olan böyle bir ortaklık (uzlaşma) neyi sağlayacaktır.

■ Her şeyden önce stratejik ortaklıkta kaynaklar, beceriler ve ürünler karşılıklı yarar sağlayacak şekilde bir araya getirilecektir. Karşılıklı değiştirilebilecek veya bütünleştirilecektir.

■ Stratejik ortaklar bazı amaçlar üzerinde anlaşır. Bu noktadan hareketle, stratejik bazı konularda (*tanıtım, pazarlama, güzergah oluşturarak gezginlerin ziyaretlerini paylaşma*) birbirlerine yarar sağlayıcı katkılarda bulunabileceklerdir.

■ Belediyelerin, kıt kaynaklarından turizm geliştirmede kullanılmak üzere ayıracakları küçük fonlardan, büyük kaynaklar oluşturulabilecek, bu kaynağı azami etkinlik yaratacak biçimde ortak amaçlar doğrultusunda kullanarak, büyüyeceklerdir. Buna yarar ortaklığı da diyebiliriz.

- Belediyelerimizin çeşitli disiplinlerin hepsinde başarılı olamayacağı (*çeşitli nedenlerle; uzman iş gücü ve yetersiz kaynaklar*) kesin olarak ortaya çıkmıştır. Belediyeler, turizm alanında başarılı çalışmalara imza atmak istiyorlarsa hem fonksiyonel açıdan, hem de coğrafi açıdan birbirlerine destek olmak zorundalar. İşte stratejik ortaklık sayesinde tek başına üstesinden gelinemeyen gelişmeler karşısında iş bölümü yapılabilecek, stratejik ortaklar turizm faaliyetlerinin her alanında birbirlerine destek çıkabileceklerdir.
- Stratejik ortaklığın oluşturacağı eş güdüm (*koordinasyon*) sayesinde belediyeler kısıtlı insan ve para kaynaklarını en verimli biçimde kullanacak, turizm geliştirme maliyetlerinde düşüş ve daha fazla etkinlik sağlayacaklardır.
- Belediyelerin turizm geliştirme faaliyetlerini tek başına gerektiği gibi gerçekleştirmesi uzun bir çabayı gerektirmektedir ve verimlilik ve karlılık açısından anlaşılabilir değildir. Bu ortaklık, belediyelere turizm faaliyetlerini daha kısa sürede, gerektiği gibi gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak, verimlilik ve karlılık açısından her şehrin ayrı ayrı yaptıkları benzeri ya da amaca uygun olmayan işlerin önlenmesini sağlayacak, tarafların gereksinimi olan işlerin bir kerede ve amaca uygun olarak yaptırılmasını gerçekleştirerek, oluşturacağı tasarrufla daha anlaşılabilir hale gelecektir.
- Turizmin belediyelere yararları çok ve ne yazık ki belediyeler birlikte hareket etmediği için turizmin nimetlerinden gerektiği kadar yararlanamıyorlar. Stratejik ortaklık yaratacağı sinerji ile ortaklarda, mevcut pastadan şehrimiz lehine nasıl pay alırsak diye çabalamaları yerine, pastayı nasıl büyütebiliriz düşüncesini yerleştirecek, turizm yatırım payından alacakları payların, tek başlarına aldıkları paylardan daha fazla olmasına yarayacaktır.
- Böyle bir ortaklık, ulusal ve uluslar arası pazar yetenekleri oluşturacak, turizm alanında yaratıcı endüstriyi ve ürün geliştirmeyi hızlandıracak, ortak standartlar tesis edilmesine aracılık edecek ve riskleri paylaşarak, birbirinden öğrenerek, ortaklaşa daha fazla yararlanarak, daha iyi nasıl rekabet edilebileceğini ortaya çıkaracaktır.
- Bazı belediyelerin alanlarında uzman, tanınmış akademisyenlerle birlikte gerçekleştirdikleri kentleşme, kentsel planlama, tarihi dokunun korunarak turizme kazandırılması gibi çeşitli istişare ve deneyimlerini, hatta bu uzmanların inceleme, araştırma ve gezilerini paylaşma fırsatı bulacaklardır.
- Belediyeler turizmin geliştirilmesi doğrultusunda hibe fon duyurularını ve hazırlanma aşamalarını paylaşabilecek, hibe fonlardan azami derecede yararlanma olanakları yaratılacaktır.
- Çevrenin (hem tarihi mirasın bulunduğu çevrenin, hem de şehirlerin genel çevresinin) kalitesini geliştirecektir.
- Turizm çeşitliliğinin artmasına (*çok sayıda ve farklı mirası görmek, kültürle tanışmak- alternatif turizm alanları*) böylelikle gezginlerin (*ziyaretçilerin*) deneyimlerinin çeşitliliğinin çoğalmasını sağlayacak, deneyimlerinin kalitesini yükseltecektir.

■ Belediyelere ziyaretçi sayısını ve akışını yönetme olanağını yaratacaktır.

■ Yerel topluma ve ekonomiye net yararlar sağlayacaktır.

■ Belediyeler birbirleriyle rekabet etmek yerine, iş birliği yaparak, birbirlerini tamamlayan turizm tanıtma etkinlikleri gerçekleştirerek, turizm alanında gelişmelerine yön verebilecek, yatırımcı çekecek, ekonomilerini büyütebilecek ve çevre illerin dışındaki (*çevre illerle rekabet etmek yerine onlarla da işbirliği olanakları yaratmak daha yararlıdır*) başka çekim merkezleriyle rekabet edebilecek birer çekim merkezi haline gelebileceklerdir.

■ Turizmin canlanmasının önündeki her türlü engeli (*kamunun ilgisizliği-kaynaklara erişiminde sıkıntı*) birliktelikten doğan sinerji ile aşmalarına imkan verecek, oluşturacağı ortak baskı nedeniyle kamunun da dikkatini çekecektir.

Sürdürülebilir turizm stratejik ortaklığı için kılavuz

Tokat'taki Turizmin Geliştirilmesi için Stratejik Ortaklık hakkındaki bu çalışma, ortaklığın genel hatlarını ve yararlarını içermektedir.

Daha ileriki aşamada (talep görmesi halinde) Tokat'taki Turizmin Geliştirilmesi için Stratejik Ortaklık eylem planı oluşturulurken amaç ve politikalar, süreçler, uygulama, eylem planı ve değerlendirme kriterlerinden oluşan bir çerçevede daha detaylı konuları ve yerel toplumun ihtiyaçlarına bütüncül yaklaşmayı içeren alt başlıkları da elbette ihtiva edecektir.

Bölgemizde “Kimlikli Kent” kavramını öne çıkararak, sürdürülebilir turizm faaliyetlerinde bulunabilmek, bu alanda stratejik bir ortaklığı, dikkatli bir planlamayı ve yönetimi gerektirir. Bunu yaparken de başarmak için başlangıç noktalarını ve ayrıntılarını açık seçik tanımlamak gerekmektedir.

Tokat Turizminin Geliştirilmesi için Stratejik Ortaklık, belediyelerin yerel düzeyde sürdürülebilir bir turizm hareketini hayata geçirmeleri için tutarlı bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

Doğru yönetildiği zaman kültür, miras ve turizm arasında güçlü bir sinerji yaratılması için sayısız fırsatlar bulunmaktadır. Bu fırsatlar her yerleşmede farklılık gösterdiğinden her yerleşme için farklı çözümlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Ne var ki bu farklı çözümlerin, bölge ölçeğinde aynı coğrafya ve kültürü paylaşan şehirlerin birbirinden habersiz, bağımsız girişimleri olarak değil, birbiriyle tutarlı ve anlamlı bir bütünlük içinde üretilmesi önem taşımaktadır.

Bu süreçte merkezi yönetsel organların, yerel yönetimlerin, turizm sektörünün ve yerel halkın birlikte hareket etmesi, etkin ve sürdürülebilir bir turizm için Belediyelerin önce kendi aralarında bir ortaklık tesis etmesi, daha sonra, **kamu-yerel-sivil-özel birlikteliklerle** turizmin gelişmesine işlerlik kazandırılması gerekmektedir.

24 MART 2012 / TOKAT

TOKAT TURİZM ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

AHMET ARAT- TSO Başkanı

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU BAŞKAN YARDIMCISI

KADİR ÖZBİLGİN- TUDER (Tokat Turizm ve Tanıtma Derneği Başkanı)

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

ORHAN GÜRGÜNOĞLU- TSO Meclis Başkanı

KÖKSAL PABUÇCU- G.O. P. Üniversitesi Yrd. Doç. Dr. ve TUDER Yönetim Kurulu Üyesi

SELİM ÇAKAR- G.O. P. Üniversitesi Öğretim Görevlisi ve TUDER Başkan Yardımcısı

MURAT ORUÇ- Tokat Kültür Sanat Derneği Başkanı

HASAN ERDEM - Tokat Kültür Sanat Derneği Başkan yardımcısı

ABDURRAHMAN AKYÜZ -Tokat İl Kültür Turizm Müdürü

FARUK BOSTANCI- Tokat Barosu Başkanı

YAVUZ YÜCEL ÖZCAN- Tokat Grand Ballıca Oteli Müdürü